

การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน
The Development of a Thai-Korat Language and Culture
Textbook for Chinese Students

รุ่งเพชร วรพงศาทิพย์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
พฤศจิกายน 2568

การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน
The Development of a Thai-Korat Language and Culture Textbook
for Chinese Students

รุ่งเพชร วรพงศาทิพย์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
พฤศจิกายน 2568

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน นี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ได้สนับสนุนมอบทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2568 ให้

ขอขอบพระคุณหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณาจารย์ในหลักสูตรและกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ตลอดจนเป็นกำลังใจที่ดีให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันตศักดิ์ พลแก้วเกษ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤต โสดาลี ที่ให้เกียรติตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในงานวิจัยนี้ ทั้งยังให้คำแนะนำในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นแรงผลักดัน และเป็นกำลังใจ คอยสนับสนุนผู้วิจัยในทุกเรื่อง

ขอขอบคุณนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน และการทำแบบทดสอบงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

สุดท้ายนี้ผลอันใดที่จะเป็นประโยชน์ ความดีงามทั้งปวงที่เกิดจากงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ที่เคารพยิ่ง และคณาจารย์ของผู้วิจัยทุกท่านซึ่งเป็นผู้ที่คอยประสิทธิ์ประสาทวิชา และหากงานชิ้นนี้มีข้อบกพร่องประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน
ชื่อผู้วิจัย	รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์
หน่วยงาน	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ปีที่ทำเสร็จ	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และ 2) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน มุ่งที่จะพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษาชาวจีนให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นเฉพาะบทสนทนาและคำศัพท์ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโคราช ได้แก่ วิถีชีวิตโคราช ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช อาหารโคราช ความเชื่อของชาวโคราช และเพลงพื้นบ้านโคราช โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชาวจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $E1/E2 = 80/80$

ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีประสิทธิภาพ 90.85/96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ของบทเรียนทั้ง 5 บทอยู่ระหว่าง 88.57-93.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพตัวแรก (E1) เฉลี่ยเป็น 90.85 และประสิทธิภาพตัวหลัง (E2) เป็น 96 ซึ่งจากประสิทธิภาพตัวแรก และประสิทธิภาพตัวหลังเป็นการแสดงให้เห็นว่าแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นแบบเรียนในการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนได้

Research title	The Development of a Thai-Korat Language and Culture Textbook for Chinese Students
Researcher	Miss Rungphet Varaphongsatit
Institution	Bachelor of Arts (Communicative Thai for Foreigners) Nakhon Ratchasima Rajabhat University
Year	2025

Abstract

The research entitled “The Development of a Thai-Korat Language and Culture Textbook for Chinese Students” aimed to (1) study and compile knowledge of the Thai-Korat language and culture and develop a Thai-Korat language and culture textbook for Chinese students, and (2) promote mutual understanding and cultural exchange between Thailand and China. The textbook was designed to enhance the effectiveness of Thai language and culture instruction for Chinese students, with a focus on dialogues and vocabulary related to Korat culture, including Korat ways of life, major traditions and festivals, Korat cuisine, local beliefs, and Korat folk songs.

The sample group consisted of 21 third-year Chinese students enrolled in the Bachelor of Arts Program in Communicative Thai for Foreigners, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. Data analysis was conducted using experimental results to evaluate the efficiency of the developed textbook according to the specified criteria, set at $E1/E2 = 80/80$.

The findings revealed that the Thai-Korat language and culture textbook for Chinese students achieved an efficiency level of 90.85/96, exceeding the specified criteria. The first efficiency (E1) of the five lessons ranged from 88.57 to 93.33, with an average of 90.85, while the second efficiency (E2) was 96. These results indicate that the developed textbook is sufficiently effective and can be appropriately used as a teaching material for Thai language and culture instruction among Chinese students.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทคัดย่อภาษาไทย	(2)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
สารบัญ	(4)
บัญชีตาราง	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ	5
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	26
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน	28
การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบเรียน และแบบทดสอบ	30
การใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล	31
สรุปและอภิปรายผลการทดลอง	31
บทที่ 4 ผลการวิจัย	32
วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ผู้เรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนแต่ละบท	32
วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนทั้ง 5 บท	34
วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80	35

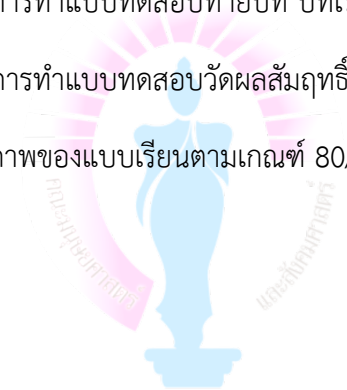
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	37
สรุปผลการวิจัย	37
อภิปรายผล	38
ข้อเสนอแนะ	40
เอกสารอ้างอิง	42
ภาคผนวก	45
ประวัติผู้วิจัย	135

บัญชีตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านเนื้อหา	20
ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านภาพประกอบและตัวอักษร	21
ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านองค์ความรู้	21
ตารางที่ 4 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบท บทเรียนที่ 1-5	24
ตารางที่ 5 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนทั้ง 5 บท	25
ตารางที่ 6 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80	26

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือสื่อสารที่สะท้อนเอกลักษณ์ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของคนไทย ภาษาไทยไม่ได้เป็นเพียงภาษาสำหรับการพูดคุยในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว และชุมชนในสังคมไทย ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่สะท้อนความคิด ความเชื่อ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมายาวนาน

ในยุคปัจจุบันที่โลกเชื่อมต่อกันมากขึ้น การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญมากขึ้น ภาษาไทยจึงไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะสำหรับคนไทยเท่านั้น แต่ยังคงเป็นที่สนใจในระดับนานาชาติ เนื่องจากประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมที่เป็นที่รู้จักในระดับโลก การใช้ภาษาไทยในหลากหลายบริบท เช่น การศึกษาวัฒนธรรมไทย การประกอบอาชีพ การสื่อสารระหว่างประเทศ และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ทำให้ภาษาไทยมีคุณค่าและความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจุบันได้มีชาวต่างชาติให้ความสนใจในการเรียนภาษาไทยจำนวนมาก จึงทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวต่างชาติที่เป็นชาวจีน มีนักศึกษาชาวจีนจำนวนมากที่มาศึกษาต่อในประเทศไทยและเลือกเรียนสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นวิชาเอก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยถือเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมของนักท่องเที่ยวชาวจีน ด้วยสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายและค่าครองชีพที่ไม่สูง อีกทั้งการเรียนภาษาไทยยังถือเป็นการเปิดโอกาสในด้านการประกอบอาชีพในอนาคตสืบเนื่องจากการเติบโตของธุรกิจไทย-จีน จึงทำให้ความต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญทั้งภาษาไทยและจีนมีเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุให้การเรียนภาษาไทยจากนักศึกษาชาวจีนได้รับความนิยมอยู่เป็นเวลายาวนาน

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมหลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละภูมิภาค ซึ่งมีการสะท้อนให้เห็นผ่านภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ทุกภูมิภาคของประเทศไทยมีความน่าสนใจและมีความเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว หนึ่งในพื้นที่สำคัญของ

ภูมิภาคนี้คือ จังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช ซึ่งถือเป็นประตูสู่อีสานและมีวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและความร่วมสมัย ไม่ว่าจะเป็นประเพณีท้องถิ่น ภาษา ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เช่น เพลงโคราช อาหารพื้นเมือง รวมถึงวิถีชีวิตของชาวโคราช ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงรากฐานทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสมควรถูกอนุรักษ์และเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MoU) ความร่วมมือทางวิชาการกับ Yuxi Normal University มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 จนถึงปัจจุบัน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ได้มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษาชาวจีนจาก Yuxi Normal University มาเรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และส่งอาจารย์ชาวไทยจากสาขาวิชาภาษาไทยไปปฏิบัติการสอนภาษาไทยที่ Yuxi Normal University สาธารณรัฐประชาชนจีน (กนิษฐา พุทธเสถียรและคณะ. 2560 : 11) ในบันทึกความเข้าใจ (MoU) ที่ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมกันนั้นใช้วิธีการเทียบโอนหน่วยกิต หรือเรียกว่าเป็นหลักสูตรปริญญาแบบ 2+2 โดยจัดให้นักศึกษาเข้าเรียนที่ Yuxi Normal University ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จากนั้นมาเรียนในระดับชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยนักศึกษาจะได้รับปริญญาจากทั้งสองสถาบัน จากนั้นในปี 2558 ได้มีการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ชื่อว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนของชาวต่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยมีเนื้อหาวิชาที่เน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสื่อสารภาษาไทย ควบคู่ไปกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาก็จะมีความรู้ทั้งในเรื่องของภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งปัจจุบันมีนักศึกษาชาวจีนจำนวน 9 รุ่น และกำลังจะมีนักศึกษารุ่นที่ 10 ในปีการศึกษา 2568

หลักสูตรฯ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่เป็นผู้เรียนชาวจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาเป็นชาวต่างชาติและจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาเป็นระยะเวลา 2 ปี จึงได้เห็นถึงความจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องทำความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมโคราชเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและสังคมในพื้นที่ จึงได้มีการพัฒนาสื่อการสอน โดยเฉพาะแบบเรียนที่ถือเป็นสื่อการสอนที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีระเบียบทั้งในด้านเนื้อหา สาระ ทั้งยังสามารถปรับเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. 2526 :151)

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมโคราชในกลุ่มนักศึกษาชาวจีนยังขาดแคลนสื่อการสอนที่เหมาะสมและเป็นระบบ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาแบบเรียนที่

ครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชในรูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษาชาวจีน โดยคำนึงถึงความต้องการและความเข้าใจของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเชิงวัฒนธรรมและเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสองวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สร้างเป็นแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน

2.2 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน

3. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเพื่อมุ่งที่จะพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษาชาวจีนให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นเฉพาะบทสนทนาและคำศัพท์ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโคราช ได้แก่ วิถีชีวิตโคราช ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช อาหารโคราช ความเชื่อของชาวโคราช และเพลงพื้นบ้านโคราช โดยจะศึกษาข้อมูลทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ประชากร

นักศึกษาชาวจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร สำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน

3.2 ตัวแปร

การใช้แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ได้จากการทำแบบทดสอบในแบบเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

กุมภาพันธ์ – กันยายน 2568

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.1 มีแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มีประสิทธิภาพ
- 4.2 ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช
- 4.3 เกิดความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและภาษาไทย
 - 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียน

Shore Louis (1960) กล่าวว่า แบบเรียนเป็นเครื่องมือที่ครูและนักเรียนใช้สื่อความหมายซึ่งกันและกัน แบบเรียนเป็นศูนย์กลางทำให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัช ปุณโณทก (2542) ที่ได้กล่าวว่าแบบเรียน คือ หนังสือที่มีความรู้หลักการและวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนระดับชั้นใดชั้นหนึ่ง หนังสือแบบเรียนจึงหมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียน

ธนู บุญญานูวัตร (2550, ออนไลน์) หนังสือแบบเรียนหมายถึงหนังสือที่จัดทำขึ้นตามหลักสูตรรายวิชาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษาในระดับต่าง ๆ นำเสนอเนื้อหาตามข้อกำหนดในหลักสูตร ต่างจากหนังสือตำราทั่วไปที่มีคำถามท้ายบทเพื่อให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนและทบทวนบทเรียน

สุณีย์ อุตศาสตร์ (2526) ก็ได้กล่าวว่าแต่เดิมใช้เรียกว่า “แบบเรียน” แต่ปัจจุบันได้กำหนดใหม่ให้เรียกว่า “หนังสือเรียน” ซึ่งเป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร อาจมีลักษณะเป็นเล่ม แผ่น หรือชุด มีวิธีการเรียกที่แตกต่างกัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสืออ่านประกอบ จึงสามารถสรุปได้ว่าทั้ง “แบบเรียน” และ “หนังสือเรียน” เป็นสิ่งที่มีความหมายเดียวกัน

ภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2560) กล่าวถึงแบบเรียนว่า คำว่าแบบเรียนและหนังสือเรียน พบว่าก่อนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หนังสือเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอน มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น แบบเรียน หนังสือแบบเรียน แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็เปลี่ยนมาใช้คำว่า หนังสือเรียน แบบเรียนมีบทบาทต่อการเรียนการสอน เพราะช่วยให้ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และผู้เรียนยังสามารถใช้เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียนที่ผู้สอนสอนได้ด้วยตัวเอง

นอกจากนี้ Shore Louis (1960) ยังได้บอกถึงความสำคัญของแบบเรียนเอาไว้ว่า แบบเรียนช่วยสร้างนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฝึกทักษะในการอ่าน ทั้งยังเป็นศูนย์กลางให้นักเรียนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ร่วมเรียนเรื่องเดียวกัน และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในแนวเดียวกัน

ประทีป จรัสรุ่งรวีร (2514) ก็ได้บอกถึงความสำคัญของแบบเรียนเอาไว้ว่า เป็นอุปกรณ์การสอนสำคัญชนิดหนึ่งที่รวบรวมเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายของการเรียน ช่วยแนะนำกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์การสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ช่วยเสริมสร้างนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อกระตุ้นและฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล สรุปความจริงที่ค้นคว้า และเข้าใจว่าส่วนใดของแบบเรียนเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้แต่ง ส่วนใดเป็นความจริง ทำให้ครูและนักเรียนเข้าใจเนื้อหาเรื่องเดียวกันได้ตรงกัน

อัมพร แก้วสุวรรณ (2527) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบเรียนไว้ ดังนี้

1. แบบเรียนช่วยให้เกิดการฝึกทักษะ ในการเรียนภาษา การฝึกทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน เป็นสิ่งที่ต้องกระทำอยู่เสมอ การกล่าวซ้ำ ซ้ำ ทวน เพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้ผู้เรียนชัดเจนในการใช้ภาษาก็เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมาก

2. แบบเรียนเป็นส่วนของการเสริมสร้างความคิด และกระตุ้นให้เกิดความสนใจ อยากรที่จะศึกษาหาความรู้ต่อไป

3. แบบเรียนเป็นเหมือนคู่มือการเรียนของนักเรียนและเป็นคู่มือการสอนของครู

4. แบบเรียนเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้แก่ครู

5. แบบเรียนเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนได้ประเมินผลตนเองและครูได้ประเมินผลการสอนจากการทำงานของนักเรียน

ดังนั้นแบบเรียนจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพราะถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์ผู้สอนอีกด้วย

ในการสร้างแบบเรียน ผู้สร้างแบบเรียนจะต้องวางแผนการเขียนก่อนลงมือสร้างแบบเรียนเป็นรูปเล่ม เพื่อให้ผู้สร้างแบบเรียนเตรียมข้อมูลหรือเตรียมตัวแก้ปัญหาล่วงหน้า นอกจากนี้หัตถ์ต้นหยง (2528) ยังได้บอกว่าการเตรียมตัวเพื่อสร้างแบบเรียนนั้น ผู้สร้างแบบเรียนควรมีความรู้ในศาสตร์ด้านต่าง ๆ รวมทั้งความรู้เรื่องอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยในการผลิตหนังสือแบบเรียน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ ผู้สร้างแบบเรียนควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตร การจัดบทเรียน ระยะเวลาในการศึกษา การจัดตารางสอนและคาบเวลาเรียน

2. ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดเป้าหมายการศึกษา

3. การใช้ทรัพยากรด้านสหวิทยาการและสหองค์การ ผู้สร้างแบบเรียนควรจัดทำแบบเรียนในรูปแบบบูรณาการ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหรืออธิบายขยายเนื้อหาของหนังสือเรียนให้กระจ่างชัด

4. การค้นคว้าจากตำราและเอกสารอ้างอิง ผู้สร้างหนังสือเรียนควรค้นคว้าข้อมูลความรู้อ้างอิงจากตำราหลายเล่ม และต้องมีรายการเสนอแหล่งวิชา และหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5. การอ้างอิงแหล่งวิชาการและบุคลากรที่ปรึกษา ผู้สร้างแบบเรียนควรศึกษาข้อมูลจากแหล่งวิชาการและบุคลากรผู้ชำนาญในสาขาต่าง ๆ เพราะจะทำให้การเขียนหนังสือที่น่าอ่าน มีข้อมูลหลักฐานที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ

6. ความรู้ด้านภาษาศาสตร์ เนื่องจากภาษาเป็นสื่อในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเรียน ดังนั้นนักเขียนหนังสือเรียนต้องมีทักษะในการใช้ภาษาเป็นอย่างดีและสามารถใช้ภาษาสำหรับหนังสือเรียนได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

7. ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สร้างแบบเรียนต้องศึกษาข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ และรู้จักเลือกช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสมในการเขียนหนังสือเรียนออกมาใช้ โดยคาดหมายว่าหนังสือเรียนที่ผลิตออกมานั้นสามารถใช้ได้ในระยะเวลาหนึ่งซึ่งไม่ทำให้ข้อมูลล้าสมัย

8. ความรู้ในการผลิตและการพิมพ์หนังสือ การที่นักเขียนหนังสือเรียนมีความรู้ด้านการพิมพ์ จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงถ่ายทอดเจตนารมณ์ของการสร้างหนังสือเรียนที่ดี การที่นักเขียนมีความรู้ด้านบรรณาธิการกิจ การเลือกอักษรพิมพ์ การจัดหน้า การออกแบบ และการวางรูปแบบหนังสือ รวมทั้งลักษณะของระบบพิมพ์ย่อมทำให้หนังสือเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้

9. ความรู้ด้านกฎหมาย หนังสือเรียนเป็นสิ่งพิมพ์ที่จะต้องผลิตขึ้นภายใต้การควบคุมของกฎหมายการพิมพ์ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หนังสือเรียนเป็นผลงานที่เกิดลิขสิทธิ์ทางวรรณกรรมและประดิษฐ์กรรม แต่ในเวลาเดียวกันการเขียนหนังสือเรียนก็อาจมีการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเขียนหนังสือเรียนต้องมีความรู้ด้านกฎหมาย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ

ณัฐวดี สภาพรต (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนและหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาไทยเรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ การศึกษานี้มีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนนานาชาตินิวา ชั้นเกรดที่ 10 11 และ 12 จำนวน 15 คน

จากการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 87.38/89.47 ซึ่งหมายความว่าสามารถนำเอาแบบเรียนนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง

พิชานัน เพ็งลี (2553) ศึกษาเรื่อง แบบเรียนสนทนาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวต่างชาติระดับประถมศึกษา ซึ่งงานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนสนทนาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวต่างชาติระดับประถมศึกษา โดยมีการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชาวต่างชาติระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่เรียนภาษาไทยปีแรกในโรงเรียนนานาชาติใหม่แห่งประเทศไทย จำนวน 8 คน

ผลการวิจัยพบว่าแบบเรียนสนทนาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวต่างชาติระดับประถมศึกษามีประสิทธิภาพ 96.32/95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานแสดงว่าสามารถนำแบบเรียนนี้ไปใช้ได้จริง

สิริพัฒน์ ชลศิริ และวิชชุกร ทองหล่อ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง น้ำ : วิถีคนวิถีไทย สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง “น้ำ: วิถีคนวิถีไทย” สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ 2) หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 3 ในโครงการ 3+1 ตามสัญญาความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยภาษาและกิจการค้าต่างประเทศกวางตุ้ง (Guangdong University of foreign Studies) สาธารณรัฐประชาชนจีนกับคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิจัยพบว่า ได้แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรมเรื่อง “น้ำ: วิถีคนวิถีไทย” สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ ที่มีประสิทธิภาพ 83.80/88.67 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2562) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงสำหรับชาวต่างประเทศ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงสำหรับชาวต่างชาติ

ผลการศึกษาพบว่าได้มีแบบเรียนแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง และมีผลการหาประสิทธิภาพของแบบเรียนโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่มากที่สุด หมายความว่าสามารถนำแบบเรียนไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับแบบเรียนสนทนาเช่นเดียวกัน โดย ขนิษฐา ขจรชีพ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แบบเรียนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวจีน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวจีนและเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวจีนตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจีนชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่าแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับผู้เรียนชาวจีนมีประสิทธิภาพ 89.40/86.00 มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าแบบเรียนนี้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง

วันเพ็ญ สุกุลทอง (2552) ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบเรียนเรื่องพยัญชนะไทยสำหรับชาวต่างชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนเรื่องพยัญชนะไทยสำหรับชาวต่างชาติที่มีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้พบว่ารูปแบบของแบบเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของคำอธิบาย ระดับความยากง่ายยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้แบบเรียนนี้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง

Chen Xi Er (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย 4 ภาค สำหรับนักศึกษาจีน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย 4 ภาคสำหรับนักศึกษาชาวจีนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้พบว่า แบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย 4 ภาคสำหรับนักศึกษาจีนนั้นมีประสิทธิภาพ 86/86.90 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงสามารถนำแบบเรียนนี้ไปใช้ได้จริง

นอกจากนี้ยังพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติหลายงานวิจัย นับว่าการสร้างแบบเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติได้รับความนิยมน้อย

แพร่หลาย แต่ยังไม่มียังงานวิจัยใดที่สร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมที่มีความเจาะจงเฉพาะพื้นที่ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมโคราชสำหรับผู้เรียนชาวเงินขึ้นมา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและภาษาไทย

ภาษาในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกมาแล้วสามารถทำความเข้าใจกันได้ ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสัตว์ หรือสัตว์กับสัตว์ ส่วนภาษาในความหมายอย่างแคบนั้น หมายถึง เสียงพูดที่มนุษย์ใช้สื่อสารกันเท่านั้น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ภาษา ไว้ว่า หมายถึง "ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม; เสียง ตัวหนังสือ หรือ กิริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ"

นอกจากความหมายของ “ภาษา” ที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้ให้นิยามของคำว่า “ภาษา” เอาไว้เป็นจำนวนมาก ดังเช่น อุดม วิโรจน์ลิขิตดิษฐ์ (2547: 39) ได้กล่าวว่า ภาษา หมายถึง การสื่อความหมายที่ต้องมีเสียง ความหมาย ระบบ กฎเกณฑ์ที่ยอมรับกันทั่วไป หรืออีกนัยหนึ่งกล่าวว่า ภาษาต้องมีโครงสร้าง (Structure)

กล่าวโดยสรุป ภาษา หมายถึง การวางเงื่อนไขในการสื่อสารของกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ โดยเข้าใจร่วมกันว่าเงื่อนไขหรือรหัสที่กำหนดไว้หมายถึงอะไร ซึ่งใช้สื่อสารความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกของผู้สื่อไปยังผู้รับโดยอาศัยเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เป็นเครื่องสื่อความโดยภาษาต้องประกอบด้วยระบบ ความหมาย และโครงสร้างเพื่อให้เข้าใจตรงกันผู้อยู่ในกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ จึงต้องเรียนรู้ภาษาซึ่งกันและกัน แต่บางครั้งสิ่งที่เกิดจากสัญชาตญาณก็อาจเป็นภาษาได้ เช่น ภาษาสัตว์ ภาษาดนตรี ภาษานก เป็นต้น

ภาษาไทย หรือ ภาษาไทยกลาง เป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติของประเทศไทย ภาษาไทยเป็นภาษาในกลุ่มภาษาไทซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของตระกูลภาษาขร้า-ไท สันนิษฐานว่า ภาษาในตระกูลนี้มีถิ่นกำเนิดจากทางตอนใต้ของประเทศจีน และนักภาษาศาสตร์บางส่วนเสนอว่า ภาษาไทยน่าจะมีความเชื่อมโยงกับตระกูลภาษาออสโตร-เอเชียติก ตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน และตระกูลภาษาจีน-ทิเบต

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีระดับเสียงของคำแน่นอนหรือวรรณยุกต์เช่นเดียวกับภาษาจีน และออกเสียงแยกคำต่อคำ ภาษาไทยปรากฏครั้งแรกในพุทธศักราช 1826 โดยพ่อขุนรามคำแหง และปรากฏอย่างสากลและใช้ในงานของราชการ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พุทธศักราช 2476 ด้วยการก่อตั้งสำนักงานราชบัณฑิตยสภาขึ้น และปฏิรูปภาษาไทย พุทธศักราช 2485 คำว่า ไทย หมายความว่า อิศรภาพ เสรีภาพ หรืออีกความหมายหนึ่งคือ ใหญ่ ยิ่งใหญ่ เพราะการจะเป็นอิสระได้จะต้องมีกำลังที่มากกว่า แข็งแกร่งกว่า เพื่อป้องกันการรุกรานจากข้าศึก คำนี้เป็นคำไทยแท้ที่เกิดจากการสร้างคำที่เรียก "การลากคำเข้าวัด" ซึ่งเป็นการลากความวิธีหนึ่ง ตามหลักคติชนวิทยา คนไทยเป็นชนชาติที่นับถือกันว่า ภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาที่บันทึกพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นภาษาอันศักดิ์สิทธิ์และเป็นมงคล เมื่อคนไทยต้องการตั้งชื่อประเทศว่า ไท ซึ่งเป็นคำไทยแท้ จึงเติมตัว ย เข้าไปข้างท้าย เพื่อให้มีลักษณะคล้ายคำในภาษาบาลี – สันสกฤตเพื่อความเป็นมงคลตามความเชื่อของตน ภาษาไทยจึงหมายถึงภาษาของชนชาติไทยผู้เป็นไทนั่นเอง

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย, วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2485 กล่าวว่า วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน

นอกจากนี้พระยาอนุমানราชธน (2496: 23) ก็ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรม” คือ สิ่งที่มีมนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ้ายทอดกันได้ เอาอย่างกันได้ เป็นผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมา เป็นความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็น ความประพฤติ และกิริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ในส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกัน และสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบประเพณี เป็นต้น และวัฒนธรรมยังเป็นมรดกแห่งสังคม ซึ่งสังคมรับและรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม เป็นผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมา สังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เพราะทั้ง 2 ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่แสดงถึงความเจริญงอกงามในการอยู่ร่วมกัน เป็นการสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกในลักษณะวัตถุและไม่ใช้วัตถุแล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมา

มณีนรีตน์ ปิ่นวิเศษ (2550) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

1) วัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด และไม่ใช้สิ่งที่อาจถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ เช่น กิริยาท่าทาง การพูด การเขียน การแต่งกาย มารยาทต่าง ๆ พฤติกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยการเรียนรู้ มนุษย์สามารถเรียนรู้วัฒนธรรมได้เพราะมนุษย์สามารถติดต่อทำความเข้าใจกันได้โดยใช้สัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุด คือ ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

2) วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต เป็นตัวกำหนดรูปแบบที่จดจำสืบต่อกันมา ทั้งทางด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การปกครอง การกิน การเขียน การทำงาน ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของวัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละชาติ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมจีน หรือวัฒนธรรมตะวันตก เป็นต้น

3) วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมของมนุษย์สามารถถ่ายทอดสืบสานต่อกันได้ เกิดจากการเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ภาษาพูด ภาพเขียน หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ช่วยให้ผู้สื่อสารและเข้าใจกันได้

นอกจากนี้ เดิมศักดิ์ สุวรรณประเทศ (2528) ได้กล่าวถึง ลักษณะของวัฒนธรรมโดยทั่วไปไว้ ดังนี้

1) เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยสัญชาตญาณหรือพันธุกรรม ซึ่งลักษณะเช่นนั้นทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ เพราะว่าพฤติกรรมของสัตว์ส่วนใหญ่เกิดจากการเร้าของสัญชาตญาณส่วนมนุษย์นั้นมีสมองที่ทรงคุณภาพจึงสามารถคิดถ่ายทอดและเรียนรู้ได้ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของวัฒนธรรม

2) เป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้มาจากการถ่ายทอดและการเรียนรู้ไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว คือ การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มนุษย์มีภาษาที่แน่นอนซึ่งเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นก่อนมายังคนรุ่นหลังโดยไม่ขาดสายด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมจึงตกเป็นมรดกแห่งสังคม

3) เป็นวิถีหรือแบบของการดำรงชีวิต ความคิดในเรื่องวัฒนธรรมทำให้สามารถจำแนกวัฒนธรรมของสังคมหนึ่งออกจากอีกสังคมหนึ่งเป็นวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง เพราะว่าบุคคลเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น เช่น วัฒนธรรมของชาวเขาย่อมแตกต่างไปจากวัฒนธรรมของคนในเมือง วัฒนธรรมของชาวไทยอิสลามก็ต่างจากวัฒนธรรมของชาวไทยที่นับถือพุทธศาสนา โดยวัฒนธรรมไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกชาติหรือทุกยุคทุกสมัยแต่พอจะกล่าวได้ว่าวิถีชีวิตของชาวไทยก็ดี ชาวอเมริกันก็ดี ชาวญี่ปุ่นก็ดี หรือชาติอื่น ๆ จะมีวิถีชีวิตที่มีลักษณะเป็นของตนเองจึงไม่ถือว่าวัฒนธรรมของใครสูงต่ำ ล้าหลัง หรือป่าเถื่อนกว่าของอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เป็นการสอนให้มนุษย์เข้าใจสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ (2548) ได้จัดหมวดหมู่ของวัฒนธรรมโดยยึดตามคู่มือการจัดระบบข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของสำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกำหนดไว้ 5 หมวดหมู่ ดังนี้

- 1) ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน ชาวบ้านยังมีความเชื่อและศรัทธาต่อเทวดา ครุ ผี ซึ่งรวมทั้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจทั้งหลายในโลก ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านนั้นมีทั้งงานเทศกาลและงานบุญ
- 2) ภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะใช้สื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกให้เข้าใจกัน อีกทั้งยังเกี่ยวพันกับศิลปะแขนงอื่น โดยเฉพาะภาษาถิ่น เช่น ภาษาพื้นบ้าน นิทานสำนวนโวหาร
- 3) ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นแต่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม
- 4) การละเล่นพื้นบ้าน เป็นศิลปะที่แสดงถึงความสนุกสนานร่าเริง ท่วงทำนองการร้องที่คิดค้นประดิษฐ์เป็นเฉพาะกลุ่มพื้นบ้านนั้น ๆ
- 5) ชีวิตและความเป็นอยู่พื้นบ้าน หมายถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งสิ่งจำเป็นเหล่านี้เป็นมรดกตกทอดมากมาย เช่น อาหารพื้นบ้าน สมุนไพร เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน การแต่งบ้านตามท้องถิ่นต่าง ๆ

วัฒนธรรมไทยที่สำคัญ จนกลายเป็นวัฒนธรรมซึ่งนานาชาติยกย่อง และคนไทยมีความภาคภูมิใจมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ ได้แก่

- 1) ภาษาไทย ไทยเรามีภาษาและตัวอักษรเป็นของตนเองมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ได้ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้ใน พ.ศ.1826 และได้มีการแก้ไขปรับปรุงและ

พัฒนาเปลี่ยนแปลงมาตามลำดับ เนื่องจากเราได้มีการติดต่อเกี่ยวกับนานาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จึงได้รับวัฒนธรรมภาษาต่างชาติเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย แต่ก็ได้มีการ ดัดแปลงจนกลายเป็นภาษาไทยในที่สุด ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้

2) ศาสนา พุทธศาสนาส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา และเป็นศาสนาที่อยู่คู่บ้านบ้านมาช้านานแล้ว ศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมด้านอื่น ๆ คนไทยได้ยึดถือเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ทั้งส่วนรวมและส่วนบุคคล จะมีพิธีทางศาสนาพุทธเกี่ยวข้องอยู่เสมอ

3) พระมหากษัตริย์ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาจนถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คนไทยมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และองค์พระมหากษัตริย์ต่อการใช้หลักทศพิธราชธรรมในการบริหารปกครอง ความจงรักภักดีของคนไทยที่มีต่อองค์พระมหากษัตริย์ปรากฏการแสดงออกซึ่งความร่วมมือของประชาชนทั้งด้านวัฒนธรรมที่มีต่อพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ ในราชสำนัก

4) การแต่งกาย การแต่งกายของคนไทยมีแบบฉบับ และมีวิวัฒนาการมาเป็นเวลายาวนาน โดยจะมีการแต่งกายที่แตกต่างกัน ตามสมัยและโอกาสต่าง ๆ โดยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงปัจจุบันนี้คนส่วนใหญ่แต่งกายตามสากลอย่างชาวตะวันตก หรือตามแฟชั่นที่แพร่หลายเข้ามา แต่คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังมีจิตใจที่รักในวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยแบบดั้งเดิมอยู่ ดังจะเห็นได้จากในงานพิธีกรรมต่าง ๆ จะมีการรณรงค์ให้ใส่ผ้าไทย หรือชุดไทย หรือรณรงค์ให้ใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ชาติอื่นให้ความชื่นชม

5) ศิลปกรรม ถือเป็นภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ โดยเป็นผลงานที่สร้างขึ้นเพื่อความสวยงาม ก่อให้เกิดความสุขทางใจ ส่วนใหญ่จะเป็นงานที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยแรงบันดาลใจจากพุทธศาสนา และเป็นการแสดงความเคารพและจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ได้แก่ ผลงานที่ปรากฏตามวัดวาอารามต่าง ๆ เรือไทยที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษ ศิลปกรรมไทยที่สำคัญได้แก่ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ วรรณกรรม

6) ประเพณีไทย ประเพณีไทยเป็นเครื่องแสดงถึงวิถีในการดำรงชีวิตนับตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ มาจนถึงลูกหลานโดยเฉพาะประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิต ได้แก่ ประเพณีบวชนาค ประเพณีแต่งงาน ประเพณีเผาศพ ประเพณีในการสร้างบ้านปลูกเรือน ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีในการทำบุญวันเกิด ประเพณีในการรดน้ำอวยพรผู้ใหญ่ และประเพณีสงกรานต์ รวมถึงประเพณีอันเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต

7) มารยาทไทย คนไทยเป็นชนชาติที่ให้ความสำคัญในเรื่องกิริยามารยาทที่สุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน การพูดจาคะชา ครับผม จนมีคำกล่าวเป็นสำนวนไทยว่า “สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล” คนไทยจึงให้ความสำคัญในการแสดงออกซึ่งความอ่อนน้อมในโอกาสต่าง ๆ และบุคคลที่ควรแก่การอ่อนน้อมใช้ภาษาพูดอันแสดงถึงความเคารพนบถนอบการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักเคารพด้วยวิธีการกราบไหว้โดยเฉพาะการไหว้แบบไทยนับเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคนไทย นอกจากนี้คนไทยยังให้ความสำคัญในสิ่งที่ควรเคารพบูชา รวมถึงบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนการแสดงถึงวิธีการทำความเคารพที่แตกต่างกันไป เช่น การแสดงความเคารพต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ การเคารพพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้อาวุโส เป็นต้น ตลอดจนการใช้ราชาศัพท์เพื่อแสดงถึงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์

8) อาหารไทย ถือเป็นศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติไทย คนไทยมีศิลปะในการปรุงอาหารให้รับประทานทั้งวิธีการปรุง รสชาติ สี สัน มีคุณค่า รวมทั้งการจัดตกแต่งนับเป็นวัฒนธรรมในด้านคหกรรมศิลป์ โดยเฉพาะในการแกะสลักเสลาหรือฉลุให้เป็นดอกเป็นดวงอันแสดงถึงความสามารถที่ละเอียดอ่อนประณีต ซึ่งการประดิษฐ์อาหารให้เกิดความงดงามและรับประทานจัดได้ว่าไม่เคยมีปรากฏให้เห็นในอาหารชาติอื่น ๆ การจัดอาหารไทยนอกจากเน้นความประณีตแล้วยังแสดงถึงความมีระเบียบแบบแผนในการดำรงชีวิต โดยการจัดอาหารให้เข้าชุด ซึ่งโบราณ เรียกว่า จัดสำรับ เทียบตามแบบต้นตำรับไทยเดิมและอาหารขนมของชาววังซึ่งถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้การใช้ภาชนะในการรับประทานอาหารก็มีความสอดคล้องกับชุดของอาหารอีกด้วยความมีระเบียบแบบแผนในการจัดอาหารไทยจึงนับว่าเป็นลักษณะเด่นพิเศษของไทย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ

นภลัย โลกวิทย์ และพิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ (2560) ศึกษาเรื่อง การบูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ : คำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการความรู้เรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐานสำหรับสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนชาวต่างชาติ

ผลการศึกษาพบว่าแผนการสอนแบบบูรณาการเรื่องคำพ้องจากเพลงรำวงมาตรฐานเป็นการบูรณาการความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติที่มีองค์ประกอบสามอย่าง คือ ทักษะทางภาษา หลักภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติรู้และเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ภาษาไทยในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาการใช้ภาษาไทยในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้พบว่า นักศึกษาชาวต่างชาติในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสารใช้ภาษาไทยในกระบวนการสื่อสารได้ดี โดยขึ้นอยู่กับปัจจัย 5 ประการ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม และวัฒนธรรม

สุมณฑา ศักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2565) ศึกษาเรื่อง ความสำคัญของเพลงในการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญของเพลงในการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ 2 เรื่อง คือ 1. โอกาสและปัจจัยในการคัดเลือกเพลง 2. การออกเสียงที่ชัดเจนของนักร้องมีผลต่อการคัดเลือกเพลง โดยการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถามคำถามปลายเปิด

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนมีความคิดเห็นในโอกาสและปัจจัยในการคัดเลือกเพลงไปในทิศทางเดียวกัน และให้ความสำคัญกับการออกเสียงที่ชัดเจนของนักร้องว่ามีผลต่อการคัดเลือกเพลงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับต้นผู้สอนจะให้ความสำคัญกับเสียงร้องที่ชัดเจนมากที่สุด เพราะส่งผลดีต่อการออกเสียงของผู้เรียน หากผู้เรียนอยู่ในระดับสูงผู้สอนจะเลือกเพลงที่มีเนื้อหาและการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการคัดเลือกเพลงผู้สอนยังให้ความสำคัญในเนื้อหาที่มีความหมายดีมีความจรรโลงใจ แสดงความเป็นไทย และวัฒนธรรมที่ดีงามของไทยด้วย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช

นฤมล ปิยวิทย์ (2558) กล่าวว่า ภาษาโคราชเป็นภาษาที่ผสมประสานระหว่างภาษาไทยกลาง ภาษาอีสาน ภาษาเขมร มีสำเนียง สำนวน คำศัพท์ เฉพาะถิ่น

ลักษณะของภาษาโคราชนั้น วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2529) ได้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาถิ่นโคราช โดยศึกษากระจาย 16 อำเภอ เมื่อ พ.ศ. 2522 โดยการใช้รายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ เกิด นี้ เป็นเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สามารถแบ่งภาษาโคราชด้วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มตะวันออก และกลุ่มตะวันตก โดยกลุ่มตะวันออก ได้แก่ อำเภอชุมพวง บัวใหญ่ ห้วยแถลง คง พิมาย โนนสูง ประทาย จักราช จะมีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน ส่วนกลุ่มตะวันตก ได้แก่ อำเภอโนนไทย ด่านขุนทด ปากช่อง ปักธงชัย โชคชัย ครบุรี และเสิงสาง มีเสียงวรรณยุกต์คล้ายคลึงกัน

นอกจากนี้ในหนังสือ ภาษาถิ่นโคราช การวิเคราะห์เรื่องเสียงและความหมาย ของ ถาวร สุข บงกช (2561) ก็ได้มีการกล่าวถึงลักษณะของภาษาถิ่นโคราช ไว้ว่า ภาษาโคราชนับได้ว่าเป็นภาษาถิ่นอีสานที่แตกต่างจากภาษาถิ่นอีสานทั่วไป คือ ภาษาถิ่นอีสานส่วนใหญ่จะคล้ายกับภาษาลาว แต่ ภาษาโคราชจะผสมผสานมีลักษณะกึ่งภาษากลางและภาษาอีสาน ลักษณะที่เห็นชัด คือ ไม่มีโครงสร้างของภาษาลาวปะปน ในการทักทายกันไม่มีประโยคว่า “ไปไส” แต่พูดว่า “ไปไหน” ในการทักทาย “บ่เป็นหยังดอก” ก็พูดว่า “ไม่เป็นไร” เหมือนของภาคกลาง แต่ภาษาโคราชจะได้ยินคำว่า “นี่” “เบ็ง” “เด่” และ “ดา” ปะปนในการพูดจาเสมอ เช่น

“ไม่ไปหรือ” ที่โคราซก็พูดว่า “ไม่ไปนี่”

“ขอไปด้วย” ที่โคราซก็พูดว่า “ขอไปดา” หรือ “ขอไปเบ็งวะ”

“ไม่ทราบหรือ” ที่โคราซก็พูดว่า “ไม่รู้ดอกเด่”

ลักษณะของภาษาโคราซดังกล่าวนี้ถึงกับมีผู้ไปตั้งเป็นปัญหาว่า ดอกอะไรเอ๋ยหาที่ก็ไม่ได้ มีที่โคราซแห่งเดียว คำตอบก็คือ ดอกเด่ ดอกนี่ ดอกวา ซึ่งหาใช่ดอกไม้อะไรไม่ แต่เป็นคำต่อท้ายที่คนโคราซใช้พูดจากันเสมอ เช่น

“ผมไม่ได้รับประทานข้าวหรือ” ภาษาโคราซจะพูดว่า “ผมไม่ได้กินเข้าดอกเด่”

“เขาคงไม่ไปกรรมัง” ภาษาโคราซจะพูดว่า “เขาคงไม่ไปดอกวา”

“แกไม่รู้หรือ” ภาษาโคราซจะพูดว่า “แกไม่รู้ดอกนี่”

ผู้ที่ใช้ภาษาโคราซในปัจจุบัน คือ ในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์ท้องถิ่น เช่น ที่อำเภอพุทไธสง อำเภอสตึก อำเภอนางรอง ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา หนังสือภูมิศาสตร์ประเทศสยามของกระทรวงศึกษาธิการกล่าวถึงจังหวัดบุรีรัมย์ตอนหนึ่งว่า บุรีรัมย์มีเนื้อที่ประมาณ 9,000 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอพุทไธสง อำเภอฮอง อำเภอตะลุง มีพลเมืองประมาณ 100,000 คน ในปีพ.ศ. 2468 พลเมืองเป็นเขมรและไทย แต่มีไทยอีกพวกหนึ่งเรียกว่า “ไทยเบ็ง” อยู่ในอำเภอนางรองโดยมาก ซึ่ง “ไทยเบ็ง” ดังกล่าวนี้นับนิชฐานว่า คือ “ไทยโคราช” ที่ใช้ภาษาถิ่นโคราชนั่นเอง

นครราชสีมา หรือ โคราช เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางตอนใต้ หรือเรียกว่า อีสานตอนล่าง มีสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นแอ่งที่ราบในเขตที่ราบสูง เรียกว่า แอ่งโคราช และอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางพอดีของแนวกว้างที่สุดของประเทศจึงเปรียบเสมือนประตูสู่ภาคอีสานและอินโดจีน จังหวัดนครราชสีมาเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ณ ที่แห่งนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ไปจนถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติชื่อน้ำพุร้อนอยู่มากมาย ความหลากหลายของประเพณีและ

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่น่าสนใจ มีวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างและหลากหลายตามฤดูกาล และช่วงต่าง ๆ ของปีแต่ละประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน

ประชากรของจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยคน 2 กลุ่มใหญ่ คือ ไทยโคราช และไทยอีสาน นอกจากนี้ยังมีชนกลุ่มอื่นได้แก่ มอญ กูย (ส่วย) จีน ญวน ไทยญวน เขมร ฯลฯ การมีกลุ่มชนที่หลากหลายจึงทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างกัน

จากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ยาวนาน ทำให้จังหวัดนครราชสีมา มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายสาขา ครอบคลุมตามประเภทของวัฒนธรรมที่องค์การยูเนสโกและกระทรวงวัฒนธรรมกำหนด ทั้งมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มีความกลมกลืนทางวัฒนธรรม

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา (ม.ป.ป.) ได้เขียนเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของโคราช ไว้ดังนี้

1. เพลงโคราช เป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านประจำถิ่นของชาวไทยโคราช เป็นเพลงปฐมิก การร้องภาษาโคราชตอบโต้กันเพื่อความบันเทิงสนุกสนานแล้วยังสอดแทรกแง่คิดศีลธรรมสะท้อนมุมมองการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยลีการ้องและการรำที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเพลงที่ไม่มีดนตรีประกอบการขับร้องลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของเพลงโคราช ได้แก่

1.1 กลอนเพลงและภาษา คือ คำประพันธ์ของเพลงโคราชมีลักษณะเป็นบทกลอนเพลงซึ่งใช้ร้องโต้ตอบกันระหว่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิงตามฉันทลักษณ์เพลงโคราช ประกอบไปด้วย ท่อนขึ้น ท่อนเดินกลอนหรือท่อนของเพลงท่อนปรบมือ กลางกลอนหรือที่เรียกว่าสะดือเพลง ท่อนเดินกลอนลงหรือท่อนทุ้ง และท่อนปลายลงสำหรับภาษา คือ ภาษาท้องถิ่นของชาวจังหวัดนครราชสีมาที่เรียกว่าภาษาคน ซึ่งมีลักษณะคำคล้ายกับภาษาภาคอีสาน ภาษาภาคกลาง และภาษาเขมรผสมกัน

1.2 รูปแบบวิธีการร้อง คือ การโอเพลงตามด้วยการว่ากลอนเพลงซึ่งกลอนเพลงก็จะมีลำดับกลอนที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ เพลงเกริ่น เพลงทักท้วง เพลงถามข่าว เพลงไหว้ครู เพลงปรึกษาหารือ เพลงขอภัย เพลงเกี้ยว เพลงเปรียบ เพลงเรื่อง เพลงให้พร เพลงลา

1.3 การแต่งกาย คือ การนุ่งห่มของนักแสดงที่แต่งตามแบบฉบับดั้งเดิมของชาวจังหวัดนครราชสีมา โดยฝ่ายชายจะสวมเสื้อคอกลมแขนสั้นนุ่งโจงกระเบนมีผ้าขาวมาคาดเอว ฝ่ายหญิงนิยมสวมเสื้อรัดรูปไม่มีปกแขนสั้นมีผ้าสไบเฉียงพาดไหล่ นุ่งผ้าโจงกระเบน ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหมหางกระรอกซึ่งเป็นผ้าประจำถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา

1.4 ท่ารำ คือ การแสดงออกกับกิริยาอาการประกอบการร้อง โดยเริ่มต้นจะมีการใช้มือป้องที่หูก่อนที่จะร้องหรือลำต่อมาจึงเป็นการรำเกี่ยว

ปัจจุบันค่านิยมของผู้ฟังเพลงโคราชเปลี่ยนแปลงไปมากทางด้านเนื้อหา รูปแบบการแสดง และความนิยมของคนโคราชเอง เนื้อหาของเพลงโคราชขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเล่น หมอเพลงโคราชรุ่นเก่าเน้นการใช้ปฏิภาณไหวพริบเล่าเรื่องนิทานอีสปและเครื่องครัดมากในเรื่องศีลธรรม หมอเพลงโคราชในอดีตทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารเพราะเป็นผู้มีประสบการณ์กว้างไกลพบเห็นเหตุการณ์และผู้คนหลากหลายหมอเพลงโคราชและคนฟังเพลงโคราชในอดีตจึงมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะเป็นคนในสังคมเดียวกันจึงเข้าใจปัญหาของกันและกัน แต่หมอเพลงโคราชรุ่นใหม่มักเล่นตามคำเรียกร้องของผู้ฟังเพื่อความเพลิดเพลินและสนุกสนาน ปัจจุบันการเล่นเพลงโคราชในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมาจะพบเห็นได้ที่ลานอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี และวัดศาลาลอย ซึ่งนิยมเล่นกันและในงานมงคลต่าง ๆ รวมทั้งงานอวมงคล เป็นต้น

2. เรือนโคราช เป็นเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นที่ปลูกสร้างตามแบบประเพณีนิยมของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของช่างท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดด้วยกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมโดยอาศัยแรงงานความร่วมมือกันของคนในครอบครัวและชุมชนตามวิถีสังคมเกษตรกรรม ลักษณะโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกับเรือนไทยภาคกลาง ทั้งนี้ได้มีการกล่าวไว้ว่า เรือนพักอาศัยพื้นบ้านของชาวจังหวัดนครราชสีมาได้รับอิทธิพลจากเรือนไทยภาคกลางตั้งแต่สมัยอยุธยาเป็นส่วนใหญ่ กาลเวลาเนิ่นนานเข้าฝีมือช่างได้เปลี่ยนแปลงไปตามความคิดความอ่านของช่างท้องถิ่นจนเกิดการคลายรูปแบบและรายละเอียดบางส่วนจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นขึ้นเรียกว่าเรือนโคราช ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมของเรือนที่โดดเด่น โดยมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมคือเป็นเรือนไม้ชั้นเดียวยกพื้นสูงประมาณ 2.10 เมตร ใต้ถุนโล่ง หลังคาจั่วทรงสูงประมาณ 40 องศา ซึ่งโดยทั่วไปนิยมเล่นระดับพื้นเรือนตามการใช้งานของพื้นที่เป็น 3 ระดับ สามารถจำแนกรูปแบบเรือนโคราชตามลักษณะและขนาดของเรือนได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ เรือนสองห้อง และเรือนสามห้อง

2.1 เรือนสองห้อง เป็นเรือนพักอาศัยรูปแบบดั้งเดิม พื้นที่ใช้สอยของเรือนประกอบด้วยเรือนนอนขนาด 2 ช่วงเสาซึ่งมีฝาปิดรอบทั้ง 4 ด้าน คลุมด้วยหลังคาจั่วทรงสูงบริเวณพื้นที่ที่ต่อจากด้านสกัดของเรือนนอนออกไปอีก 1 ช่วงเสา เรียกว่า “พะ” มีฝาปิดเพียงด้านเดียว ต่อเนื่องกับผนังด้านยาวของเรือนพื้นที่ที่เชื่อมต่อกับประตูทางเข้าเรือนยาวตลอด 3 ช่วงเสา ไม่มีฝาก้าน เรียกว่าระเบียงส่วน “พะ” และระเบียงนี้เป็นพื้นที่ต่อเนื่องที่ระดับเดียวกันซึ่งต่ำกว่าระดับของพื้นเรือนจึงเกิดช่องว่างเรียกว่าช่องแมว หลังคาที่คลุมส่วนพะและระเบียงเป็นหลังคาลาดที่

ต่อเนื่องกันซึ่งแยกโครงสร้างออกจากโครงสร้างหลังคาส่วนเรือนนอน ดังนั้นหลังคาส่วนนี้จึงมีตะเข้ สันถัดจากระเบียงจะเป็นส่วนนอกชานซึ่งเชื่อมต่อกับบันไดทางขึ้นเรือน

2.2 เรือนสามห้อง เป็นเรือนพักอาศัยที่มีขนาดเรือนนอนยาว 3 ช่วงเสา มีหลายรูปแบบซึ่งมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนในแต่ละยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลงของวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง ได้แก่ เรือนระเบียง เรือนสองจั่ว เรือนสามจั่ว

ในนิตยสารโคราช เมืองศิลปะ Korat : The City of Art (2563) ได้กล่าวถึงจังหวัดนครราชสีมาว่า ชาวจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ยังคงยึดถือประเพณีบางอย่างที่ยังคงความสำคัญ เป็นสัญลักษณ์คู่เมือง และบางอย่างอาจเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอาจปรับเปลี่ยนไปบ้าง แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของชาวนครราชสีมาไว้อย่างเหนียวแน่น ประเพณีและวัฒนธรรมที่โดดเด่นของจังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

1. งานวันฉลองแห่งชัยชนะท้าวสุรนารี งานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดนครราชสีมา กำหนดจัดระหว่างวันที่ 23 มีนาคม-3 เมษายนของทุกปี เป็นเวลา 12 วัน 12 คืนถือว่าเป็นวันที่ท้าวสุรนารีหรือคุณหญิงโมได้รับชัยชนะจากเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ ณ พุ่งสัมฤทธิ์ แห่งเมืองนครราชสีมาเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2369 ในงานมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของคุณหญิงโม รูปแบบการจัดงาน มีการแสดงมหรสพและอื่น ๆ อาทิ ขบวนสักการะ ขบวนรำวงสรวง การวิ่งคบไฟและจุดพลุในวันเปิดงาน การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของดีเมืองโคราช การจัดนิทรรศการ การออกร้านของส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา และองค์กรเอกชน เป็นต้น กิจกรรมภายในงานอาจมีการปรับเปลี่ยนไปบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในแต่ละปี

2. งานกินเขาคั่วของดีเมืองสูงเนิน จัดขึ้นในสัปดาห์ที่สองของเดือนมีนาคมของทุกปี ณ บริเวณ ปราสาทเมืองแขก บ้านกกกอกตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน เป็นการรับประทานอาหารเช้าร่วมกัน ภาษาถิ่นของโคราชเรียกการรับประทานอาหารเช้าว่า “กินเขาคั่ว” จุดเด่นของการจัดงานเพื่อแสดงออกถึงความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นดินแดนแห่งอารยธรรมและถิ่นเดิมของชาวโคราช จัดครั้งแรกเมื่อ ปีพ.ศ. 2538 ต่อมาพ.ศ. 2542 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับอำเภอสูงเนินและจังหวัดนครราชสีมาจัดงานประเพณีกินเขาคั่วของดีเมืองสูงเนินเฉลิมฉลอง 101 ปี อำเภอสูงเนิน เพื่อสืบสานประเพณีของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไปทั้งได้เปลี่ยนชื่องานจาก “กินเขาคั่วปราสาทเมืองแขก” เป็นงาน “กินเขาคั่วของดีเมืองสูงเนิน” โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ทันสมัย และปรับปรุงการรับประทานอาหารเช้าให้เป็นแบบนั่งล้อมวงรับประทานอาหารเช้าแบบพื้นถิ่นชาวโคราช

ท่ามกลางบรรยากาศแบบอารยธรรมโบราณการจัดงานดังกล่าวดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ

3. การประกวดแมวโคราช แมวโคราชเป็นแมวไทยที่มีชื่อเสียงและนิยมเลี้ยงกันมาตั้งแต่ออดีตมีลักษณะสวยสง่า โดดเด่นเฉพาะตัว มีถิ่นกำเนิดที่อำเภอพิมายจังหวัดนครราชสีมาและยังมีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ ได้แก่ แมวมาเลศ แมวเลาหรือแมวสีสาวท มีหลักฐานบันทึกเกี่ยวกับแมวโคราชในสมุดข่อยเมื่อประมาณพ.ศ. 1893-2310 กล่าวถึงแมวที่ให้โชคลาภที่ดี 17 ตัวของไทยรวมถึงแมวโคราชด้วย แมวโคราชเป็นชื่อที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโดยใช้แหล่งกำเนิดของแมวเป็นชื่อเรียก มีลักษณะเด่น คือ ขนสั้นสีเทาอมฟ้าทั่วทั้งตัว ส่วนหัวเป็นรูปหัวใจ หน้าผากใหญ่แบน หูตั้ง นัยน์ตาสีเขียวเหลืองสดใส หางยาวปลายแหลมชี้ตรงแนว เพศผู้มีสีเหมือนดอกเลาโดยเฉพาะมีขนเรียบ ที่โคนขนจะมีสีขุนเทา ในขณะที่ส่วนปลายมีสีเงินเป็นประกายคล้ายหยดน้ำค้างบนใบบัวหรือเหมือนคนผมหงอก แมวโคราชถือว่าเป็นหนึ่งในแมวไทยที่ได้รับการประกาศขึ้นบัญชีเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปีพุทธศักราช 2557 ด้วย

4. ภาษาไทยโคราช จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย แต่ชาวไทยโคราชเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใหญ่และใช้ภาษาโคราชในชีวิตประจำวันบางครั้งอาจเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า “ไทยเบ็ง” ภาษาไทยโคราชเป็นภาษาไทยถิ่นหนึ่งในภาษาตระกูลไท มีสำเนียงการพูดที่เป็นเอกลักษณ์ไม่เหมือนภาษาอีสานเป็นภาษาซึ่งคล้ายคลึงภาษาไทยกลางแต่สำเนียงเพี้ยนเหนือ ห้วนสั้น บางส่วนคล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ตลอดจนมีศัพท์ภาษาเขมรปะปนบ้าง กลุ่มคนที่พูดภาษาไทยโคราชส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ยกเว้นอำเภอบัวใหญ่ และอำเภอปักธงชัย ซึ่งใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน และบางอำเภอของจังหวัดที่มีเขตติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ชัยภูมิ บุรีรัมย์บางส่วนในจังหวัดปราจีนบุรี รวมทั้งกลุ่มคนที่ย้ายถิ่นฐานจากจังหวัดนครราชสีมาไปอาศัยในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสุรินทร์ สำเนียงภาษาไทยโคราชในแต่ละอำเภอของจังหวัดนครราชสีมา มีความแตกต่างกันออกไป ลักษณะของภาษาโคราชมีสองประเภท คือ คำศัพท์ที่มาจากภาษาไทยกลางมาปรับเสียงวรรณยุกต์ให้เป็นสำเนียงโคราช และคำศัพท์ภาษาโคราชเป็นคำศัพท์เฉพาะซึ่งอาจยืมมาจากภาษาเขมรภาษาอีสานมาปะปนกัน ซึ่งภาษาไทยโคราชได้รับการประกาศขึ้นบัญชีเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปีพุทธศักราช 2556

5. เพลงโคราช เป็นเพลงพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา สันนิษฐานว่าเพลงโคราชกำเนิดขึ้นในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีลักษณะเป็นเพลงปฏิภาคหรือการร้องเกี่ยวพาราสีระหว่างชายหญิง ไม่มีเครื่องดนตรีประกอบในการเล่น คนร้องจึงต้องตบมือให้จังหวะถือเป็นเพลงพื้นบ้านที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวต้องอาศัยไหวพริบปฏิภาณของผู้เล่น มีท่วงทำนองการขับร้องสัมผัสเป็นภาษาพื้นบ้านและลีลาทำรำประกอบทั้งรำและรำเร็ว เนื่องจากเพลงโคราชไม่มีเครื่องดนตรีประกอบ

ต้องใช้ภูมิปัญญาทางด้านภาษาแต่ก็ยังสามารถทำให้ผู้เล่นผู้ชมผู้ฟังสนุกสนานได้ด้วยจังหวะลำนําของเพลงแต่ละชนิด หมอเพลงโคราชจึงนับเป็นปราชญ์ทางภาษาเพราะสามารถเลือกคำเสียงสำนวนมาใช้ในเพลงได้อย่างเหมาะสมกับฉันทลักษณ์ท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนเพลงพื้นบ้านชนิดใด เนื้อหาของเพลงขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเล่น การเล่นเพลงเล่นได้ทุกเทศกาล ปัจจุบันค่านิยมของผู้ฟังเพลงโคราชเปลี่ยนแปลงไปมากทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ การแสดง และค่านิยม ซึ่งเพลงโคราชถือเป็นวัฒนธรรมให้อนุชนรุ่นหลังได้อนุรักษ์และสืบสานต่อไป

6. อาหารการกินของชาวนครราชสีมาเป็นอาหารที่คิดค้นขึ้นตามสภาพแวดล้อมตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษต่อเนื่องมาส่วนใหญ่เป็นอาหารที่ได้จากธรรมชาติทั้งพืชและสัตว์อาหารที่ขึ้นชื่อและจัดว่าเป็นเอกลักษณ์มีหลายอย่างแต่ที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญาและมีวิวัฒนาการจนโดดเด่นของจังหวัด ได้แก่

- หมี่โคราช ซึ่งหมี่โคราชเป็นหนึ่งในอาหารพื้นบ้านของจังหวัดนครราชสีมา เป็นวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นนับ 100 ปี เพราะในสมัยก่อนปลูกข้าวเจ้ามาก จึงมีการตัดแปลงข้าวมาทำเป็นเส้นหมี่และเพื่อเป็นการถนอมอาหารอีกรูปแบบหนึ่งจากการนำเส้นหมี่ไปตากแห้งแล้วเก็บไว้ทานในมือต่อ ๆ ไป การทำเส้นหมี่มีวิธีการทำที่สืบทอดภูมิปัญญาการพลิกแพลงอาหารจากแป้งได้เป็นอย่างดี ลักษณะเป็นเส้นที่ใช้กรรมวิธีแบบการอบแห้งเพื่อเป็นการยืดอายุการเก็บรักษาผัดหมี่จึงเป็นอาหารที่ได้รับความนิยมเป็นอาหารหลักประจำมือหรือเป็นอาหารว่างของชาวจังหวัดนครราชสีมา มีรสชาดอร่อยเป็นพิเศษเนื่องจากใช้หมี่เส้นที่แห้งสนิทและเหนียวนุ่ม ผัดหมี่โคราชที่มีชื่อเสียง ได้แก่ หมี่ตะคุ อำเภอบึงขัง หมี่พิมาย อำเภอพิมาย หมี่กระโทก อำเภอโชคชัย หมี่กุดจิก อำเภอสูงเนิน และหมี่จักราช อำเภอจักราช

- ข้าวผะ หรือที่ชาวนครราชสีมาเรียกว่า “เข่าผะ” เป็นอาหารที่สืบทอดต่อกันมา ถือเป็นอาหารที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ เนื่องจากมีสารอาหารครบทุกประเภท มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ข้าวสาร เนื้อสัตว์ ทั้งหมู ไก่ ปลา อาหารทะเล ผักต่าง ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟักทอง บวบ เห็ดฟาง ข้าวโพดอ่อน ฯลฯ โดยนำข้าวต้มในน้ำกะทิ พริกแกง หรือน้ำปลาร้า ใส่เนื้อสัตว์และผัก เป็นอาหารจานเดียวที่ย่อยง่าย อิ่มท้อง มีรสชาดอร่อย เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของนครราชสีมา

- ขนมจีนประโดก เป็นขนมจีนที่มีชื่อเสียงที่รู้จักกันในจังหวัดนครราชสีมาเป็นขนมจีนของบ้านประโดก ซึ่งอยู่ในตัวเมืองนครราชสีมา คนในหมู่บ้านนี้เอาชีพทำขนมจีนมาตั้งแต่โบราณ ขนมจีนบ้านประโดก ได้ชื่อว่า เส้นเหนียว เนื่อนุ่ม และสีขาว ไม่มีกลิ่น ชาวบ้านประโดกมีเคล็ดลับในการทำขนมจีนมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ถึงการเลือกใช้ข้าวเจ้า โดยมากมักใช้ข้าวตากแห้ง ทั้งมีขั้นตอนในการผลิตหลายขั้นตอน ตั้งแต่นำข้าวมาแช่น้ำหมักและบดให้ละเอียดกรองด้วยผ้าสะอาด

เพื่อให้ได้แบ่งและตำแบ่งข้าวเจ้าให้เหนียวก่อนจะนำมาโรยเป็นเส้นในน้ำเดือด และจับเป็นเส้นขนมจีน รับประทานกับน้ำยาปลาซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ ต้มเครื่องแกงพร้อมปลาเครื่องปรุงได้สัดส่วนมีปริมาณเนื้อปลามากจนขึ้น ปัจจุบันในหมู่บ้านประโดกมีร้านขายขนมจีนน้ำยาน้ำพริกแกงไก่อยู่ในหมู่บ้านจำนวนหลายร้าน ขายตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น ขนมจีนบ้านประโดกจึงเป็นอาหารที่มีผู้นิยมรับประทานและเป็นอาหารขึ้นชื่อของจังหวัด

- ไก่ย่างท่าช้าง เนื่องจากการย่างไก่ของไก่บ้านท่าช้างไม่เหมือนคนอีสานจังหวัดอื่น ๆ โดยเป็นการย่างแบบธรรมชาติ คือ ใช้เกลือพริกไทย สูตรไก่ย่างของโคราชจะใส่เครื่องเทศจีนจำพวกเครื่องพะโล้และผงผสมเครื่องยาจีน ทำให้แตกต่างไปจากไก่ย่างอีสานทั่ว ๆ ไป ไก่ย่างท่าช้างมาจากอำเภอท่าช้างต่อมาเปลี่ยนเป็นอำเภอจักราชจึงเรียกชื่อใหม่ว่าไก่ย่างจักราช

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช

ซูชีพ เบียดนอก (2532) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบว่าในภาษาไทยถิ่นโคราชมีการใช้ ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชและศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน แตกต่างกันอย่างไร และกระจายตามสภาพภูมิศาสตร์และสังคมอย่างไร อีกทั้งศึกษาลักษณะของศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาไทยถิ่นโคราชด้วย โดยใช้แบบสอบถามคำศัพท์ที่ภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสานใช้แตกต่างกัน ซึ่งได้จากพจนานุกรมแล้วนำไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 135 คน ซึ่งมีความแตกต่างด้านภูมิลำเนาอายุและอาชีพ ในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 15 อำเภอ เป็นผู้ตอบ

ผลการวิจัยพบว่าในภาษาไทยถิ่นโคราชมีการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง 73.32 % ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช 4.13 % และใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน 22.54 % ด้านสภาพภูมิศาสตร์อำเภอเมืองใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าอำเภออื่น อำเภอโนนสูงใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช มากกว่าอำเภออื่น และอำเภอประทายใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมากกว่าอำเภออื่น ด้านสภาพสังคมการใช้ศัพท์ของคนต่างอาชีพปรากฏว่าผู้มีอาชีพค้าขายใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าเกษตรกร และข้าราชการ, ผู้มีอาชีพรับราชการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชมากกว่าเกษตรกรและค้าขาย และผู้มีอาชีพรับราชการใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานมากกว่าค้าขายและเกษตรกร ส่วนการใช้ศัพท์ของคนต่างอายุนั้นวัยกลางคนใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าวัยรุ่นและวัยรุ่น ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช และอีสานมากกว่าวัยรุ่นและวัยกลางคน การวิเคราะห์ศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาไทยถิ่นโคราชพบว่ามีทั้งศัพท์ที่แตกต่างจาก ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอื่น ทั้งศัพท์ ศัพท์ที่ตรงกับศัพท์ภาษาเขมร และศัพท์ที่มีบางพยางค์ตรงกับศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางหรือศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน จากสภาพภูมิศาสตร์

สามารถแบ่งพื้นที่การใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราชออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ภาษาไทยถิ่นโคราชกลุ่มเหนือ และ ภาษาไทยถิ่นโคราชกลุ่มใต้

สิทธิเชศวร์ เจนเรื้อย (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง ถ้อยคำปฏิเสธในภาษาถิ่นโคราช : การทดลองวิจัยภาษาศาสตร์ภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ในภาวะโรคระบาดโควิด-19 งานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ถ้อยคำปฏิเสธในภาษาถิ่นโคราช โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ออนไลน์และบันทึกการสนทนาในกลุ่มผู้ใช้ภาษาถิ่นโคราช ทั้งที่อาศัยอยู่ในและนอกเขตจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 35 คน

ผลการศึกษาพบว่า ได้ถ้อยคำปฏิเสธ 330 คำตอบ มีการปนภาษาอื่น เช่น ภาษาลาว (ถิ่นอีสาน) ภาษาไทยมาตรฐานและมีหน่วยอนุภาคภาษาอมฤ-เขมร และพบรูปแบบการปฏิเสธอื่น ๆ ถือว่าการวิจัยภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์นี้ประสบความสำเร็จกล่าวคือ ได้รับคำปฏิเสธและวิธีการใช้ถ้อยคำปฏิเสธจำนวนมากพอที่จะนำมาวิเคราะห์รูปแบบได้

สิทธิศักดิ์ พรหมสิทธิ์ และคณะ (2566) ศึกษาเรื่อง การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมภาษาโคราช ด้วยกระบวนการจัดการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบริบทและความสำคัญของภาษาโคราชกับความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมภาษาโคราชแบบมีส่วนร่วม และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมภาษาโคราชด้วยกระบวนการจัดการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา พบว่า 1) บริบทและความสำคัญของภาษาโคราชกับความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครราชสีมา พบว่าภาษาโคราชถือเป็นภาษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สื่อถึงความเป็นโคราชหรือนครราชสีมา ยังนำมาถ่ายทอดด้านสุนทรียะผ่านเพลงโคราชแต่ด้วยจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยอยู่ จึงทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมรวมถึงวัฒนธรรมภาษาโคราชด้วยที่มีการเปลี่ยนแปลง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมภาษาโคราชแบบมีส่วนร่วม พบว่า ภาษาก็เปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอการเปลี่ยนแปลงของภาษาจะดำเนินไปอย่างช้า ๆ จึงไม่ค่อยสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาได้ชัดเจน โดยมีสาเหตุจาก 1) ปัจจัยด้านเวลา 2) การขาดการติดต่อสมาคมระหว่างผู้พูดภาษา 3) การรับวัฒนธรรมและการผสมกันทางเชื้อชาติ 4) ปัจจัยด้านสังคม และ 5) ปัจจัยด้านแนวคิดและค่านิยม

บุญส่ง สร้อยสิงห์ และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง เพลงโคราช : การถ่ายทอดและองค์ความรู้ ซึ่งงานวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้ของเพลงโคราช

ผลการศึกษาพบว่า การแสดงเพลงโคราช เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไทยที่สะท้อนอัตลักษณ์และสังคมของจังหวัดนครราชสีมา อัตลักษณ์ที่เด่นชัด คือ การใช้ภาษาโคราช และการแสดงที่ไม่มีดนตรีประกอบ สังคมที่ประกอบด้วยผู้คนที่อาศัยหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของการแสดงเพลงโคราชจากอดีตสู่ปัจจุบัน ถือว่าเป็นการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง

รพีพร สิทธิ (2549) ศึกษาเรื่อง การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราช ตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรของภาษาทั้งด้านคำศัพท์และวรรณยุกต์พร้อมกันตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม โดยเลือกศึกษาภาษาไทยถิ่นโคราชเนื่องจากเป็นลูกผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยถิ่นกลาง

ผลการศึกษาพบว่าผู้บอกภาษาใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาคือคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นโคราช และใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสานน้อยที่สุด จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่ามีเพียงผู้บอกภาษารุ่นอายุ 15-20 ปี และรุ่นอายุ 60 ปีขึ้นไปเท่านั้นที่ใช้คำศัพท์แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรทางการคมนาคมพบว่าไม่มีผลต่อการแปรคำศัพท์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และ 2) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน มุ่งที่จะพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษาชาวจีนให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นเฉพาะบทสนทนาและคำศัพท์ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโคราช ได้แก่ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นโคราช ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช อาหารโคราช ความเชื่อของชาวโคราช และเพลงพื้นบ้านโคราช ในการพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน นั้นผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน
4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบเรียน
5. การใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้เป็นแบบเจาะจง

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบเรียนสำหรับชาวต่างชาติ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมโคราช

2.2 สร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน จำนวน 5 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช

บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

บทที่ 3 อาหารโคราช

บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช

บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช

2.3 เสนอแบบเรียนและแผนการสอนต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบรูปแบบเนื้อหา และภาษาเพื่อพิจารณาปรับปรุง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ศักดิ์ พลแก้วเกษ ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤต โสดาลี ผู้เชี่ยวชาญภาษาและวัฒนธรรมไทย อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.4 นำแบบเรียน และแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยในแต่ละบทเรียนจะมีการเก็บคะแนนจากการทดสอบ

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบ และหาประสิทธิภาพของแบบเรียน โดยใช้เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลรายวัตถุประสงค์ 80/80

2.6 นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

3. การประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน และแบบทดสอบ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน ดังนี้

3.1 ประเมินโดยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยนำแบบเรียน และแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษา รูปแบบ แบบทดสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาสรุปเป็นประเด็นเพื่อแก้ไขและปรับปรุง ดังนี้

- 1) ปรับเนื้อหาบางส่วนในบทเรียนที่ยังมีความไม่ชัดเจน
- 2) ปรับภาษาและการใช้คำในบทเรียนให้ถูกต้องและสามารถทำให้ผู้เรียนที่เป็นชาวต่างชาติเข้าใจได้
- 3) แก้ไขการสะกดคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เขียนผิดพลาดให้ถูกต้อง
- 4) แก้ไขคำถามในแบบทดสอบให้มีความชัดเจนมากขึ้น

3.2 ประเมินโดยการทดลองกับกลุ่มย่อย หลังจากผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและมีการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบเรียนและแบบทดสอบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบเรียนและแบบทดสอบในแบบเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักศึกษาชาวจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน เพื่อหาประสิทธิภาพแบบเรียนเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการประเมินคุณภาพแบบเรียน

ผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 1 : แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหา						
1. ความเหมาะสมของเนื้อหากับผู้เรียน						
2. ความเหมาะสมในการลำดับเนื้อหา						
3. ความเหมาะสมของคำศัพท์						

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผลการคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ 5 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.66 หมายความว่า ในด้านเนื้อหาของแบบเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

ตารางที่ 2 : แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ด้านภาพประกอบและตัวอักษร

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านภาพประกอบและตัวอักษร						
1. ความเหมาะสมของภาพประกอบกับเนื้อหา						
2. ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ						
3. ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษรที่ใช้						
4. ความเหมาะสมของดีตัวอักษรที่ใช้						

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านภาพประกอบและตัวอักษรโดยผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ 5 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.833 หมายความว่าในด้านภาพประกอบและตัวอักษรของแบบเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

ตารางที่ 3 : แสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน

ด้านองค์ความรู้

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านองค์ความรู้						
1. ความเหมาะสมของคำถามประจำบทอ่าน						
2. ความเหมาะสมของแบบทดสอบท้ายบท						

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผลการคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านองค์ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ 5 โดยมีค่าเฉลี่ย 5.00 หมายความว่าในด้านองค์ความรู้ของแบบเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนทั้งทางด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบและตัวอักษร และด้านองค์ความรู้ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ส่วนมากอยู่ในระดับ 5 มีค่าเฉลี่ย 4.814 สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

4. การดำเนินการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเรียน

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาชาวจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 จัดทำแผนการเรียนรู้เรื่องภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน จำนวน 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช บทที่ 3 อาหารโคราช บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช และบทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช

4.2 ในระหว่างที่สอน ผู้วิจัยบันทึกคะแนนทดสอบท้ายบทเรียนของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกบท จำนวนบทละ 3 ครั้ง

5. การใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และสถิติหาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

6. สรุปและอภิปรายผลการทดลอง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ $E1/E2 = 80/80$ โดยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

	N	แทน	จำนวนผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบท้ายบท
	ΣF	แทน	คะแนนรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คิดเป็นร้อยละ	E1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการซึ่งเป็นแบบทดสอบในบทเรียน หลังจากการทำแบบทดสอบท้ายบท
เรียนหลัง	E2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนครบทั้ง 5 บท โดยคิดเป็นร้อยละ
	A	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบท้ายบทหลังเรียนแต่ละบท เพื่อหาประสิทธิภาพ E1
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนครบ 5 บท เพื่อหาประสิทธิภาพ E2
3. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาประสิทธิภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ผู้เรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียนแต่ละบท เพื่อหาประสิทธิภาพของ E1 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบท บทเรียนที่ 1-5

คนที่	บทที่ 1 คะแนนเต็ม	บทที่ 2 คะแนนเต็ม	บทที่ 3 คะแนนเต็ม	บทที่ 4 คะแนนเต็ม	บทที่ 5 คะแนนเต็ม
	15	15	15	15	15
1	12	14	13	14	13
2	14	15	14	13	15
3	13	14	13	14	14
4	12	13	14	13	14
5	14	14	15	14	15
6	13	13	14	14	15
7	12	14	13	14	14
8	14	15	15	13	14
9	12	13	14	13	14
10	14	14	15	15	14
11	13	13	14	13	14
12	14	13	15	14	15
13	15	14	15	14	14
14	15	15	14	15	14
15	13	14	14	15	14
16	14	13	14	14	13
17	13	14	14	14	13
18	13	13	14	13	13
19	14	13	13	14	14
20	13	14	14	13	14

21	13	14	13	13	13
Σx	280	289	294	289	279
\bar{x}	13.33	13.76	14	13.76	13.28
E1	88.88	91.74	93.33	91.74	88.57
ค่าเฉลี่ยของ E1 รวม 5 บท เท่ากับ 90.85					

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายบทของแบบเรียน ภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน คิดเป็นร้อยละ 88.57-93.33 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 90.85 ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพของ E1 ที่กำหนดไว้ที่ 80 โดยมีประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ ได้ ดังนี้

บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 88.88
บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 91.74
บทที่ 3 อาหารโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 93.33
บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 91.74
บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 88.57
ค่าเฉลี่ย E1 รวม 5 บท	ประสิทธิภาพร้อยละ 90.85

จากประสิทธิภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบทเรียนแต่ละบทรวมทั้งหมด 5 บท ผ่านเกณฑ์ ประสิทธิภาพของ E1 ที่กำหนดไว้ที่ 80

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคะแนนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนทั้ง 5 บท เพื่อห ประสิทธิภาพของ E2 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนทั้ง 5 บท

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน คะแนนเต็ม 50 คะแนน
1	46
2	48
3	46
4	45

5	47
6	46
7	44
8	47
9	44
10	47
11	45
12	46
13	47
14	49
15	46
16	45
17	46
18	44
19	45
20	45
21	43
ΣF	1008
\bar{X}	48
E2	96

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ด้วยแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน คิดเป็นร้อยละ 96 ผ่าน เกณฑ์ประสิทธิภาพของ E2 ที่กำหนดไว้ที่ 80 แสดงว่า แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กำหนด ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการสนทนา ภาษาไทย และเพิ่มพูนความรู้ด้านคำศัพท์ที่ใช้สนทนาในชีวิตประจำวันให้แก่ผู้เรียน

3. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 6 แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนตามเกณฑ์ 80/80

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	วิถีชีวิตโคราช	88.88	
2	ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช	91.74	
3	อาหารโคราช	93.33	
4	ความเชื่อของคนโคราช	91.74	
5	เพลงพื้นบ้านโคราช	88.57	
	คะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบท้ายบท	90.85	
	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน		96

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ทั้ง 5 บท มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 โดยมีประสิทธิภาพคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบท้ายบทของบทเรียนทั้ง 5 บท = 90.85 และประสิทธิภาพคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนครบทั้ง 5 บท คือ E2 = 96

จากประสิทธิภาพที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาชาวจีนได้

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ผู้วิจัยได้มีการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาเป็นแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช จำนวน 5 บท ได้แก่ วิถีชีวิตโคราช ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช อาหารโคราช ความเชื่อของคนโคราช และเพลงพื้นบ้านโคราช ซึ่งเมื่อได้จัดทำแบบเรียนและแบบทดสอบแล้วผู้วิจัยได้มีการนำเสนอแบบเรียนและแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อประเมินประสิทธิภาพแบบเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยนำแบบเรียนที่ได้รับการประเมินประสิทธิภาพแล้วไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพแบบเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสามารถสรุป และอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการสร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน และเป็นแนวทางในการสร้างแบบเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่จะมาเรียนและใช้ชีวิตอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช อันจะทำให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช ตลอดจนวิถีชีวิตของคนไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช เพื่อนำไปสู่การทักษะการสื่อสารกับคนไทยโคราชได้อย่างถูกต้อง โดยการนำแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนมาทำการทดลองตามกระบวนการในการหาประสิทธิภาพแบบเรียนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1) จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ได้แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช

บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

บทที่ 3 อาหารโคราช

บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช

บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช

ในการกำหนดหัวข้อบทเรียนแต่ละบทผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักสูตรสาระการเรียนรู้และมาตรฐานระดับความสามารถทาง ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนในระดับมหาวิทยาลัยจนกระทั่ง สามารถกำหนดหัวข้อบทเรียนได้ทั้งหมด 5 บท ซึ่งบทเรียนทั้ง 5 บทนี้มีความเกี่ยวข้องกับภาษาและ วัฒนธรรมไทยโคราชมีการแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะนิสัย ความสัมพันธ์ ตลอดจน ความเชื่อและประเพณีต่าง ๆ ของคนไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช

การนำเสนอเนื้อหาแบบเรียนในแต่ละบทประกอบด้วย บทอ่าน และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ บทอ่านพร้อมคำอ่านที่เป็นภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยโคราช ภาษาจีน และความหมายของ คำศัพท์แต่ละคำ มีภาพประกอบเนื้อหาในแต่ละบทเรียน โดยในแต่ละบทเรียนได้มีบทอ่านทั้งสั้น บทเรียนละ 2 บทอ่าน ซึ่งในแต่ละบทอ่านได้มีคำถามให้ผู้เรียนได้มีการเขียนคำตอบลงไป หลังจากได้อ่านบทอ่านในแต่ละบทแล้ว นอกจากบทอ่านแล้วยังประกอบด้วยความรู้เพิ่มเติมที่ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ และได้มีแบบทดสอบท้ายบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวน ความรู้หลังจากที่ได้เรียนจบเนื้อหาในแต่ละบทเรียนแล้ว

2) แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีประสิทธิภาพ 90.85/96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยประสิทธิภาพตัวแรก (E1) ของบทเรียนทั้ง 5 บทอยู่ ระหว่าง 88.57-93.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพตัวแรก (E1) เฉลี่ยเป็น 90.85 และประสิทธิภาพตัวหลัง (E2) เป็น 96 ซึ่งจากประสิทธิภาพตัวแรก และประสิทธิภาพตัวหลังเป็นการแสดงให้เห็นว่าแบบเรียน ภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้เป็น แบบเรียนในการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีนได้

อภิปรายผล

1. ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนแต่ละบทของแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีนผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ (E1 = 80) ดังจะนำเสนอ รายละเอียดต่อไปนี้

บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช

ประสิทธิภาพร้อยละ 88.88

บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

ประสิทธิภาพร้อยละ 91.74

บทที่ 3 อาหารโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 93.33
บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 91.74
บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช	ประสิทธิภาพร้อยละ 88.57

ประสิทธิภาพตัวแรกของบทเรียนเฉลี่ยมีค่าประสิทธิภาพเป็น 90.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกที่กำหนดไว้ ($E1 = 80$) ทั้งนี้เพราะแบบเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชได้รับการประเมินประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก ได้รับการประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันออกไปตามเนื้อหาในแบบเรียน เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยโคราชผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมไทย ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญทุกท่านจึงได้มีการให้คำแนะนำในด้านเนื้อหาภาษาและรูปแบบโดยมีรายละเอียดชัดเจนเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำมาเขียนเป็นแบบเรียนในแต่ละบทได้อย่างชัดเจนและตรงตามกลุ่มเป้าหมายซึ่งก็คือ นักศึกษาชาวจีน

ขั้นตอนที่สอง ได้มีการนำแบบเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชาวจีน ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 21 คน โดยการให้เรียนเนื้อหาทั้ง 5 บทในแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และทำแบบทดสอบ ผลปรากฏว่าบทเรียนทุกบทผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพตัวแรกตามที่กำหนดไว้ ($E1 = 80$) แสดงว่าแบบเรียนมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เป็นเพราะการออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ วีดิโอ ฯลฯ ซึ่งผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีเป็นผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างราบรื่นจึงเป็นผลสืบเนื่องให้แบบเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ในสมมติฐานการวิจัย

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าค่าประสิทธิภาพร้อยละของแต่ละบทเรียนมีความแตกต่างกัน บทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงสุด $E1 = 93.33$ คือ บทเรียนที่ 3 อาหารโคราช ส่วนบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละน้อยกว่าบทอื่น คือ บทเรียนที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงสุด $E1 = 88.57$

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ว่า ในส่วนของบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละสูงสุด คือ บทเรียนที่ 3 อาหารโคราช เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับผู้เรียนมากที่สุดและเป็นวัฒนธรรมที่เข้าใจง่ายและพบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาจึงทำให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของอาหารโคราช

มากกว่าบทเรียนเรื่องอื่น ๆ ส่วนบทเรียนที่มีค่าประสิทธิภาพร้อยละน้อยกว่าบทอื่น คือ บทเรียนที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องของวัฒนธรรมที่ผู้เรียนไม่ค่อยพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันจึงทำให้มีการทำความเข้าใจได้ยากกว่าเนื้อหาในบทเรียนอื่น ๆ

2. ค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนรวมทั้ง 5 บท และประสิทธิภาพคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนทั้ง 5 บท มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ $E1 = 90.85$ และ $E2 = 96$ ทั้งนี้เป็นเพราะแบบเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาได้มีการครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชที่นักศึกษาชาวจีนได้ให้ความสนใจและควรค่าอย่างยิ่งที่จะศึกษา อีกทั้งแบบเรียนเรื่องภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนได้ปรากฏบทอ่านที่น่าเสนอในรูปแบบบันเทิงคดีมีโครงเรื่อง ตัวละคร และฉากที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราชจึงทำให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชผ่านแบบเรียนที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช อีกทั้งยังได้มีการเรียนรู้คำศัพท์ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชในแต่ละบทเรียน นอกจากนั้นบทอ่านที่ปรากฏในบทเรียนแต่ละบทได้มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายมีเนื้อหาที่ไม่ยาวเกินไป มีการลำดับเนื้อหา ก่อนหลังอย่างเป็นระบบเรียงเนื้อหาตามลำดับทำให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการมีตอบคำถามท้ายบทอ่านและมีคำอธิบายเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนแต่ละบทซึ่งมีความเชื่อมโยงให้ผู้เรียนได้เห็นถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยโคราชได้มากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเรียนรู้ ทั้งยังกระตุ้นความสนใจกับผู้เรียนเป็นอย่างดี

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสามารถนำแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีนไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่จะมาศึกษาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาของประเทศไทยได้

ข้อเสนอแนะ

1. แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน ประกอบด้วยบทอ่านที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ลักษณะนิสัย การดำเนินชีวิต ตลอดจนความเชื่อของคนไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราชซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวจีนที่จะมาศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยในจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราช อีกทั้งวงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านได้มีค่า คำศัพท์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้แก่ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นโคราช ภาษาจีน และการแปลความหมายของคำศัพท์นั้น อีกทั้งยังมีภาพประกอบเนื้อหาในแต่ละบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องในบทอ่านได้ง่ายขึ้น โดยผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตัวเองและสามารถทดสอบความเข้าใจ

จากการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องกับเฉลยแบบทดสอบซึ่งมีอยู่หลังแบบเรียนได้

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะมีการพัฒนาแบบเรียนที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทย โคราชสำหรับชาวต่างประเทศ โดยที่ไม่ได้เน้นประเทศใดประเทศหนึ่ง และไม่ได้เน้นเฉพาะกลุ่มที่เป็นนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับจำนวนชาวต่างประเทศที่ได้เข้ามาศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัย หรือเข้ามาทำงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา พุทฺธเสถียรและคณะ. (2560). การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศใน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติ ครั้งที่ 7 “มหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม...พลังขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0”* ระหว่างวันที่ 6 - 7 กรกฎาคม 2560. หน้า 11. คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา.

กองบรรณาธิการนิตยสารโคราช เมืองศิลปะ Korat : The City of Art .(2563). *ภาษาวรรณกรรม พื้นถิ่น*. นิตยสารโคราช เมืองศิลปะ Korat : The City of Art. นครราชสีมา.

.....(2563). *อาหารเอกลักษณ์*

ท้องถิ่น. นิตยสารโคราช เมืองศิลปะ Korat : The City of Art. นครราชสีมา.

ชูชีพ เปี้ยคนอก. (2532). *การศึกษาเรื่องศัพท์ในภาษาไทยถิ่นโคราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). *การบริการสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ไทย วัฒนาพานิช.

ณัฐวดี สภาพรต. (2553). *แบบเรียนภาษาไทยเรื่องวิถีชีวิตไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ*. สาร นิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะ ภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ. (2528). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพิบูลย์สงคราม พิษณุโลก.

ถาวร สุงกงข. (2561). *ภาษาถิ่นโคราช การวิเคราะห์เรื่องเสียง และความหมาย*. ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา วิทยาลัยครู นครราชสีมา : นครราชสีมา

ธนู บุญญานันต์. (2550). *หนังสือแบบเรียน*. สืบค้นจาก <https://tanoo.wordpress.com>

นภาลักษณ์ โลกวิทย์ และพิมพ์ภาภรณ์ บุญประเสริฐ. (2560). การบูรณาการความรู้ทางภาษาและ วัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ : คำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน. ใน *การประชุมทาง วิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 55* ระหว่างวันที่ 31 มกราคม-3 กุมภาพันธ์ 2560. หน้า 25-32. สาขาศึกษาศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นฤมล ปิยวิทย์. (2558). *ภาษาโคราช*. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง โคราชศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. หน้า 49-65
- บุญส่ง สร้อยสิงห์ และคณะ. (2563). เพลงโคราช : การถ่ายทอดและองค์ความรู้. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(2). 255-267
- ประทีป จรัสรุ่งรวิวรร. (2514). *การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแง่ของรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหา*. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชานันท์ เพ็งลี. (2553). *แบบเรียนสนทนาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวต่างชาติระดับประถมศึกษา*. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2560). พัฒนาการของแบบเรียนในการสอนอ่านเขียนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน. *วารสารไทยศึกษา*. 13(1), 57.
- มณีรัตน์ ปิ่นวิเศษ. (2550). *ชีวิตและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เอมพันธ์จำกัด.
- รพีพร สิทธิ. (2549). *การแปรของคำศัพท์และวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นโคราชตามรุ่นอายุและความสะดวกของการคมนาคม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2562). การพัฒนาแบบเรียนสนทนาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงสำหรับชาวต่างประเทศ. *วารสารมังรายสาร*, 7(1). 41-55
- วันเพ็ญ สกุลทอง. (2552). *การสร้างแบบเรียนเรื่องพยานุชนชาวไทยสำหรับชาวต่างชาติ*. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิตรนันทน์ ภาณุพงศ์. (2529). *ภูมิศาสตร์คำศัพท์ในจังหวัดนครราชสีมา : โครงการนำร่อง*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2562). การใช้ภาษาไทยในกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติ. *วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม*, 8(1). 1-15
- วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ. (2548). *ศิลปะและวัฒนธรรมไทย*. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ : สำนักพิมพ์แสงดาว.

- สิริพัฒน์ ชลศิริ และวิชชุกร ทองหล่อ. (2561). แบบเรียนภาษาไทยเชิงวัฒนธรรม เรื่อง น้ำ : วิถีคน
วิถีไทย สำหรับนักศึกษาชาวต่างชาติ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 12(1). 45-55
- สิทธิเชศวร์ เจนเรื่อย. (2566). ถ้อยคำปฏิเสธในภาษาถิ่นโคราช : การทดลองวิจัยภาษาศาสตร์
ภาคสนามผ่านสื่อออนไลน์ในภาวะโรคระบาดโควิด-19. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ
เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและวัฒนธรรม 4 สถาบันการศึกษา “ภาษาและ
วัฒนธรรมไทยในโลกวิถีใหม่ ครั้งที่ 3”* วันที่ 13 มกราคม 2566. หน้า 147-172. คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิศักดิ์ พรหมสิทธิ์ และคณะ. (2566). การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมภาษาโคราช ด้วย
กระบวนการจัดการทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์,*
7(2). 88-11
- สุนีย์ อุตศาสตร์. (2526). *ความเป็นมาแบบเรียนไทย*. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์. วิทยาลัยครูธนบุรี.
- สุมนชา ศักดิ์ชัยสมบูรณ์. (2565). ความสำคัญของเพลงในการสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา,
16(1). 86-124
- หทัย ต้นหยง. (2528). *การเขียนหนังสือแบบเรียน*. เอกสารคำสอน นส. 425 ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อนุমানราชชน, พระยา. (2501). *วัฒนธรรมเบื้องต้น*. พระนคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- _____ . (2514). *วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย*. พระนคร : คลังวิทยา.
- อุดม วิโรตม์สิกขดิตถ์. (2547). *ไวยากรณ์ไทยในภาษาศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา
ภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Chen Xi Er. (2555). *แบบเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย 4 ภาค สำหรับนักศึกษาจีน*. สารนิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Shore Louis. (1960). *Instructional Materials and Introduction of Teachers*. New
York : McGraw-Hill.

ที่ อว ๐๖๒๓.๒/๑๑๖๔

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๓๔๐ ถนนสุรนารายณ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา

ด้วยอาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในหัวข้อการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน” ซึ่งการวิจัยดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยมีมาตรฐาน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เพื่อค้นหาความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องดังกล่าว หากมีข้อสงสัยสอบถามรายละเอียดได้ที่ผู้วิจัย อาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ ๐๙ ๔๒๘๐ ๗๙๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวดี วิวิธคุณากร)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

โทรศัพท์ ๐ ๔๔๐๐ ๙๐๐๙ ต่อ ๓๖๖๔

โทรสาร ๐ ๔๔๒๕ ๖๑๐๓

ที่ อว ๐๖๒๓.๒/๑๖๖๗

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๓๔๐ ถนนสุรนารายณ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ศักดิ์ พลแก้วเกษ

ด้วยอาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิชญ์ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในหัวข้อการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน” ซึ่งการวิจัยดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยมีมาตรฐาน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เพื่อดันหาความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องดังกล่าว หากมีข้อสงสัยสอบถามรายละเอียดได้ที่ผู้วิจัย อาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิชญ์ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ ๐๙ ๔๒๘๐ ๗๙๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวดี วิวิธคุณากร)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
โทรศัพท์ ๐ ๔๔๐๐ ๙๐๐๙ ต่อ ๓๖๖๔
โทรสาร ๐ ๔๔๒๕ ๖๑๐๓

ที่ อว ๐๖๒๓.๒/๑๑๖๘

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๓๔๐ ถนนสุรนารายณ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤต โสดาลี

ด้วยอาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิชญ์ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ในหัวข้อการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน” ซึ่งการวิจัยดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยมีมาตรฐาน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เพื่อค้นหาความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องดังกล่าว หากมีข้อสงสัยสอบถามรายละเอียดได้ที่ผู้วิจัย อาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิชญ์ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ ๐๙ ๔๒๘๐ ๗๙๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวดี วิวิธุมมาร)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
โทรศัพท์ ๐ ๔๔๐๐ ๙๐๐๙ ต่อ ๓๖๖๔
โทรสาร ๐ ๔๔๒๕ ๖๑๐๓

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบท้ายบทเรียน
แบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกหัดท้ายบท บทที่ 1 วิธีชีวิตโคราช

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ชีวิตในโคราช” และ เรื่อง “โฮมฮักของยายทอง” แล้ว
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. โคราชตั้งอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทย?

ก. ภาคเหนือ	ข. ภาคใต้
ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ภาคกลาง

2. อาชีพหลักของคนโคราชในพื้นที่ชนบทคืออะไร?

ก. ค้าขาย	ข. ทำนา
ค. รับราชการ	ง. ทำงานโรงงาน

3. ข้อใดคืออาหารท้องถิ่นของโคราช?

ก. ต้มยำกุ้ง	ข. แกงเขียวหวาน
ค. ส้มตำบักหุ่ง	ง. ผัดไทย

4. “โฮมฮัก” ในเรื่องสั้นของยายทอง หมายถึงอะไร?

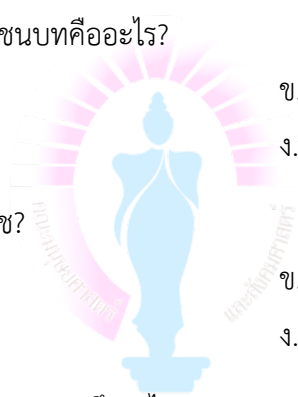
ก. บ้านขนาดใหญ่	ข. บ้านที่อยู่ในป่า
ค. บ้านที่หรูหรา	ง. บ้านที่อบอุ่นและน่าอยู่

5. ข้าวเหนียวในภาษาโคราชเรียกว่าอะไร?

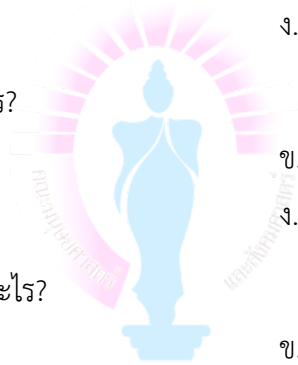
ก. เข่าหวาน	ข. เข่าหนึบ
ค. เข่าร้อน	ง. เข่าดิบ

6. ยายทองหุงข้าวเหนียวด้วยอะไร?

ก. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	ข. หม้อแกง
ค. เตาแก๊ส	ง. หวดไม้ไผ่

7. การ “ใส่บาตร” คือการทำอะไร?
 ก. กินข้าว
 ข. ทำบุญตอนเช้า
 ค. ทำงานบ้าน
 ง. ขายอาหาร
8. “ม่วนหลาย” หมายถึงอะไร?
 ก. ง่วงนอน
 ข. สนุกมาก
 ค. เหนื่อยมาก
 ง. หิวมาก
9. ในวันพระ ชาวบ้านมักไปทำอะไรที่วัด?
 ก. ชื้อของ
 ข. เล่นกีฬา
 ค. ฟังธรรมและใส่บาตร
 ง. ดูหนัง
10. ยายทองไปเยี่ยมยายคำเพื่อ...?
 ก. ชวนไปเที่ยว
 ข. ขอยืมเงิน
 ค. เอาข้าวไปฝาก
 ง. นำเสื้อผ้าไปขาย
11. คำว่า “บ่เป็นหยัง” แปลว่าอะไร?
 ก. ไม่ชอบ
 ข. ไม่ร่อย
 ค. ไม่เป็นไร
 ง. ไม่สบาย
12. ยายทองมักใช้เวลาช่วงบ่ายทำอะไร?
 ก. เล่นโทรศัพท์
 ข. เย็บผ้าชิ้น
 ค. ออกกำลังกาย
 ง. ดูทีวี
13. ข้อใดเป็นลักษณะของวิถีชีวิตคนโคราชในชนบท?
 ก. อยู่ห่างไกล ไม่พูดกับใคร
 ข. ใช้ชีวิตพอเพียงและช่วยเหลือกัน
 ค. อยู่คนเดียว
 ง. เดินทางไปทำงานในเมืองทุกวัน
14. ภาชนะที่ยายทองใช้ใส่อาหารไปวัดคืออะไร?
 ก. กระเป่า
 ข. ปิ่นโต
 ค. ถุงผ้า
 ง. กล่องพลาสติก
15. คำว่า “เฮ็ดนา” หมายถึงอะไร?
 ก. ทำอาหาร
 ข. ทำนา
 ค. ทำบ้าน
 ง. ทำกับข้าว

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ชีวิตในโคราช” และ เรื่อง “โฮมฮักของยายทอง” แล้ว
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ย่าโมมีชื่อเดิมว่าอะไร

ก. ยายทอง	ข. คุณหญิงโม
ค. ท้าวศรีนคร	ง. แม่หญิงเมืองโคราช

2. เหตุใดที่ย่าโมได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี”

ก. เพราะเป็นภรรยาของปลัดเมือง	
ข. เพราะเป็นผู้ก่อตั้งเมืองโคราช	
ค. เพราะมีความกล้าหาญในการปกป้องเมืองจากกองทัพพญวน	
ง. เพราะเป็นคนสวยและใจดี	

3. งานวันย่าโมจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ก. เฉลิมฉลองปีใหม่	ข. แสดงสินค้า OTOP
ค. ระลึกถึงความกล้าหาญของย่าโม	ง. เชิญนักท่องเที่ยวต่างชาติ

4. อนุสาวรีย์ย่าโมตั้งอยู่ที่ใด

ก. ปราสาทเมืองแขก	ข. กลางเมืองโคราช
ค. วัดบ้านสูงเนิน	ง. สวนสาธารณะภูเขา

5. ย่าโมมีบทบาทสำคัญในเหตุการณ์ใด

ก. สร้างอนุสาวรีย์	ข. ช่วยชาวบ้านปลูกผัก
ค. ปลดปล่อยชาวเมืองจากการเป็นเชลย	ง. ตั้งตลาดนัดในเมือง

6. ประเพณีกินเข้าจัดขึ้นในช่วงเวลาใดของปี

ก. มกราคม	ข. กุมภาพันธ์
ค. มีนาคม	ง. เมษายน

7. สถานที่จัดงานกินเขาค่ำคือที่ใด
- ก. ตลาดโคราช
ข. อนุสาวรีย์ย่าโม
ค. ปราสาทเมืองแขก
ง. วัดพระนอน
8. วัตถุประสงค์ของประเพณีกินเขาค่ำคืออะไร
- ก. การแข่งกินอาหาร
ข. การกระชับความสัมพันธ์ของชาวบ้าน
ค. การขายสินค้าราคาถูก
ง. การเต็นรำ
9. คำว่า “เขาค่ำ” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
- ก. ข้าวเหนียว
ข. ข้าวเช้า
ค. ข้าวเย็น
ง. ข้าวมันไก่
10. ใครเป็นผู้เล่าเรื่องประเพณีในบทอ่าน
- ก. ย่าโม
ข. ป้าบัว
ค. หลานชาย
ง. นายอำเภอ
11. คำว่า “ม่วน” ในภาษาโคราช หมายถึงอะไร
- ก. ไม่ชอบ
ข. สนุก
ค. เหนื่อย
ง. ง่วง
12. “ของดีเมืองสูงเนิน” คืออะไร
- ก. โรงงาน
ข. ผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นบ้าน
ค. ถนนสายใหม่
ง. เพลงลูกทุ่ง
13. ชาวโคราชในอดีตนิยมกินข้าวเย็นอย่างไร
- ก. ที่ร้านอาหารหรู
ข. บนเก้าอี้ไม้
ค. ล้อมวงนั่งกับพื้น
ง. เดินไปกินที่ตลาด
14. คำว่า “ฮัก” มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. โกรธ
ข. รัก
ค. หวัง
ง. คิดถึง

15. ข้อใดคือการแสดงพื้นบ้านที่มักพบในงานประเพณีของโคราช

ก. รำกลองยาว

ข. เพลงลูกทุ่ง

ค. เพลงโคราช

ง. ลิเกใต้

แบบฝึกหัดท้ายบท บทที่ 3 อาหารโคราช

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ลาบหมุยามแลง” และ เรื่อง “อาหารโคราชรสแซ่บ” แล้ว
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ตัวละครในเรื่อง "ลาบหมุยามแลง" กำลังเตรียมอาหารในช่วงเวลาใด

ก. ตอนเช้า	ข. ตอนบ่าย
ค. ตอนเย็น	ง. ตอนกลางคืน

2. คำว่า “แลง” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร

ก. มีด	ข. เช้า
ค. กลางวัน	ง. เย็น

3. ลาบหมูแบบโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร

ก. ใส่กะทิ	ข. มีรสหวานนำ
ค. ใช้เครื่องสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด	ง. เน้นปลาร้าและข้าวคั่ว

4. คำว่า “ชวดลวด” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร

ก. แอบดู	ข. การกินอย่างเร่งรีบ
ค. พูดมาก	ง. การกินน้อย

5. บรรยากาศของครอบครัวในเรื่องนี้เป็นอย่างไร

ก. เจียบเหงา	ข. ตึงเครียด
ค. อบอุ่น	ง. เศร้าซึม

6. ตัวละคร “เหมย” คือใคร

ก. พ่อครัว	ข. เพื่อนคนจีนของอ้อม
ค. เจ้าของร้าน	ง. ครูภาษาไทย

7. ผัดหมี่โคราชต่างจากผัดไทยอย่างไร
- ก. ใส่กะทิ
ข. ใช้เส้นหมี่เหนียวหนึบ
ค. ไม่ใส่เครื่องปรุง
ง. รสชาติอ่อนกว่า
8. ป้าแจ้วให้ความรู้เกี่ยวกับอะไร
- ก. ประวัติเมืองโคราช
ข. การทำผัดหมี่ ส้มตำ
ค. เพลงโคราช
ง. การทอผ้าไหม
9. ส้มตำโคราชต่างจากส้มตำอีสานอย่างไร
- ก. ไม่ใส่พริก
ข. หวานจัด
ค. ใส่มะนาวมากกว่าและรสไม่จัด
ง. ไม่ใส่ปลาร้า
10. คำว่า “เฮ็ดกับข้าว” แปลว่าอะไร
- ก. ล้างจาน
ข. หุงข้าว
ค. ทำอาหาร
ง. ปลูกผัก
11. อาหารที่ทั้งสองเรื่องกล่าวถึง มีอะไรบ้าง
- ก. ขนมจีน ส้มตำ
ข. ลาบหมู ข้าวต้ม
ค. ผัดหมี่โคราช ลาบหมู
ง. ผัดผัก หมูกระทะ
12. คำว่า “แซ่บ” ใช้เพื่อบรรยายอะไร
- ก. การทำงาน
ข. ความอร่อยของอาหาร
ค. สีของอาหาร
ง. ปริมาณของอาหาร
13. "บ้านเอ็ง" หมายถึงอะไร
- ก. บ้านเพื่อน
ข. บ้านใครก็ได้
ค. บ้านของเรา
ง. บ้านในอดีต
14. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่คำศัพท์โคราช
- ก. จักหน้อย
ข. ใส่ฮัก
ค. บ้านเอ็ง
ง. สลาม
15. วัตถุดิบที่ใช้ในส้มตำตามบทอ่านคือข้อใด
- ก. กะทิ
ข. มะละกอ
ค. ชিং
ง. กล้วย

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “แม่วโคราชบ้านเอ็ง” และ เรื่อง “ศาลปู่ตา ศรัทธาแห่งชุมชน” แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. แม่วโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร?

ก. ขนยาวสีขาว	ข. ขนสีน้ำตาลอ่อน
ค. ขนสีเทาเงินและตาเขียว	ง. ขนสีดำสนิท

2. ชาวโคราชเชื่อว่าแม่วโคราชมีคุณสมบัติใด?

ก. ช่วยล่าสัตว์	ข. ทำให้ฝนตก
ค. เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก	ง. นำโชคลาภและความโชคดี

3. แม่วโคราชมักมอบให้ใครในงานแต่งงาน?

ก. พ่อเจ้าสาว	ข. หญิงสาวเจ้าสาว
ค. เพื่อนเจ้าบ่าว	ง. ผู้ใหญ่บ้าน

4. พิธี “แห่นางแม่ว” ใช้แม่วโคราชทำอะไร?

ก. ล่าหนูในนา	ข. ทำให้ฝนตก
ค. เพิ่มความรัก	ง. ขับไล่วิญญาณ

5. ชื่อท้องถิ่นของแม่วโคราชคืออะไร?

ก. แม่วไทย	ข. แม่วอีสาน
ค. แม่วสีสวาด	ง. แม่วดำปลอด

6. ศาลปู่ตาเป็นสถานที่เกี่ยวกับอะไร?

ก. การขายสินค้า	ข. การประกอบพิธีกรรม
ค. การทำบุญวัด	ง. การเลี้ยงสัตว์

7. ชาวบ้านเชื่อว่าศาลปู่ตาเป็นที่สถิตของใคร?
- ก. พระอาจารย์
ข. ผีบรรพบุรุษ
ค. วิญญาณชั่ว
ง. เทวดา
8. ศาลปู่ต้ามักตั้งอยู่ที่ใดในหมู่บ้าน?
- ก. หน้าบ้านผู้ใหญ่
ข. กลางทุ่งนา
ค. ใต้ต้นไม้ใหญ่หรือชายป่า
ง. ใต้ถุนโรงเรียน
9. งานบูชาศาลปู่ตาจัดขึ้นเมื่อใด?
- ก. ต้นฤดูฝน
ข. กลางฤดูหนาว
ค. ปลายฤดูร้อน
ง. ทุกวันพระ
10. วัตถุประสงค์ใช้บูชาศาลปู่ตาคืออะไร?
- ก. หนังสือและปากกา
ข. รูป เทียน อาหาร
ค. สัตว์เลี้ยง
ง. น้ำหอมและสบู
11. ศาลปู่ตาเป็นสัญลักษณ์ของอะไรในชุมชน?
- ก. ความมั่งคั่ง
ข. ความรัก
ค. ความสามัคคี
ง. ความรู้
12. ถ้าชุมชนเกิดปัญหา ชาวบ้านจะอย่างไรกับศาลปู่ตา?
- ก. รื้อถอน
ข. ขอความช่วยเหลือ
ค. เปลี่ยนที่ตั้ง
ง. ย้ายศาลไปในวัด
13. แมวโคราชได้รับการยอมรับในระดับใดในปัจจุบัน?
- ก. ระดับท้องถิ่น
ข. เฉพาะในครอบครัว
ค. ระดับประเทศและต่างประเทศ
ง. ในกลุ่มเพื่อนบ้าน
14. ในพิธีบูชาศาลปู่ตา มักมีการแสดงใดร่วมด้วย?
- ก. ละครเวที
ข. ลิเก
ค. เพลงพื้นบ้านหรือฟ้อนรำ
ง. การเต้นรำสากล

15. วัตถุประสงค์ของบทเรียนนี้คืออะไร?

- ก. เพื่อให้รู้จักวัดในโคราช
- ข. เพื่อเรียนรู้ความเชื่อและวัฒนธรรมโคราช
- ค. เพื่อสอนเลี้ยงแมว
- ง. เพื่อฝึกออกเสียงภาษาโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” และ เรื่อง “ม่วนคักหลาย ลำตัดโคราช” แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ลำตัดโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร?

ก. การเต้นประกอบจังหวะดนตรี	ข. การร้องเพลงหมอลำ
ค. การขับร้องโต้ตอบด้วยถ้อยคำตลกขบขัน	ง. การร่ำวงแบบซ้ำ ๆ

2. คำว่า "ม่วนคักหลาย" ในภาษาโคราชมีความหมายว่าอะไร?

ก. เศร้ามาก	ข. สนุกมาก
ค. หิวมาก	ง. เหนื่อยมาก

3. บทลำตัดมักมีเนื้อหาลักษณะใด?

ก. เศร้าโศก	ข. ดุคั่นและรุนแรง
ค. ตลก สนุกสนาน มีแง่คิด	ง. เจ็บขริม

4. ใครเป็นศิลปินพื้นบ้านที่แสดงในเรื่อง “ม่วนคักหลาย กับลำตัดโคราช”?

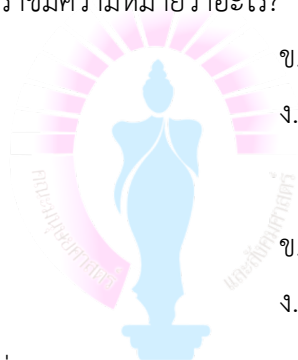
ก. ลุงม่วนกับป้าแหว	ข. ลุงแถนกับยายอ่อน
ค. ลุงทิดกับป้านวล	ง. ลุงเคนกับยายแดง

5. ลำตัดโคราชมักใช้เครื่องดนตรีใดประกอบ?

ก. ระนาด	ข. ซออู้
ค. ฉิ่ง ฉาบ และพิณพื้นบ้าน	ง. แคน

6. เหตุใดชาวบ้านจึงนิยมมาดูการแสดงลำตัดโคราช?

ก. เพราะเป็นดนตรีสมัยใหม่	ข. เพราะให้ความรู้ทางวิชาการ
ค. เพราะสนุกสนานและได้หัวเราะ	ง. เพราะแจกของรางวัล

7. คำว่า “คำเว้าเก่า ๆ” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร?
- ก. คำพุทธธรรมดา
ข. คำพูดสมัยใหม่
ค. ส่วนวนพื้นบ้าน
ง. คำหยาบ
8. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เพลงโคราชมีลักษณะการขับร้องแบบใด?
- ก. การร้องพร้อมกัน
ข. การพูดเป็นจังหวะคล้องจอง
ค. การอ่านบทกลอน
ง. การสวดมนต์
9. บทเพลงโคราชมีความสำคัญในด้านใด?
- ก. เพื่อการบู๊
ข. เพื่อความรื่นเริงและถ่ายทอดเรื่องราวชีวิต
ค. เพื่อแข่งขัน
ง. เพื่อการประกวด
10. คำว่า “หัวซื่อ” หมายถึงอะไร?
- ก. เจียบเฉย
ข. หัวเราะเสียงดัง
ค. ซื่อาย
ง. ไม่สนใจ
11. เพลงโคราชต่างจากลำตัดโคราชอย่างไร?
- ก. เพลงโคราชเป็นการร่ำวง
ข. เพลงโคราชใช้จังหวะดนตรีร็อก
ค. เพลงโคราชเน้นถ้อยคำคล้องจองด้วยเสียงพูด
ง. เพลงโคราชต้องใช้เครื่องเป่า
12. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เด็กๆ ในหมู่บ้านได้เรียนรู้เพลงโคราชจากใคร?
- ก. ครูที่โรงเรียน
ข. ลุงทองคำ
ค. วิทย์
ง. โทรทัศน์
13. การแสดงลำตัดโคราชมีประโยชน์อย่างไรต่อเยาวชน?
- ก. ทำให้เรียนเก่ง
ข. เข้าใจการแต่งกลอน
ค. รู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่นและฝึกการพูด
ง. เล่นกีฬาได้ดี
14. เครื่องดนตรี “พิณ” มีบทบาทอย่างไรในการแสดงพื้นบ้านโคราช?
- ก. เป็นฉากประกอบ
ข. ใช้ตกแต่งเวที
ค. ให้จังหวะและบรรยากาศพื้นบ้าน
ง. ใช้ในพิธีศพ

15. ข้อใดแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านโคราชได้ดีที่สุด?

ก. ดูการแสดงผ่านโทรศัพท์

ข. จัดประกวดความรู้

ค. ฝึกเด็กให้ร้องและแสดงลำตัด

ง. เชิญศิลปินต่างชาติ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง : นำความรู้ที่ได้รับจากแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. โคราชตั้งอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทย?

ก. ภาคเหนือ	ข. ภาคใต้
ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ภาคกลาง

2. อาชีพหลักของคนโคราชในพื้นที่ชนบทคืออะไร?

ก. ค้าขาย	ข. ทำนา
ค. รับราชการ	ง. ทำงานโรงงาน

3. ข้าวใดคืออาหารท้องถิ่นของโคราช?

ก. ต้มยำกุ้ง	ข. แกงเขียวหวาน
ค. ส้มตำบักหุ่ง	ง. ผัดไทย

4. “โฮมฮัก” ในเรื่องสั้นของยายทอง หมายถึงอะไร?

ก. บ้านขนาดใหญ่	ข. บ้านที่อยู่ในป่า
ค. บ้านที่ทรูหรา	ง. บ้านที่อบอุ่นและน่าอยู่

5. ข้าวเหนียวในภาษาโคราชเรียกว่าอะไร?

ก. เซ้าหวาน	ข. เซ้าหนึบ
ค. เซ้าร้อน	ง. เซ้าดิบ

6. ยายทองหุงข้าวเหนียวด้วยอะไร?

ก. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า	ข. หม้อแกง
ค. เตาแก๊ส	ง. หวดไม้ไผ่

7. การ “ใส่บาตร” คือการทำอะไร?

ก. กินข้าว	ข. ทำบุญตอนเช้า
ค. ทำงานบ้าน	ง. ขายอาหาร

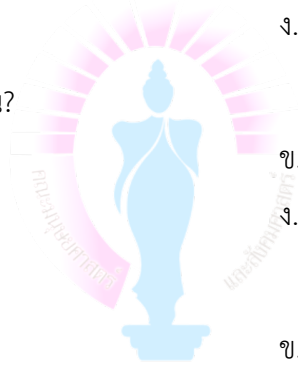
8. “ม่วนหลาย” หมายถึงอะไร?
- ก. ง่วงนอน
ข. สนุกมาก
ค. เหนื่อยมาก
ง. หิวมาก
9. ในวันพระ ชาวบ้านมักไปทำอะไรที่วัด?
- ก. ซั้วของ
ข. เล่นกีฬา
ค. ฟังธรรมและใส่บาตร
ง. ดูหนัง
10. ยายทองไปเยี่ยมยายคำเพื่อ...?
- ก. ชวนไปเที่ยว
ข. ขอยืมเงิน
ค. เอาข้าวไปฝาก
ง. นำเสื้อผ้าไปขาย
11. ประเพณีกินเขาค้ำจัดขึ้นในช่วงเวลาใดของปี
- ก. มกราคม
ข. กุมภาพันธ์
ค. มีนาคม
ง. เมษายน
12. สถานที่จัดงานกินเขาค้ำคือที่ใด
- ก. ตลาดโคราช
ข. อนุสาวรีย์ย่าโม
ค. ปราสาทเมืองแขก
ง. วัดพระนอน
13. วัตถุประสงค์ของประเพณีกินเขาค้ำคืออะไร
- ก. การแข่งกินอาหาร
ข. การกระชับความสัมพันธ์ของชาวบ้าน
ค. การขายสินค้าราคาถูก
ง. การเต้นรำ
14. คำว่า “เขาค้ำ” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
- ก. ข้าวเที่ยง
ข. ข้าวเช้า
ค. ข้าวเย็น
ง. ข้าวมันไก่
15. ใครเป็นผู้เล่าเรื่องประเพณีในบทอ่าน
- ก. ย่าโม
ข. ป้าบัว
ค. หลานชาย
ง. นายอำเภอ

16. คำว่า “ม่วน” ในภาษาโคราช หมายถึงอะไร
- ก. ไม่ชอบ
ข. สนุก
ค. เหนื่อย
ง. ง่วง
17. “ของดีเมืองสูงเนิน” คืออะไร
- ก. โรงงาน
ข. ผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นบ้าน
ค. ถนนสายใหม่
ง. เพลงลูกทุ่ง
18. ชาวโคราชในอดีตนิยมกินข้าวเหนียวอย่างไร
- ก. ที่ร้านอาหารหรู
ข. บนเก้าอี้ไม้
ค. ล้อมวงนั่งกับพื้น
ง. เดินไปกินที่ตลาด
19. คำว่า “ฮัก” มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. โกรธ
ข. รัก
ค. ห่วง
ง. คิดถึง
20. ข้อใดคือการแสดงพื้นบ้านที่มักพบในงานประเพณีของโคราช
- ก. รำกลองยาว
ข. เพลงลูกกรุง
ค. เพลงโคราช
ง. ลิเกใต้
21. ตัวละครในเรื่อง "ลาบหมุยามแลง" กำลังเตรียมอาหารในช่วงเวลาใด
- ก. ตอนเช้า
ข. ตอนบ่าย
ค. ตอนเย็น
ง. ตอนกลางคืน
22. คำว่า “แลง” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
- ก. มีด
ข. เซ้า
ค. กลางวัน
ง. เย็น
23. ลาบหมูแบบโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร
- ก. ใส่กะทิ
ข. มีรสหวานนำ
ค. ใช้เครื่องสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด
ง. เน้นปลาร้าและข้าวคั่ว
24. คำว่า “ชวดลวด” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
- ก. แอบดู
ข. การกินอย่างเร่งรีบ
ค. พุดมาก
ง. การกินน้อย

25. บรรยากาศของครอบครัวในเรื่องนี้เป็นอย่างไร
- ก. เจียบเหงา
ข. ตึงเครียด
ค. อบออุ่น
ง. เครื่องขริม
26. ตัวละคร “เหมย” คือใคร
- ก. พ่อครัว
ข. เพื่อนคนจีนของอ้อม
ค. เจ้าของร้าน
ง. ครูภาษาไทย
27. ผัดหมี่โคราชต่างจากผัดไทยอย่างไร
- ก. ใส่กะทิ
ข. ใช้เส้นหมี่เหนียวหนึบ
ค. ไม่ใส่เครื่องปรุง
ง. รสชาติอ่อนกว่า
28. ป้าแจ้วให้ความรู้เกี่ยวกับอะไร
- ก. ประวัติเมืองโคราช
ข. การทำผัดหมี่ ส้มตำ
ค. เพลงโคราช
ง. การทอผ้าไหม
29. ส้มตำโคราชต่างจากส้มตำอีสานอย่างไร
- ก. ไม่ใส่พริก
ข. หวานจัด
ค. ใส่มะนาวมากกว่าและรสไม่จัด
ง. ไม่ใส่ปลาร้า
30. คำว่า “เฮ็ดกับข้าว” แปลว่าอะไร
- ก. ล้างจาน
ข. หุงข้าว
ค. ทำอาหาร
ง. ปลุกผัก
31. แมวโคราชมึ่ลักษณะเด่นอย่างไร?
- ก. ขนยาวสีขาว
ข. ขนสีน้ำตาลอ่อน
ค. ขนสีเทาเงินและตาเขียว
ง. ขนสีดำสนิท
32. ชาวโคราชเชื่อว่าแมวโคราชมึ่คุณสมบัตึ่ใด?
- ก. ช่วยล่าสัตว์
ข. ทำให้ฝนตก
ค. เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก
ง. นำโชคลาภและความโชคดี
33. แมวโคราชมึ่กมอบให้ใครในงานแต่งงาน?
- ก. พ่อเจ้าสาว
ข. หญิงสาวเจ้าสาว
ค. เพื่อนเจ้าบ่าว
ง. ผู้ใหญ่บ้าน

34. พิธี “แห่นางแมว” ใช้แมวโคราชทำอะไร?
 ก. ล่าหนูในนา
 ข. ทำให้ฝนตก
 ค. เพิ่มความรัก
 ง. ขับไล่วิญญาณ
35. ชื่อท้องถิ่นของแมวโคราชคืออะไร?
 ก. แมวไทย
 ข. แมวอีสาน
 ค. แมวสีสวาด
 ง. แมวดำปลอด
36. ศาลปู่ตาเป็นสถานที่เกี่ยวกับอะไร?
 ก. การขายสินค้า
 ข. การประกอบพิธีกรรม
 ค. การทำบุญวัด
 ง. การเลี้ยงสัตว์
37. ชาวบ้านเชื่อว่าศาลปู่ตาเป็นที่สถิตของใคร?
 ก. พระอาจารย์
 ข. ผีบรรพบุรุษ
 ค. วิญญาณชั่ว
 ง. เทวดา
38. ศาลปู่ต้ามักตั้งอยู่ที่ใดในหมู่บ้าน?
 ก. หน้าบ้านผู้ใหญ่
 ข. กลางทุ่งนา
 ค. ใต้ต้นไม้ใหญ่หรือชายป่า
 ง. ใต้ถุนโรงเรียน
39. งานบูชาศาลปู่ตาจัดขึ้นเมื่อใด?
 ก. ต้นฤดูฝน
 ข. กลางฤดูหนาว
 ค. ปลายฤดูร้อน
 ง. ทุกวันพระ
40. วัตถุที่ใช้บูชาศาลปู่ตาคืออะไร?
 ก. หนังสือและปากกา
 ข. รูป เทียน อาหาร
 ค. สัตว์เลี้ยง
 ง. น้ำหอมและสบู่
41. เหตุใดชาวบ้านจึงนิยมมาดูการแสดงลำตัดโคราช?
 ก. เพราะเป็นดนตรีสมัยใหม่
 ข. เพราะให้ความรู้ทางวิชาการ
 ค. เพราะสนุกสนานและได้หัวเราะ
 ง. เพราะแจกของรางวัล
42. คำว่า “คำเว้าเก่า ๆ” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร?
 ก. คำพุทธธรรมดา
 ข. คำพูดสมัยใหม่
 ค. สำนวนพื้นบ้าน
 ง. คำหยาบ

43. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เพลงโคราชมีลักษณะการขับร้องแบบใด?
 ก. การร้องพร้อมกัน
 ข. การพูดเป็นจังหวะคล้องจอง
 ค. การอ่านบทกลอน
 ง. การสวดมนต์
44. บทเพลงโคราชมีความสำคัญในด้านใด?
 ก. เพื่อการบู๊
 ข. เพื่อความรื่นเริงและถ่ายทอดเรื่องราวชีวิต
 ค. เพื่อแข่งขัน
 ง. เพื่อการประกวด
45. คำว่า “หัวซื่อ” หมายถึงอะไร?
 ก. เจ็บเฉย
 ข. หัวเราะเสียงดัง
 ค. ซื่อาย
 ง. ไม่สนใจ
46. เพลงโคราชต่างจากลำตัดโคราชอย่างไร?
 ก. เพลงโคราชเป็นการรำวง
 ข. เพลงโคราชใช้จังหวะดนตรีร็อก
 ค. เพลงโคราชเน้นถ้อยคำคล้องจองด้วยเสียงพูด
 ง. เพลงโคราชต้องใช้เครื่องเป่า
47. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เด็กๆ ในหมู่บ้านได้เรียนรู้เพลงโคราชจากใคร?
 ก. ครูที่โรงเรียน
 ข. ลุงทองคำ
 ค. วิทย์
 ง. โททศน์
48. การแสดงลำตัดโคราชมีประโยชน์อย่างไรต่อเยาวชน?
 ก. ทำให้เรียนเก่ง
 ข. เข้าใจการแต่งกลอน
 ค. รู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่นและฝึกการพูด
 ง. เล่นกีฬาได้ดี
49. เครื่องดนตรี “พิณ” มีบทบาทอย่างไรในการแสดงพื้นบ้านโคราช?
 ก. เป็นฉากประกอบ
 ข. ใช้ตบแต่งเวที
 ค. ให้จังหวะและบรรยากาศพื้นบ้าน
 ง. ใช้ในพิธีศพ
50. ข้อใดแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านโคราชได้ดีที่สุด?
 ก. ดูการแสดงผ่านโทรทัศน์
 ข. จัดประกวดความรู้
 ค. ฝึกเด็กให้ร้องและแสดงลำตัด
 ง. เชิญศิลปินต่างชาติ

ภาคผนวก ค

บัญชีตาราง

บัญชีตาราง

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านเนื้อหา

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านภาพประกอบและตัวอักษร

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ด้านองค์ความรู้

ตารางระยะเวลาในการทดลอง

ตารางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน จำแนกเป็นรายบุคคล

ตารางแสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทในแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน บทที่ 1-5

ตารางแสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ทั้ง 5 บทเรียน

ตารางแสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน เกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2 = 80/80$)

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาว
จีน

ด้านเนื้อหา

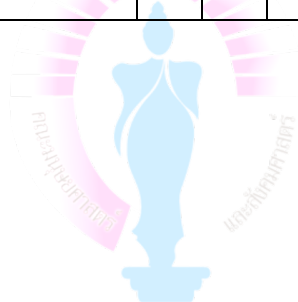
รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหา						
1. ความเหมาะสมของเนื้อหากับ ผู้เรียน						
2. ความเหมาะสมในการลำดับ เนื้อหา						
3. ความเหมาะสมของคำศัพท์						

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาว
จีน

ด้านภาพประกอบและตัวอักษร

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านภาพประกอบและตัวอักษร						
1. ความเหมาะสมของภาพประกอบ กับเนื้อหา						
2. ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ						
3. ความเหมาะสมของรูปแบบ ตัวอักษรที่ใช้						
4. ความเหมาะสมของสีตัวอักษรที่ใช้						

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาว
จีน

ด้านองค์ความรู้

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านองค์ความรู้						
1. ความเหมาะสมของคำถาม ประจำบทอ่าน						
2. ความเหมาะสมของแบบทดสอบ ท้ายบท						

ตารางระยะเวลาในการทดลอง

ลำดับที่	วันที่	รายการ	เวลา	
1	1	บทที่ 1 วิธีชีวิตโคราช (ครั้งที่ 1)	30 นาที	
		บทที่ 1 วิธีชีวิตโคราช (ครั้งที่ 2)	30 นาที	
	2	บทที่ 1 วิธีชีวิตโคราช (ครั้งที่ 3)	30 นาที	
		ทำแบบทดสอบท้ายบทที่ 1	30 นาที	
	3	บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช (ครั้งที่ 1)	30 นาที	
		บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช (ครั้งที่ 2)	30 นาที	
2	1	บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช (ครั้งที่ 3)	30 นาที	
		ทำแบบทดสอบท้ายบทที่ 2	30 นาที	
	2	บทที่ 3 อาหารโคราช (ครั้งที่ 1)	30 นาที	
		บทที่ 3 อาหารโคราช (ครั้งที่ 2)	30 นาที	
	3	บทที่ 3 อาหารโคราช (ครั้งที่ 3)	30 นาที	
		ทำแบบทดสอบท้ายบทที่ 3	30 นาที	
	3	1	บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช (ครั้งที่ 1)	30 นาที
			บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช (ครั้งที่ 2)	30 นาที
		2	บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช (ครั้งที่ 3)	30 นาที
ทำแบบทดสอบท้ายบทที่ 4			30 นาที	
3		บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช (ครั้งที่ 1)	30 นาที	
		บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช (ครั้งที่ 2)	30 นาที	
4		บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช (ครั้งที่ 3)	30 นาที	
		ทำแบบทดสอบท้ายบทที่ 5	30 นาที	

ตารางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน
จำแนกเป็นรายบุคคล

คนที่	ระหว่างเรียน					หลังเรียน
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	คะแนนเต็ม
	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม	
	15	15	15	15	15	50
1	12	14	13	14	13	46
2	14	15	14	13	15	48
3	13	14	13	14	14	46
4	12	13	14	13	14	45
5	14	14	15	14	15	47
6	13	13	14	14	15	46
7	12	14	13	14	14	44
8	14	15	15	13	14	47
9	12	13	14	13	14	44
10	14	14	15	15	14	47
11	13	13	14	13	14	45
12	14	13	15	14	15	46
13	15	14	15	14	14	47
14	15	15	14	15	14	49
15	13	14	14	15	14	46
16	14	13	14	14	13	45
17	13	14	14	14	13	46
18	13	13	14	13	13	44
19	14	13	13	14	14	45
20	13	14	14	13	14	45
21	13	14	13	13	13	43

ตารางแสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนแต่ละบทในแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรม
ไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน บทที่ 1-5

คนที่	บทที่ 1 คะแนนเต็ม	บทที่ 2 คะแนนเต็ม	บทที่ 3 คะแนนเต็ม	บทที่ 4 คะแนนเต็ม	บทที่ 5 คะแนนเต็ม
	15	15	15	15	15
1	12	14	13	14	13
2	14	15	14	13	15
3	13	14	13	14	14
4	12	13	14	13	14
5	14	14	15	14	15
6	13	13	14	14	15
7	12	14	13	14	14
8	14	15	15	13	14
9	12	13	14	13	14
10	14	14	15	15	14
11	13	13	14	13	14
12	14	13	15	14	15
13	15	14	15	14	14
14	15	15	14	15	14
15	13	14	14	15	14
16	14	13	14	14	13
17	13	14	14	14	13
18	13	13	14	13	13
19	14	13	13	14	14
20	13	14	14	13	14
21	13	14	13	13	13

ตารางแสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรม
ไทย

โคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน ทั้ง 5 บทเรียน

คนที่	คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน คะแนนเต็ม 50 คะแนน
1	46
2	48
3	46
4	45
5	47
6	46
7	44
8	47
9	44
10	47
11	45
12	46
13	47
14	49
15	46
16	45
17	46
18	44
19	45
20	45
21	43

ตารางแสดงค่าประสิทธิภาพของแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน
เกณฑ์ที่กำหนด (E1/E2 = 80/80)

บทที่	เรื่อง	E1	E2
1	วิถีชีวิตโคราช	88.88	
2	ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช	91.74	
3	อาหารโคราช	93.33	
4	ความเชื่อของคนโคราช	91.74	
5	เพลงพื้นบ้านโคราช	88.57	
	คะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบท้ายบท	90.85	
	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียน		96

ภาคผนวก ง

แบบประเมินวัดคุณภาพของแบบเรียน
และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบประเมินคุณภาพ (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช
สำหรับนักศึกษาชาวจีน

คำอธิบาย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน
2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่สาขาวิชาภาษาไทยหรือไม่ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบประเมินออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

รายการประเมิน			
1. เพศ			
☐ ชาย	☐ หญิง	☐ ไม่ระบุ	
2. อายุ			
☐ 26-35 ปี	☐ 36-45 ปี	☐ 45-55 ปี	☐ 55-65 ปี

ส่วนที่ 2 : แบบประเมินความพึงพอใจ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหา						

1. ความเหมาะสมของเนื้อหากับผู้เรียน						
2. ความเหมาะสมในการลำดับเนื้อหา						
3. ความเหมาะสมของคำศัพท์						
ด้านภาพประกอบและตัวอักษร						
1. ความเหมาะสมของภาพประกอบกับเนื้อหา						
2. ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ						
3. ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษรที่ใช้						
4. ความเหมาะสมของสีตัวอักษรที่ใช้						
ด้านองค์ความรู้						
1. ความเหมาะสมของคำถามประจำบทอ่าน						
2. ความเหมาะสมของแบบทดสอบท้ายบท						

ส่วนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

แบบประเมินคุณภาพ (สำหรับกลุ่มตัวอย่าง)

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช สำหรับนักศึกษาชาวจีน

คำอธิบาย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช และพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน
2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่สาขาวิชาภาษาไทยหรือไม่ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบประเมินออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

รายการประเมิน			
1. เพศ			
☐ ชาย	☐ หญิง	☐ ไม่ระบุ	
2. อายุ			
☐ 26-35 ปี	☐ 36-45 ปี	☐ 45-55 ปี	☐ 55-65 ปี

ส่วนที่ 2 : แบบประเมินความพึงพอใจ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	

ด้านเนื้อหา						
1. ความเหมาะสมของเนื้อหากับผู้เรียน						
2. ความเหมาะสมในการลำดับเนื้อหา						
3. ความเหมาะสมของคำศัพท์						
ด้านภาพประกอบและตัวอักษร						
1. ความเหมาะสมของภาพประกอบกับเนื้อหา						
2. ความชัดเจนของเนื้อหาในภาพ						
3. ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษรที่ใช้						
4. ความเหมาะสมของสีตัวอักษรที่ใช้						
ด้านองค์ความรู้						
1. ความเหมาะสมของคำถามประจำบทอ่าน						
2. ความเหมาะสมของแบบทดสอบท้ายบท						

ส่วนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก จ

แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราช

สำหรับนักศึกษาชาวจีน

แบบเรียน

ภาษาและวัฒนธรรม ไทยโคโรนา

สำหรับนักศึกษาชาวจีน

ดร.รุ่งเพชร วรพงศาภิตย
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คำนำ

แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชนี้ จัดทำขึ้นมาสำหรับใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประกอบการสอนรายวิชาภาษา สังคมและวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพัฒนาแบบเรียนที่ครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชในรูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษาชาวจีน โดยคำนึงถึงความต้องการและความเข้าใจของผู้เรียนเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเชิงวัฒนธรรมและเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสองวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง

เนื้อหาในแบบเรียนแบ่งออกเป็น 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 วิถีชีวิตโคราช บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช บทที่ 3 อาหารโคราช บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช และบทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช โดยในแต่ละบทประกอบด้วยบทอ่านที่เป็นเนื้อหาประจำบท, คำศัพท์ภาษาไทย ภาษาโคราช ภาษาจีน และความหมายของคำศัพท์, คำ ถามประจำเรื่องที่อ่าน, ความรู้เพิ่มเติม และแบบทดสอบท้ายบท เพื่อเป็นการให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่มีการสอดแทรกความเป็นโคราชอยู่ด้วย

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทยตลอดจนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชไม่มากนักน้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใดต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์

เมษายน 2568

สารบัญ

บทที่ 1 วิธีชีวิตโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 2 ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 3 อาหารโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 4 ความเชื่อของคนโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท

บทที่ 5 เพลงพื้นบ้านโคราช

แบบฝึกหัดท้ายบท

หน้า

1

7

9

15

18

25

27

33

35

41

ศูนย์วัฒนธรรมชุมชนโคราช

และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

ບຸກຄົນ 1

ວັດຖຸວິທະຍາສາດ

บทอ่าน

(1) ชีวิตในโคราช

โคราช หรือ นครราชสีมา เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คนที่นี่ใช้ชีวิตเรียบง่าย มีน้ำใจ และรักบ้านเกิด วิถีชีวิตของคนโคราชมักมีลักษณะที่โดดเด่นและน่ารักเฉพาะตัว ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอีสานผสมผสานกับความเป็นเมืองใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงทำให้โคราชเป็นจังหวัดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจ

ตอนเช้า คนโคราชชอบไปตลาด และเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่จึงทำให้โคราชมีย่านตลาดอยู่จำนวนมากทั่วทุกพื้นที่ทั้งในตัวเมืองและชนบท ที่ตลาดมีของสดมากมาย เช่น ผัก ผลไม้ เนื้อ หมู ไก่ และอาหารพื้นบ้านโคราช

ในพื้นที่อำเภอปากช่องซึ่งเป็นบ้านของ “พี” พี่อาศัยอยู่กับพ่อ แม่ และยาย ทุกเช้ายายจะทำอาหาร เช่น ข้าวเหนียว ส้มตำ ผัดหมี่โคราช และต้มไก่ใส่ใบมะขามอ่อนซึ่งเป็นอาหารโปรดของพี ให้ทุกคนในครอบครัวกินก่อนไปทำงานและไปเรียน

วันนี้เป็นวันเสาร์ “ผิงผิง” เพื่อนของพี เธอเป็นนักเรียนชาวต่างชาติที่ย้ายตามครอบครัวมาอยู่ที่ประเทศไทยได้มาเที่ยวที่บ้านของพี เมื่อมาถึงเธอได้เจอยายของพีจึงกล่าวทักทาย

“สวัสดีค่ะคุณยาย”

“สวัสดีจ้า ผิงผิงเพื่อนหนูนิตใช่ไหมลูก”

“ใช่ค่ะ คุณยายกำลังทำอะไรอยู่ค่ะ?”

“ยายกำลังทำส้มตำ เอาไว้กินกับข้าวเหนียว หนูลองชิมดูไหม?”

“ส้มตำกลิ่นหอมมากเลยค่ะ”

“ส้มตำเป็นอาหารอีสาน รสชาติเผ็ด เปรี้ยว หวานนิด ๆ ผิงผิงชอบกินเผ็ดไหม?”

“กินได้นิดหน่อย ขอแบบไม่เผ็ดมากได้ไหมคะ”

“ได้จ้า หนูนั่งรอก่อนนะเดี๋ยวยายทำเสร็จแล้วจะเรียก รีบไปไหนหรือเปล่า”

“หนูไม่รีบค่ะ ขอบคุณนะคะคุณยาย”

“ไม่เป็นไรจ้า”

ผิงผิงอยู่เล่นที่บ้านหนูนิตจนถึงตอนเย็น แม่ของหนูนิตจึงชวนเธอกินข้าวเย็นด้วยกันและบอกว่าจะไปส่งเธอที่บ้านครอบครัวของหนูนิตชอบนั่งกินข้าวด้วยกัน พูดคุยเรื่องราวในแต่ละวัน หลังอาหาร บางวันยายจะเล่าเรื่องสมัยก่อน เช่น การทำไร่ ทำนา การเลี้ยงวัว การเล่นหมอลำ ฯลฯ ให้กับทุกคนฟัง ผิงผิงรู้สึกว่าคุณโคราชภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง เธอสังเกตได้จากการที่คุณยาย พ่อ แม่ รวมถึงหนูนิตใช้ภาษาโคราชในการพูดคุยกัน ผิงผิงรู้สึกชอบวิถีชีวิตของคนโคราชมาก

“มาอยู่โคราชได้ 1 ปีแล้ว ผิงผิงชอบไหมจ๊ะ”

“ชอบมาก ๆ ค่ะ อยู่โคราชสนุกดี หนูรู้สึกคนโคราชใจดี และอาหารอร่อยมาก”

“ดีใจที่หนูชอบ ไว้วันหลังยายจะพาไปดูวัดเก่า และตลาดของโบราณนะ”

“ขอบคุณมาก ๆ นะคะคุณยาย”

ชีวิตที่โคราชไม่ยุ่งวุ่นวาย ผู้คนมีความสุขกับสิ่งเล็ก ๆ และแบ่งปันรอยยิ้มให้กันทุกวัน ผิงผิงชอบบรรยากาศแบบนี้ เธอเริ่มหลงรักความเรียบง่ายของคนโคราชมาก ๆ

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
สวัสดี	วัดดี	你好	คำทักทาย
กินข้าว	กินเช่า	吃饭	รับประทานอาหาร
ข้าวเหนียว	เช่าหนิบ	糯米饭	ข้าวที่เหนียวหนิบ ใช้มือหยิบกินได้
แม่	แม่	妈妈	หญิงผู้ให้กำเนิดลูก
พ่อ	พ่อ	爸爸	ชายผู้ให้กำเนิดลูก
ยาย	ยาย	外婆	แม่ของแม่
ส้มตำ	ส้มละก้อ	木瓜沙拉	ชื่ออาหารอีสานชนิดหนึ่งทำจากมะละกอ
ไก่	ไก่	鸡	ชื่อสัตว์มีปีกชนิดหนึ่ง
ง่วงนอน	ง่วงคัก	困	ง่วงมาก
ดีใจ	ม่วนใจหลาย	快乐	มีความสุขมาก
สนุก	ม่วนหลาย	乐趣	สนุกมาก
ทำไร่	เฮ็ดไร่	农业	ปลูกพืชในพื้นที่กว้าง
ทำนา	เฮ็ดนา	农场	ปลูกข้าวในนาข้าว
ไม่เป็นไร	บ่เป็นหยัง	没关系	ไม่ต้องกังวล, ไม่เป็นอะไร
จะไปไหน	จิปะไหน	去哪里, 去哪儿	จะไปที่ไหน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. โคราชเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอะไร

2. คนโคราชใช้ชีวิตแบบใด

3. ที่บ้านของหนูนิดมีโคราศ์อยู่บ้าง

4. ทำไมผิงผิงมาที่บ้านของหนูนิด

5. วันหลังยายจะพาผิงผิงไปที่ไหน

บทอ่าน

(2) โอมฮักของยายทอง

เช้าตรู่ในหมู่บ้านขนาดเล็กของจังหวัดนครราชสีมา ยายทอง หญิงสูงอายุวัย 75 ปี ตื่นขึ้นมาพร้อมเสียงไก่ขันและอากาศเย็นสบาย ยายค่อย ๆ ลุกจากเตียง เดินไปเปิดประตูบ้านไม้หลังเก่า มองออกไปที่ทุ่งนา สีเขียวขจีซึ่งกำลังออกรวงเต็มที่

“วันนี้จะไปใส่บาตร แล้วจะไปหาขายข้าวไปฝาก” ยายทองพูดกับตัวเองพลางหยิบผ้าขาวม้าพาดบ่า แล้วเดินเข้าไปในครัว

ครัวของยายทองอยู่หลังบ้าน เป็นครัวไฟเตาถ่าน ยายเริ่มนึ่งข้าวเหนียวด้วยหวดไม้ไผ่กลม ๆ กลิ่นข้าวร้อน ๆ ลอยคลุ้งไปทั่วครัว ยายหยิบมะละกอดิบ พริก และกระเทียม มาทำส้มตำสัจจ้านแบบที่ชอบ

เมื่อเตรียมของเสร็จ ยายก็ใส่ผ้าชิ้นลายดอก ทาบด้วยเสื่อคอกกระเช้า แล้วถือตะกร้าใส่อาหารเดินไปวัดที่อยู่อีกฟากของหมู่บ้าน ระหว่างทางยายเดินผ่านเด็ก ๆ ที่กำลังปั่นจักรยานไปโรงเรียน

“หวัดดีครับยายทอง” เด็กชายคนหนึ่งร้องทัก

“เอ้อ หวัดดีลูก ไปโรงเรียนดี ๆ นะ” ยายยิ้มกว้างและโบกมือให้

ที่วัดประจำหมู่บ้านที่ยายทองอาศัยอยู่มีชาวบ้านมารอใส่บาตรเหมือนทุกวันพระ ยายทองใส่ข้าวเหนียว ส้มตำ และแกงหน่อไม้ให้พระพร้อมนั่งฟังธรรมอยู่ที่ต้นโพธิ์ใหญ่

เมื่อเตรียมของเสร็จ ยายก็ใส่ผ้าชิ้นลายดอก ทาบด้วยเสื้อคอกระเช้า แล้วถือตะกร้าใส่อาหารเดินไปวัดที่อยู่อีก
ฟากของหมู่บ้าน ระหว่างทางยายเดินผ่านเด็ก ๆ ที่กำลังปั่นจักรยานไปโรงเรียน

“หวัดดีครับยายทอง” เด็กชายคนหนึ่งร้องทัก

“เอ้อ หวัดดีลูก ไปโรงเรียนดี ๆ นะ” ยายยิ้มกว้างและโบกมือให้

ที่วัดประจำหมู่บ้านที่ยายทองอาศัยอยู่มีชาวบ้านมารอใส่บาตรเหมือนทุกวันพระ ยายทองใส่ข้าวเหนียว ส้มตำ
และแกงหน่อไม้ให้พระพร้อมนั่งฟังธรรมอยู่ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่

หลังจากทำบุญ ยายทองได้เดินไปเยี่ยมยายคำเพื่อนสนิทที่ป่วยเล็กน้อยซึ่งมีบ้านอยู่ในระแวกนั้น ยายทองเอา
กับข้าวใส่ปิ่นโต ไปฝาก ยายทั้งสองนั่งคุยกันถึงเรื่องสมัยยังสาว สมัยที่ยังต้องทำอะไร ทำนา หาบน้ำ ทำงานหนัก แต่ก็สนุก
มาก

“จำได้ไหม ตอนเรายังไปลากลอนในงานวัด” ยายคำหัวเราะ

“จำได้สิ ตอนใครล้าผิด ก็โดนแซวทั่วบ้านเลย ฮ่า ๆ ๆ” ยายทองหัวเราะตอบ

“พูดแล้วก็คิดถึงสมัยที่พวกเรายังเป็นวัยรุ่นนะ ดูตอนนี้สิแก่เฒ่ากันทั้งคู่แล้ว จะไปนั่งฟังกลอนลำก็เดินลำบาก”

พูดเสร็จยายทั้งสองก็หัวเราะเสียงดังด้วยความขบขัน

เมื่อคุยกันได้สักพักใหญ่ ๆ ยายทองก็ขอตัวกลับบ้านเพื่อให้ยายคำเพื่อนของตนได้พักผ่อน กลับมาถึงบ้านยาย
ทองก็มานั่งเย็บผ้าชิ้นเอาไว้อย่าง เพราะทุก ๆ วันเสาร์ในหมู่บ้านจะมีตลาดนัด คนในหมู่บ้านจะมาซื้อผัก ผลไม้ และ
ของใช้

ชีวิตของยายทองอาจไม่ได้หรูหรา แต่เต็มไปด้วยความสุขจากสิ่งเล็ก ๆ ที่เรียกว่า “โฮมฮัก” บ้านที่อบอุ่น หัวใจ
ที่สงบ และรอยยิ้มของเพื่อนบ้าน “อยู่บ้านเฮา มันป่ได้มีหลาย แต่มีใจฮักกัน กะพอแล้วได้”

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
บ้าน	โฮม	家	สถานที่อยู่อาศัย
นะ	เด้อ	的	เป็นคำลงท้าย
จะ	สิ	将要	คำกริยาใช้บอกอนาคต เช่น จะไปวัด
สนุกมาก	มันหลาย	很好玩	สนุกมาก ๆ
เสื้อ	เสื้อ	衬衫	เครื่องสวมเพื่อปกปิดร่างกายท่อนบนที่สวมใส่ หรือ 3 สีคู่ขึ้น

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
นึ่งข้าว	นึ่งเช่า	蒸饭	การทำข้าวเหนียวให้สุก
ผ้าถุง	ผ้าซิ่น	纱笼	ผ้าทอสำหรับนุ่งของผู้หญิงในภาคอีสาน
ตะกร้า	ตะกร้า	篮子	ภาชนะใส่ของ ทำจากไม้หรือพลาสติก
ปิ่นโต	ปิ่นโต	饭盒	กล่องใส่อาหารแบบซ้อนชั้น
ทำงาน	เฮ็ดงาน	工作	การปฏิบัติหน้าที่

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ยายทองอาศัยอยู่ที่ไหน

2. วันนี้ยายทองจะไปไหน

3. ยายคำเป็นใคร

4. ยายทองทำอะไรกิน

5. ยายทองแต่งตัวอย่างไร

ความรู้เพิ่มเติม

วิถีชีวิตของชาวโคราช การดำเนินชีวิตของชาวโคราชโดยส่วนใหญ่มีวิถีการดำรงชีวิตที่เรียบง่ายเหมือนกับผู้คนในชนบททั่วไปอาศัยการเลี้ยงชีพ ด้วยการกสิกรรมทั้งทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ ส่วนในสังคมเมืองนั้นวิถีชีวิตก็จะเป็นแบบสังคมเมืองที่ดูจะคล้ายกับวิถีชีวิตของคนเมืองในเมืองใหญ่ ๆ ของไทย ไม่ว่าจะเป็นกรุงเทพมหานคร หรือ เชียงใหม่ ผู้คนประกอบอาชีพหลากหลายมีแรงงานทางด้านอุตสาหกรรมเป็นส่วนมากเพราะโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งเกิดขึ้นมากมายในเขตจังหวัดนครราชสีมา

补充知识

呵叻 (Nakhon Ratchasima) 人民的生活方式大多与一般农村居民相似，过着朴素简单的生活。他们主要依靠农业为生，包括种稻、种田和果园种植。至于城市地区，生活方式则更接近泰国其他大城市的都市生活方式，例如曼谷或清迈。人们从事多种职业，其中工业劳动者占多数，因为呵叻府内建立了许多工业工厂。

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ชีวิตในโคราช” และ เรื่อง “โฮมฮักของยายทอง” แล้วเลือกคำตอบที่ถูกที่สุด

1. โคราชตั้งอยู่ในภูมิภาคใดของประเทศไทย?

ก. ภาคเหนือ

ข. ภาคใต้

ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ง. ภาคกลาง

2. อาชีพหลักของคนโคราชในพื้นที่ชนบทคืออะไร?

ก. ค้าขาย

ข. ทำนา

ค. รับราชการ

ง. ทำงานโรงงาน

3. ข้าวใดคืออาหารท้องถิ่นของโคราช?

ก. ต้มยำกุ้ง

ข. แกงเขียวหวาน

ค. ส้มตำบักหุ่ง

ง. ผัดไทย

4. “โฮมฮัก” ในเรื่องสั้นของยายทอง หมายถึงอะไร?

ก. บ้านขนาดใหญ่

ข. บ้านที่อยู่ในป่า

ค. บ้านที่ทรูหรา

ง. บ้านที่อบอุ่นและน่าอยู่

5. ข้าวเหนียวในภาษาโคราชเรียกว่าอะไร?

ก. เช้าหวาน

ข. เช้าเหน็บ

ค. เช้าร้อน

ง. เช้าดิบ

6. ยายทองหุงข้าวเหนียวด้วยอะไร?

ก. หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

ข. หม้อแกง

ค. เตาแก๊ส

ง. หวดไม้ไผ่

-
7. การ “ใส่บาตร” คือการทำอะไร?
- ก. กินข้าว
ข. ทำบุญตอนเช้า
ค. ทำงานบ้าน
ง. ขายอาหาร
8. “ม่วนหลาย” หมายถึงอะไร?
- ก. ง่วงนอน
ข. สนุกมาก
ค. เหนื่อยมาก
ง. หิวมาก
9. ในวันพระ ชาวบ้านมักไปทำอะไรที่วัด?
- ก. ซื้อของ
ข. เล่นกีฬา
ค. ฟังธรรมและใส่บาตร
ง. ดูหนัง
10. ยายทองไปเยี่ยมยายคำเพื่อ...?
- ก. ชวนไปเที่ยว
ข. ขอยืมเงิน
ค. เอาข้าวไปฝาก
ง. นำเสื้อผ้าไปขาย
11. คำว่า “บ่เป็นหยั่ง” แปลว่าอะไร?
- ก. ไม่ชอบ
ข. ไม่ร่อย
ค. ไม่เป็นไร
ง. ไม่สบาย
12. ยายทองมักใช้เวลาช่วงบ่ายทำอะไร?
- ก. เล่นโทรศัพท์
ข. เย็บผ้าชิ้น
ค. ออกกำลังกาย
ง. ดูทีวี
13. ข้อใดเป็นลักษณะของวิถีชีวิตคนโคราชในชนบท?
- ก. อยู่ห่างไกล ไม่พูดกับใคร
ข. ใช้ชีวิตพอเพียงและช่วยเหลือกัน
ค. อยู่คนเดียว
ง. เดินทางไปทำงานในเมืองทุกวัน
14. ภาชนะที่ยายทองใช้ใส่อาหารไปวัดคืออะไร?
- ก. กระเป๋
ข. ปิ่นโต
ค. ถุงผ้า
ง. กล่องพลาสติก
15. คำว่า “เฮ็ดนา” หมายถึงอะไร?
- ก. ทำอาหาร
ข. ทำนา
ค. ทำบ้าน
ง. ทำกับข้าว

บทที่ 2

ประเพณีและเทศกาลสำคัญของโคราช

บทอ่าน

(1) ย่าโมของเรา

ใจกลางเมืองนครราชสีมา หรือ "โคราช" มีอนุสาวรีย์ของวีรสตรีผู้เป็นที่เคารพรักของชาวเมืองนามว่า "ท้าวสุรนารี" หรือที่คนโคราชเรียกกันว่า "ย่าโม"

ทุกปีในช่วงปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายน ชาวโคราชจะจัดงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี อย่างยิ่งใหญ่ มีทั้งขบวนแห่ การแสดงพื้นบ้าน การแสดงความเคารพที่อนุสาวรีย์ย่าโม และมีการขายอาหาร เครื่องดื่ม และ

สิ่งของอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ผู้คนทั้งในพื้นที่โคราชและจากต่างจังหวัดต่างก็เดินทางมาไหว้ท่านเพื่อขอพรและแสดงความกตัญญู

ณ บ้านหลังหนึ่งในตัวเมืองโคราช “หน้อย” เด็กผู้หญิงวัย 15 ปีกำลังนั่งดูแฟนเพจของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีการนำเสนอรูปภาพบรรยากาศของงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารีที่กำลังจัดอยู่ ณ ขณะนี้

“แม่ ๆ คนเต็มไปหมดเลย งานนี้เขาจัดเพราะอะไรหะคะ” เด็กหญิงถามผู้เป็นแม่ของตนด้วยความสงสัย

“งานนี้จัดเพื่อระลึกถึงย่าโมจ้า ถ้าพูดแบบให้หนูเข้าใจง่าย ๆ ย่าโมท่านก็คือฮีโร่ของชาวโคราช” ผู้เป็นแม่อธิบาย

“ย่าโมทำอะไรหะคะแม่ ถึงได้มีจัดงานที่ระลึก และมีอนุสาวรีย์ยิ่งใหญ่แบบนี้”

“ย่าโมเป็นคนกล้าหาญ นำชาวบ้านหนีจากศัตรูได้สำเร็จ เลยได้รับยกย่องเป็นท้าวสุรนารี”

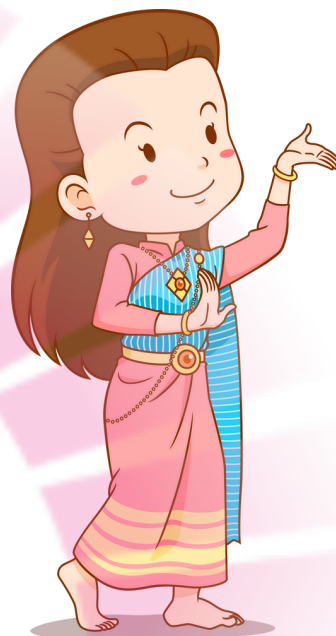
“โห ย่าโมท่านสุดยอดมากเลยแม่ แม่ช่วยเล่าประวัติย่าโมให้หนูฟังบ้างได้ไหม หนูอยากรู้เรื่องราวของท่าน”

“ได้สิลูก... ย่าโม เป็นสตรีชาวเมืองนครราชสีมา มีชื่อเดิมว่า “คุณหญิงโม” หรือ “โม” ท่านเป็นภรรยาของปลัดเมืองนครราชสีมา สมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ในช่วงปี พ.ศ. 2369 ต่อมาเกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นเพราะว่ากองทัพพญวน (เวียดนาม) ซึ่งอยู่ภายใต้การนำของเจ้าพระยาญวนได้ยกทัพผ่านภาคอีสานของไทยเพื่อหวังจะตีกรุงเทพฯ ระหว่างทาง กองทัพได้จับชาวเมืองโคราชไปเป็นเชลยและยึดเมืองไว้

คุณหญิงโมในขณะนั้นเป็นผู้นำชาวเมืองโคราช โดยใช้กลอุบายและความสามารถในการวางแผน รวบรวมชาวบ้านหญิงชายร่วมมือกันหลอกทหารพญวน จนสามารถต่อสู้และปลดปล่อยชาวเมืองจากการเป็นเชลยได้สำเร็จ ด้วยความกล้าหาญ ชื่อสัตย์ และเสียสละนี้ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้คุณหญิงโมเป็น “ท้าวสุรนารี” ซึ่งมีความหมายว่า “สตรีผู้กล้าหาญในการศึกสงคราม”

“ฟังจากที่แม่เล่ามาแล้วยิ่งรู้สึกว่าคุณเป็นผู้หญิงที่เก่งมาก ๆ หนูอยากไปไหว้ย่าโมที่อนุสาวรีย์ของย่าโม”

“ไปสิลูก งั้นพรุ่งนี้เราไปไหว้ย่าโมแล้วเดี๋ยวไปเดินเที่ยวชมงานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารีกัน”

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
ย่าโม	ย่าโม	坤仁摩	คำเรียกสั้น ๆ ของท้าวสุรนารี วีรสตรีของเมืองโคราช
ฮีโร่	ฮีโร่	英雄	วีรบุรุษ, วีรสตรี
ไหว้	ไหว้	致敬	การประนมมือแสดงความเคารพ
อนุสาวรีย์	อะหนุสาหะลี	纪念碑	รูปปั้นหรือสถานที่สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงบุคคลสำคัญ
ขอพร	ขอพร	许个愿	อธิษฐานหรือพูดขอสิ่งดี ๆ จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์
กล้าหาญ	ใจกล้า	勇敢的	ไม่กลัว, มีความมั่นใจในการต่อสู้หรือทำสิ่งถูกต้อง
งานฉลอง	งานบุญ	节日	งานเทศกาลเฉลิมฉลอง
แห่	แห่	游行	การเดินทางเป็นกลุ่มเพื่อเฉลิมฉลอง
เคารพ	เคารพ	尊重	ให้เกียรติและนับถือ
วีรสตรี	ยายกล้า	女主角	ผู้หญิงที่มีความกล้าหาญ
เชลย	นักโทษสงคราม	俘虏	คนที่ถูกจับในสงคราม
ญวน	ญวน	越南	ประเทศเวียดนาม
พระราชทาน	มอบให้โดยในหลวง	被赋予的	มอบให้โดยพระมหากษัตริย์
เมืองโคราช	เมืองเฮา	呵叻	จังหวัดนครราชสีมา
ซื่อสัตย์	ซื่อสัตย์	诚实	ประพฤติตรงและจริงใจ, ไม่คิดคดทรยศ

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ใจกลางเมืองนครราชสีมาเมืองสาวรีย์ของใคร

2. คนโคราชเรียก “ท้าวสุรนารี” ว่าอย่างไร

3. งานฉลองชัยชนะท้าวสุรนารีจัดขึ้นในช่วงใด

4. ท้าวสุรนารี มีชื่อเดิมว่าอย่างไร

5. ท้าวสุรนารี มีความหมายว่าอะไร

บทอ่าน

(2) กินเข้าค่าที่ปราสาทเมืองแขก

อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา หรือที่ชาวโคราชเรียกกันว่า “เมืองแขก” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 36 กิโลเมตร ที่อำเภอแห่งนี้มีประเพณีสำคัญซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เรียกว่า “ประเพณีกินเข้าค่าของดีเมืองสูงเนิน” ซึ่งเป็นประเพณีที่สะท้อนวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่ยังคงรักษาความอบอุ่นแบบโบราณไว้อย่างดี

งานประเพณีกินเข้าค่าของดีเมืองสูงเนินจะจัดขึ้นในช่วงวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ สัปดาห์ที่สองของเดือนมีนาคม ณ บริเวณปราสาทเมืองแขก อันเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของสูงเนิน จุดเด่นของงานนี้คือ

การนั่งล้อมวงบนเสื่อหรือเบาะ นั่งกินข้าวเย็นหรือ “เข้าค่า” กับครอบครัว ญาติ และเพื่อนฝูง เหมือนอย่างที่บรรพบุรุษเคยทำมาในอดีต

ภายในงานจะมีพิธีเปิดอย่างยิ่งใหญ่ และมีการแสดงแสง สี เสียง ชุด “ศรีจนาศปุระ” ที่เล่าเรื่องเมืองโบราณของสูงเนิน พร้อมด้วยการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร สินค้าหัตถกรรมพื้นบ้าน และการออกร้านไอ ท็อปที่คนในพื้นที่ร่วมแรงร่วมใจกันจัดขึ้น

ในปีนี้คุณป้าบัวแม่ค้าขายของพื้นเมืองในงาน ได้พาหลานสาวมาช่วยขายของ และป้าบัวได้เล่าเกี่ยวกับประเพณีกินเข้าค่านี้ให้หลานสาวฟัง

“หนูรู้ไหมเมื่อก่อน คนเฒ่าคนแก่เราก็กินเขาค่ำอยู่หน้าบ้าน โต๊ะก็ไม่มี ไข่มื้อปูนั่งกันสนุกและมีความสุขมาก”
หลานสาวหัวเราะเบา ๆ ก่อนจะพูดว่า “ไม่แปลกใจเลย ว่าทำไมคนถึงรักบ้านเกิด ป้าบัวเล่าแล้วหนูอยากอยู่โคราชไปนาน ๆ เลยค่ะ”

“ดีแล้วแหละลูก บ้านเกิดของเราน่าอยู่และมีความสุขมาก ๆ ป้าเห็นหนูมีความสุขที่ได้อยู่โคราชแบบนี้ก็ดีใจ”
ประเพณีกินเขาค่ำจึงไม่ใช่แค่การกินข้าว แต่คือการสืบทอดความรัก ความผูกพัน และการอนุรักษ์วิถีชีวิตเรียบง่ายที่ทรงคุณค่าของคนโคราชให้คงอยู่สืบไป

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
อาหารเย็น	เขาค่ำ	晚餐	อาหารที่รับประทานมื้อเย็น
ปูเสื่อ	ดาดเสื่อ	铺一张垫子	การนำเสื่อมาวางปูบนพื้นเพื่อใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ
สนุก	ม่วน	乐趣	เพลิดเพลิน, มีความสุข
นาน	โดน	久	เป็นเวลานาน
ช่วยเหลือกัน	ร่วมแรงร่วมใจ	帮助	การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยกัน
เล่าเรื่อง	เล่า	讲一个故事	การบอกเล่าประสบการณ์หรือความรู้ผ่านการพูด
บ้านเกิด	บ้านเฮา	家乡	บ้านที่เกิดและเติบโตมา
ผู้ใหญ่	คนเฒ่า	成人	คนที่มีอายุมาก, บุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว
ไม่มี	มิมิ	没有	ปฏิเสธว่าไม่มี
จริง ๆ	อีหลี	真的	คำยืนยันว่าเป็นความจริง

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
รัก	ฮัก	晚餐	ความรู้สึกถึงความสุข ความผูกพัน
คนแก่	คนแก่เฮา	铺一张垫子	ผู้สูงอายุในครอบครัวหรือชุมชน
โต๊ะ	โต๊ะ	乐趣	สิ่งของสำหรับวางอาหาร
นาน ๆ	โตน ๆ	久	การอยู่นานอย่างต่อเนื่อง
เสื่อ	สาด	帮助	เครื่องปูลาดสานด้วยกระจูด

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. “เมืองแขก” คือชื่อเรียกของอำเภออะไร
2. ประเพณีสำคัญของอำเภอสูงเนินที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีคือประเพณีอะไร
3. งานประเพณีกินเขาค้าของดีเมืองสูงเนินจัดขึ้นช่วงไหน
4. สถานที่จัดงานประเพณีกินเขาค้าของดีเมืองสูงเนินคือที่ใด
5. จุดเด่นของประเพณีกินเขาค้าของดีเมืองสูงเนินคืออะไร

ความรู้เพิ่มเติม

“ท้าวสุรนารี” หรือที่ชาวโคราชเรียกกันว่า “ย่าโม” เป็นวีรสตรีที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครราชสีมา ท่านมีชื่อจริงว่า “คุณหญิงโม” หรือในบางบันทึกเรียกว่า “โม” และเป็นภรรยาของ พระยาสุรนารีศรีณรงค์ราชดำรง (ทองคำ) ปลัดเมืองนครราชสีมาในสมัยนั้น

ในปี พ.ศ. 2369 เกิดเหตุการณ์ที่ เจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์แห่งนครเวียงจันทน์ ได้ยกทัพเข้ามากวาดต้อนผู้คนจากหัวเมืองทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสยาม รวมถึงเมืองนครราชสีมา เพื่อก่อการกบฏต่อกรุงเทพมหานคร คุณหญิงโม ซึ่งในขณะนั้นเป็นเพียงภรรยาของปลัดเมือง ได้วางแผนปลุกขวัญกำลังใจให้กับชาวเมืองที่ถูกจับเป็นเชลย โดยร่วมมือกันหลอกล่อและไต่กลับฝ่ายเจ้าอนุวงศ์ จนสามารถปลดปล่อยตัวเองและชาวโคราชจำนวนมากได้สำเร็จ ถือเป็นวีรกรรมที่ยิ่งใหญ่และกล้าหาญมากในประวัติศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ทรงทราบถึงความกล้าหาญของคุณหญิงโม จึงพระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็น “ท้าวสุรนารี” เพื่อเป็นเกียรติสูงสุดแก่ท่าน

ปัจจุบัน อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีตั้งอยู่ใจกลางเมืองนครราชสีมา เป็นจุดศูนย์กลางแห่งความเคารพศรัทธาของชาวโคราชและผู้มาเยือนจากทั่วประเทศ ชาวบ้านมักมากราบไหว้ขอพร และมีประเพณีงาน “วันฉลองชัยชนะท้าวสุรนารี” จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อรำลึกถึงคุณงามความดีของท่าน

补充知识

“素拉娜丽大人” (ท้าวสุรนารี) , 是呵叻府人民尊称为“亚摩” (ย่าโม) 的一位女性民族英雄, 她在呵叻府的历史中具有重要地位。她原名“坤英摩” (คุณหญิงโม) , 有些历史记载中称她为“摩” (โม) , 她是当时呵叻府副府尹——帕亚素拉娜丽·是那隆·拉差·塔姆隆 (ทองคำ) 的妻子。

公元1826年, 万象国王昭阿努 (เจ้าอนุวงศ์) 率军入侵暹罗东北部的城市, 并强迫民众迁徙, 包括呵叻府, 以反叛曼谷。坤英摩当时虽只是副府尹的妻子, 但她勇敢地策划鼓舞被俘市民的士气, 并带领大家一起用计迷惑敌军, 反击昭阿努的部队, 成功解救了自己和众多呵叻居民。这一壮举被视为历史上极为英勇的重要事件。

拉玛三世 (พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว) 获悉坤英摩的英勇事迹后, 特赐封号为“素拉娜丽大人”, 以示最高荣誉。

现今, 素拉娜丽纪念碑矗立于呵叻市中心, 成为当地人民和全国游客景仰与祈福的重要地标。每年, 当地还会举办“素拉娜丽胜利纪念节”, 以纪念她的伟大贡献与崇高精神。

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ย่าโมของเรา” และ เรื่อง “กินเข้าคำที่ปราสาทเมืองแขก” แล้ว เลือกรับคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ย่าโมมีชื่อจริงว่าอะไร

ก. ยายทอง

ข. คุณหญิงโม

ค. ท้าวศรีนคร

ง. แม่หญิงเมืองโคราช

2. เหตุใดที่ย่าโมได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี”

ก. เพราะเป็นภรรยาของปลัดเมือง

ข. เพราะเป็นผู้ก่อตั้งเมืองโคราช

ค. เพราะมีความกล้าหาญในการปกป้องเมืองจากกองทัพพญวน

ง. เพราะเป็นคนสวยและใจดี

3. งานวันย่าโมจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด

- ก. เฉลิมฉลองปีใหม่
- ค. ระลึกถึงความกล้าหาญของย่าโม

- ข. แสดงสินค้าโอท็อป
- ง. เชิญนักท่องเที่ยวต่างชาติ

4. อนุสาวรีย์ย่าโมตั้งอยู่ที่ใด

- ก. ปราสาทเมืองแขก
- ค. วัดบ้านสูงเนิน

- ข. กลางเมืองโคราช
- ง. สวนสาธารณะภูเขียว

5. ย่าโมมีบทบาทสำคัญในเหตุการณ์ใด

- ก. สร้างอนุสาวรีย์
- ค. ปลดปล่อยชาวเมืองจากการเป็นเชลย

- ข. ช่วยชาวบ้านปลูกผัก
- ง. ตั้งตลาดนัดในเมือง

6. ประเพณีกินเขาคั่วจัดขึ้นในช่วงเวลาใดของปี

- ก. มกราคม
- ค. มีนาคม

- ข. กุมภาพันธ์
- ง. เมษายน

7. สถานที่จัดงานกินเขาคั่วคือที่ใด

- ก. ตลาดโคราช
- ค. ปราสาทเมืองแขก

- ข. อนุสาวรีย์ย่าโม
- ง. วัดพระนอน

8. วัตถุประสงค์ของประเพณีกินเขาคั่วคืออะไร

- ก. การแข่งกินอาหาร
- ค. การขายสินค้าราคาถูก

- ข. การกระชับความสัมพันธ์ของชาวบ้าน
- ง. การเดินรำ

9. คำว่า “เขาคั่ว” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร

- ก. ข้าวเที่ยง
- ค. ข้าวเย็น

- ข. ข้าวเช้า
- ง. ข้าวมันไก่

10. ใครเป็นผู้เล่าเรื่องประเพณีในบทอ่าน

- ก. ย่าโม
- ค. หลานชาย

- ข. ป้าบัว
- ง. นายอำเภอ

11. คำว่า “ม่วน” ในภาษาโคราช หมายถึงอะไร

- ก. ไม่ชอบ
- ค. เหนื่อย

- ข. สนุก
- ง. ง่วง

12. “ของดีเมืองสูงเนิน” คืออะไร

- ก. โรงงาน
- ค. ถนนสายใหม่

- ข. ผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นบ้าน
- ง. เพลงลูกทุ่ง

13. ชาวโคราชในอดีตนิยมกินข้าวเหนียวอย่างไร

- ก. ที่ร้านอาหารหรู
- ค. ล้อมวงนั่งกับพื้น

- ข. บนเก้าอี้ไม้
- ง. เดินไปกินที่ตลาด

14. คำว่า “ฮัก” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. โกรธ
- ค. ห่วง

- ข. รัก
- ง. คิดถึง

15. ข้อใดคือการแสดงพื้นบ้านที่มักพบในงานประเพณีของโคราช

- ก. รำกลองยาว
- ค. เพลงโคราช

- ข. เพลงลูกกรุง
- ง. ลิเกใต้

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

บทที่ 3

อาหารโคราช

บทอ่าน

(1) ลาบหมุยามแลง

ในภาคอีสานของประเทศไทย รวมถึงจังหวัดนครราชสีมา หรือ "โคราช" การกินข้าวเย็นหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "กินเขาค่ำ" ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญของครอบครัว ซึ่งการกินเขาค่ำนอกจากจะเป็นการรับประทานอาหารเย็นแล้ว ยังถือเป็นการพบปะสังสรรค์ สร้างความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คนในครอบครัว ตลอดจนคนในชุมชนอีกด้วย

เมื่อถึงเวลาค่ำ ทุกคนจะนั่งล้อมวงกินข้าวร่วมกัน ซึ่งจะมีอาหารพื้นบ้าน เช่น ลาบหมู แจ่วบอง เป็นเมนูยอดนิยมที่ปรุงกันแทบทุกบ้าน ลาบหมูทำจากหมูสับปรุงรสด้วยเครื่องเทศสมุนไพร เช่น ข้าวคั่ว หอมแดง พริกป่น น้ำมะนาว ส่วนแจ่วบองเป็นน้ำพริกที่ทำจากปลาร้า ตำกับพริก กระเทียม และสมุนไพรพื้นบ้าน รสชาติจัดจ้านและมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

เย็นวันหนึ่ง ยายคำกำลังเตรียมอาหารเย็นอยู่ในครัวเพื่อเตรียมให้คนในบ้านรับประทานอาหารเย็นร่วมกันในวันนี้ สักพักหลานชายชื่อ "ตัน" ที่เพิ่งกลับมาจากโรงเรียนก็เดินเข้ามาหายายคำในครัว

“ยาย ๆ วันนี้ทำอะไรกินครับ หอมจังเลย” ตันถามยายของตนทันทีที่เข้ามาในครัวและได้กลิ่นหอมของอาหาร

“วันนี้ยายจะทำลาบหมู ตำแจ่วบอง กินกับข้าวเหนียวร้อน ๆ หลานกินได้ไหม”

“ได้ครับ ผมชอบลาบหมูฝีมือยายที่สุดเลย” ตันตอบ พร้อมกับแววตาที่เปล่งประกายในยามที่นึกถึงรสชาติลาบหมูของยายที่ตนเคยกิน

“ดีแล้ว หลานคนโคราชต้องกินลาบเป็น”

“เอ.. ยายครับแล้วทำไมไม่ต้องตำแจ่วบองด้วยครับ”

“เพราะแจ่วบองเป็นเครื่องจิ้มพื้นบ้านของอีสาน มีรสแซบ กินกับผักสดยิ่งอร่อย”

บรรยากาศตอนเย็นของบ้านคนโคราชจึงไม่เพียงแค่เรื่องของอาหารเท่านั้น แต่ยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวผ่านการกินข้าวร่วมกันอย่างเรียบง่ายและอบอุ่น

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
ตอนเย็น	ยามแลง	晚上	เวลาเย็น
ลาบหมู	ลาบหมู	猪肉碎沙拉	อาหารรสจัดทำจากหมูสับ

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
น้ำพริกปลาร้า	แจ่วบอง	鱼露辣椒酱	น้ำพริกพื้นบ้านทำจากปลาร้า
เร่งรีบ	ชวดลวด	匆忙进食	การกินอาหารอย่างรวดเร็ว
เครื่องจิ้ม	เขื่องจิ้ม	蘸酱	ของที่ใช้จิ้มอาหาร เช่น น้ำพริก
ผักสด	ผักบ้าน	新鲜蔬菜	ผักที่เพิ่งเก็บมาใหม่ ๆ
อร่อย	แซ่บ	好吃	รสชาติดี
รับประทาน	กิน	吃	รับประทาน
มื้อ	ยาม	一顿饭	เวลาของการรับประทานอาหาร เช่น มื้อเช้า
บ้าน	โฮม	家	ที่อยู่อาศัย
ชุมชน	แก่ว	社区	กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก
หอม	ฟุ้ง	香	กลิ่นหอม, กลิ่นดี
ร้อน	ฮ้อน	热	อุณหภูมิสูง
นั่งรับประทาน	นั่งกิน	坐下来吃饭	การนั่งรับประทานอาหาร
อบอุ่น	อุ่นใจ	温暖	รู้สึกสบายใจและมีความสุข

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การกินข้าวเย็นในโคราชเรียกว่าอะไร

2. การกินอาหารมื้อไหนถือเป็นมื้อสำคัญที่สุดของครอบครัว

3. อาหารพื้นบ้านที่เป็นเมนูยอดนิยมในการประกอบอาหารของคนโคราชมืออะไรบ้าง

4. ยายคำอะไรให้คนในครอบครัวกิน

5. ใครที่เพิ่งกลับมาจากโรงเรียน

บทอ่าน

(2) อาหารโคราชรสแซ่บ

วันหยุดสุดสัปดาห์นี้ อ้อมกับเหมย เพื่อนสาวชาวจีนที่มาเรียนภาษาไทย ได้ไปเที่ยวที่ตลาดกลางเมืองนครราชสีมา ทั้งสองตั้งใจไปชิมอาหารท้องถิ่นชื่อดัง โดยเฉพาะ "ผัดหมี่โคราช" และ "ส้มตำโคราช" ที่เคยได้ยินชื่อเสียงมานาน

“อ้อมๆ เราจะได้ชิมผัดหมี่โคราชที่อร่อยๆ แล้วใช่ไหม? ฉันตื่นเต้นมากเลย” เหมยถามอ้อมด้วยน้ำเสียงที่ตื่นเต้น

“ใช่แล้วจ้า เดียวอ้อมพาไปที่ร้านป่าแจ้ว เป็นร้านดังในย่านนี้เลย ผัดหมี่เขาหอม หวาน เค็ม เผ็ด ครบรส อ้อมว่าถ้าเหมยได้ชิมแล้วต้องชอบมากแน่ ๆ เลย”

“ผัดหมี่โคราช มันต่างจากผัดไทยยังไงเหออ้อม?”

“ก็ต่างกันพอสมควรอยู่นะ ผัดหมี่โคราชเส้นจะเล็กเหนียวนุ่ม ใช้น้ำปรุงที่ผสมจากเต้าเจี้ยว น้ำตาลปี๊บ ซอสพริก และน้ำมะขามเปียก รสจะเข้มข้นกว่า ส่วนเครื่องก็ใส่หมู ไช้ เต้าหู้แห้ง แล้วโรยถั่วงา”

“อย่างนี้เอง งั้นเรารีบไปกันเถอะ ฉันอยากจะลองชิมผัดหมี่โคราชแล้ว”

เมื่อทั้งสองไปถึงร้าน ป่าแจ้วก็ต้อนรับอย่างอบอุ่น กลิ่นหอมของผัดหมี่โคราชโชยมาเตะจมูกทันที เหมยลองชิมแล้วก็ยิ้มกว้าง

“อร่อยมากเลยคะ รสชาติเข้มข้นจริง ๆ”

“อร่อยใช่ไหมละ นี่แหละของดีเมืองโคราชแท้ ๆ ผัดหมี่โคราช หรือภาษาโคราชบ้านเราจะเรียกว่า “คั่วหมี่โคราช” ป้าบอกเลยว่านี่เป็นอาหารท้องถิ่นขึ้นชื่อของจังหวัดนครราชสีมา เคยมีคำกล่าวที่ว่า “มาถึงโคราชไม่ได้กินผัดหมี่โคราช” เรียกว่า “มาไม่ถึงโคราขอย่างแท้จริง”

“ผัดหมี่โคราชมีความพิเศษยังไงเหอคะป้า” เหมยเอ่ยถามด้วยความสงสัย

“ความพิเศษของอาหารนี่ก็คือเส้นหมี่โคราชจะมีความเหนียวนุ่ม ผัดกับเครื่องสูตรลับเฉพาะของชาวโคราช ก็เลยเกิดเป็นรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ เราจะไม่ใช่ไข่ กุ้งแห้ง ถั่วลิสง และเต้าหู้ ทำให้ได้ผัดหมี่ที่ไม่เหมือนใคร กินแล้วติดอก ติดใจ”

“ว้าว! มิน่าทำไมผัดหมี่โคราชถึงมีชื่อเสียงขนาดนี้”

“ไหน ๆ หนูก็มาที่ร้านป่าแล้ว เดี่ยวป่าทำส้มตำโคราช อาหารอีกชนิดหนึ่งที่มีชื่อเสียงของโคราชให้หนูชิมด้วยเลยแล้วกัน” ป่าแจ่มพูดพลางยิ้มให้ตามประสาผู้ใหญ่ใจดี

ป่าแจ่มหยิบมะละกอสดมาสับคล่องแคล่ว ใส่พริกสด กระเทียม น้ำปลา น้ำมะนาว น้ำตาลปี๊บ ปลา ร้า นัว ๆ และที่ขาดไม่ได้คือ ถั่วฝักยาวกับมะเขือเทศ จากสวนในโคราช

“หนูรู้ไหมว่าเอกลักษณ์ของส้มตำโคราชคือ การผสมผสานระหว่างส้มตำอีสานและส้มตำภาคกลาง มีลักษณะคล้ายตำไทย เพราะมีทั้งถั่วลิสงคั่วและกุ้งแห้งเป็นส่วนผสม แต่ใส่ปลาร้าแบบส้มตำอีสาน”

“ก็เลยทำให้ส้มตำโคราชรสจะกลมกล่อม ไม่เผ็ดจัดแบบอีสานแท้ เพราะใส่น้ำตาลกับมะนาวมากหน่อย เหมาะกับคนทุกวัยใช่ไหมคะป่าแจ่ม” อ้อมกล่าวเสริม

“ใช่แล้วจ้า หนูเก่งมาก อ้อ! แล้วที่สำคัญที่สุดนะจ๊ะก็คือ เราต้องอย่าลืมใส่ใจลงไปด้วยตอนผัด เพราะความอร่อยมันอยู่ที่ใจคนทำนี่แหละ”

“ขอบคุณคะป่าแจ่ม วันนี้นอกจากจะได้กินของอร่อยแล้วก็ยังได้ความรู้เกี่ยวกับอาหารโคราชด้วย ครั้งหน้าถ้ามาที่ร้านอีกหนูอยากเรียนรู้วิธีทำผัดหมี่โคราชกับส้มตำโคราชบ้างได้ไหมคะ”

“ได้เลยหลาน วันไหนมีเวลาก็มาที่ร้านได้เดี๋ยวป่าสอนให้ วัฒนธรรมอาหารโคราชของเราจะได้อยู่คู่กับคนโคราชไปนาน ๆ ป่าดีใจนะที่คนรุ่นใหม่อย่างพวกหนูให้ความสำคัญกับอาหารโคราชบ้านเราอย่างนี้”

หลังจากอ้อมอร่อยกันแล้ว เหมยไม่ลืมถ่ายรูปกับป่าแจ่มและเขียนบันทึกประสบการณ์ไว้ว่า “อาหารโคราช ไม่ใช่แค่อร่อย แต่มีเรื่องราวของวัฒนธรรมซ่อนอยู่ทุกคำ” เธอรู้สึกมีความสุขมากที่ได้กินอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงของโคราชและยังได้รับความรู้เกี่ยวกับอาหารเหล่านี้อีกด้วย เหมยคิดว่าครั้งต่อไปที่จะมาลองทำผัดหมี่โคราชและส้มตำโคราชกับป่าแจ่มเธอจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ อีกมากมายอย่างแน่นอน

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
อร่อย	แซ่บ	好吃	รสชาติดี
นิดหน่อย	จ๊กหน่อย	一点	ปริมาณเล็กน้อย
บ้านเรา	บ้านเฮ็ง	家乡	บ้านของเรา, บ้านเกิด
ทำอาหาร	เฮ็ดกับเช่า	做饭	ประกอบอาหาร

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
เด็กผู้หญิง	หลานเอี้ย	女孩们	คำเรียกเด็กผู้หญิงด้วยความเอ็นดู
เผ็ด	เผ็ด	辣	รสชาติเผ็ดร้อน
อิ่ม	อิ่ม	饱	ไม่สามารถกินได้อีก เพราะกินเยอะมากแล้ว
น้ำปลา	น้ำปู	鱼露	เครื่องปรุงชนิดหนึ่ง มีรสชาติเค็ม
ข้าวเหนียว	เช่าหนึบ	糯米饭	ข้าวที่เหนียวหนึบ ใช้มือหยิบกินได้
ตลาด	ตลาด	市场	สถานที่ในการจำหน่ายสินค้า
ใส่ใจ	ใส่ใจ	注意	ทำด้วยความรัก
เต้าหู้	เต้าฮู้	豆腐	วัตถุดิบที่เกิดจากการแปรรูปของถั่วเหลือง
พริก	พริก	辣椒	ผักชนิดหนึ่งมีลักษณะเป็นเมล็ด มีรสชาติเผ็ด
ของดี	ของแซ่บ	优质商品	ของที่มีรสชาติอร่อยและมีคุณภาพดี
โคราช	เมืองย่าโม	呵叻	จังหวัดนครราชสีมา

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. อิ่มกับเหมยไปทำอะไรที่ตลาด

2. เหมยเป็นใคร

3. อาหารที่อิ่มกับเหมยไปกินมีอะไรบ้าง

4. ป้าแจ้วเป็นใคร

5. เือกลักษณะของส้มตำโคราชคืออะไร

ความรู้เพิ่มเติม

อาหารของชาวจังหวัดนครราชสีมา หรือ “โคราช” มีความหลากหลายและสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และใกล้ชิดธรรมชาติ อาหารส่วนใหญ่มักใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ผักพื้นบ้าน เนื้อหมู เนื้อวัว ปลาแม่น้ำ ปลาร้า ข้าวเหนียว และสมุนไพรหลากชนิด ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สะท้อนภูมิปัญญาชาวบ้านในการถนอมอาหารและสร้างรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ โคราชเป็นดินแดนรอยต่อระหว่างภาคกลางและภาคอีสาน จึงมีลักษณะการกินที่ผสมผสานกัน โดยมีรสชาติกลาง ๆ ไม่จัดจ้านเหมือนอีสานแท้ แต่ยังคงกินอายุความแซ่บไว้ได้อย่างลงตัว

อาหารขึ้นชื่อของโคราชที่รู้จักกันทั่วประเทศ เช่น ผัดหมี่โคราช ซึ่งเป็นอาหารจานเดียวที่ใช้เส้นหมี่แห้งผัดกับซอสปรุงรสที่มีรสเปรี้ยว หวาน และเค็ม รสชาติคล้ายผัดไทยแต่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่เข้มข้นกว่าหากใช้สูตรโบราณ และอีกหนึ่งจานเด่นคือ ส้มตำโคราช ซึ่งมักใช้ปลาร้าที่กลิ่นฉุนหอม รสชาติเผ็ด เปรี้ยว กลมกล่อม แต่ไม่จัดเท่าตำอีสานแท้ นอกจากนี้ยังมีอาหารท้องถิ่นอย่าง ลาบหมู ที่ใช้ข้าวคั่ว พริกป่น และสมุนไพรปรุงอย่างเรียบง่ายแต่แซ่บถึงใจ รวมถึง “ต้มแซ่บ” และ “แกงเห็ด” ที่นิยมกินร่วมกับข้าวเหนียวร้อนๆ และผักลวก

การกินอาหารของชาวโคราชไม่ใช่แค่เพื่ออิ่มท้อง แต่ยังแฝงไปด้วยความอบอุ่นของครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะในงานบุญหรืองานประเพณีต่างๆ ที่คนในหมู่บ้านจะช่วยกันทำอาหาร และนั่งล้อมวงกินข้าวแบบขันโตกซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงความสามัคคีและน้ำใจของคนโคราช นอกจากนี้ในแต่ละอำเภอยังมีอาหารเฉพาะถิ่น เช่น “แกงบักมี” หรือ “แจ่วฮ้อน” ที่ใช้วัตถุดิบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นแสดงถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน

อาหารโคราชจึงเป็นมากกว่าความอร่อย แต่เป็นการสืบทอดภูมิปัญญา ความสัมพันธ์ในครอบครัว และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์

补充知识

呵叻府（又称那空叻差是玛）地区的饮食文化多样，展现出居民朴素、贴近自然的生活方式。当地人主要使用本地食材，如野菜、猪肉、牛肉、河鱼、发酵鱼酱（ปลาร้า）、糯米和各类香草。这些食材体现了乡村智慧，不仅能保存食物，还能创造独特的风味。呵叻位于泰国中部与东北部的交界处，因此其饮食风格兼具两个地区的特色，味道适中，不如正宗伊善菜那样辛辣，但仍保留了“辣”的灵魂。

呵叻最有名的菜肴包括呵叻炒米粉（ผัดหมี่โคราช），这是一道使用干米粉与特制酱料翻炒的美食，口感酸甜咸兼具，味道类似泰式炒河粉（Pad Thai），但更浓郁；还有呵叻木瓜沙拉（ส้มตำโคราช），其特色是使用经过特别发酵的鱼酱，辣中带酸，风味独特但不像伊善风味那样重口味。此外，还有受欢迎的菜肴如辣拌猪肉（ลาบหมู），用烤米粉、辣椒粉和香草调味，简单却非常美味；还有“香辣汤（ต้มแซ่บ）”和“蘑菇汤（แกงเห็ด）”等，通常搭配糯米饭和煮蔬菜一起享用。

呵叻人的饮食不仅仅为了果腹，更是一种家庭和社区情感的体现。尤其在传统节日或庆典活动中，村民们会一起准备食物，围坐在一起使用“坤托”（ขันโตก，一种传统圆形托盘）用餐，展现出团结与互助的精神。每个区甚至还

有独特的地方菜，如“竹笋汤（แกงบักมี）”或“伊善火锅（แจ่วฮ้อน）”，这些菜都充分体现了当地的文化特色和智慧。

因此，呵叻的美食不仅仅是味觉上的享受，更是一种文化的传承，是家庭联系的纽带，也是地方身份的象征，值得被珍惜和传承。

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “ลาบหมูยามแลง” และ เรื่อง “อาหารโคราชรสแซ่บ” แล้ว
เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

- ตัวละครในเรื่อง "ลาบหมูยามแลง" กำลังเตรียมอาหารในช่วงเวลาใด
 - ตอนเช้า
 - ตอนบ่าย
 - ตอนเย็น
 - ตอนกลางคืน
- คำว่า “แลง” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
 - มีด
 - เช้า
 - กลางวัน
 - เย็น
- ลาบหมูแบบโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร
 - ใส่กะทิ
 - มีรสหวานนำ
 - ใช้เครื่องสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด
 - เน้นปลาร้าและข้าวคั่ว
- คำว่า “ซวดลวด” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร
 - แอบดู
 - การกินอย่างเร่งรีบ
 - พูดมาก
 - การกินน้อย
- บรรยากาศของครอบครัวในเรื่องนี้เป็นอย่างไร
 - เงียบเหงา
 - ตึงเครียด
 - อบอุ่น
 - เคร่งขรึม
- ตัวละคร “เหมย” คือใคร
 - พ่อครัว
 - เพื่อนคนจีนของอ้อม
 - เจ้าของร้าน
 - ครูภาษาไทย
- ผัดหมี่โคราชต่างจากผัดไทยอย่างไร
 - ใส่กะทิ
 - ใช้เส้นหมี่เหนียวหนึบ
 - ไม่ใส่เครื่องปรุง
 - รสชาติอ่อนกว่า
- ป่าแจ่วให้ความรู้เกี่ยวกับอะไร
 - ประวัติเมืองโคราช
 - การทำผัดหมี่ ส้มตำ
 - เพลงโคราช
 - การทอผ้าไหม

9. ส้มตำโคราชต่างจากส้มตำอีสานอย่างไร

ก. ไม่ใส่พริก

ข. หวานจัด

ค. ใส่มะนาวมากกว่าและรสไม่จัด

ง. ไม่ใส่ปลาร้า

10. คำว่า “เอ็ดกับข้าว” แปลว่าอะไร

ก. ล้างจาน

ข. หุงข้าว

ค. ทำอาหาร

ง. ปลุกผัก

11. อาหารที่ทั้งสองเรื่องกล่าวถึง มีอะไรบ้าง

ก. ขนมจีน ส้มตำ

ข. ลาบหมู ข้าวต้ม

ค. ผัดหมี่โคราช ลาบหมู

ง. ผัดผัก หมูกระทะ

12. คำว่า “แซบ” ใช้เพื่อบรรยายอะไร

ก. การทำงาน

ข. ความอร่อยของอาหาร

ค. สีของอาหาร

ง. ปริมาณของอาหาร

13. "บ้านเอ็ง" หมายถึงอะไร

ก. บ้านเพื่อน

ข. บ้านใครก็ได้

ค. บ้านของเรา

ง. บ้านในอดีต

14. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ใช่คำศัพท์โคราช

ก. จักหน้อย

ข. ใส่ฮัก

ค. บ้านเอ็ง

ง. สล้าม

15. วัตถุดิบที่ใช้ในส้มตำตามบทอ่านคือข้อใด

ก. กะทิ

ข. มะละกอ

ค. ชিং

ง. กล้วย

คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

บทที่ 4

ความเชื่อของคนโคราช

คณะศิลปกรรมศาสตร์

และต้นฉบับศาสตร์

บทอ่าน

(1) แมวโคราชบ้านเอ็ง

ณ บ้านหลังหนึ่งในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ยายละม่อม กำลังนั่งพับผ้าอยู่ที่ตุ๊กบ้าน สักพักก็มีรถกระบะคันหนึ่งขับมาจอดหน้าบ้าน พร้อมกับคนในรถจำนวน 3 คนที่เดินลงมา

“สวัสดีครับคุณแม่” ชายวัยทำงานกล่าวทักทายแม่ยายของตน

“จ้า ไหว้พระเถอะจ้า” ยายละม่อมรับไหว้ผู้เป็นลูกเขยพลางยิ้มแย้มให้อย่างคนใจดี

“สวัสดีค่ะแม่ คิดถึงจังเลย” ผู้หญิงวัยทำงานกล่าวทักทายแม่ของตนพร้อมเข้าไปกอดด้วยความคิดถึง

“แม่ก็คิดถึงหนูเหมือนกันลูก รอบนี้จะมาอยู่ที่บ้านกี่วันล่ะ” ยายละม่อมกอดตอปลูกสาวของตน

“รอบนี้ลาพักร้อนได้ 5 วันคะ เสียหายที่ลาหลายวันกว่านี้ไม่ได้ แต่ไม่เป็นไรถึงจะลาได้แค่ 5 วันแต่หนูจะอยู่กินอาหารโคราชให้เต็มอ้มเลย ฝน มาสวัสดีคุณยายก่อนลูก” ไออุ่นตอบยายละม่อมแม่ของตน พร้อมทั้งหันไปบอกเด็กหญิงฝนวัน 10 ขวบลูกสาวของตนให้มาทักทายคุณยาย

“สวัสดีค่ะคุณยาย” เด็กหญิงกล่าวทักทายก่อนจะหันไปเจอแมวตัวสีเทาที่กำลังเดินเชิดอย่างสง่างาม

“คุณยายขา แมวตัวนี้ชื่ออะไรคะ ทั้งน่ารักและสวยมากเลย หนูไม่เคยเห็นสีแบบนี้มาก่อน” เด็กหญิงมองแมวตัวนั้นด้วยความสนใจ

“นี่ไม่ใช่แมวธรรมดาจ้าหนูเลยไม่เคยเห็นมาก่อน แมวตัวนี้เป็นแมวโคราช หรืออีกชื่อว่า ‘สีสวาด’ เป็นแมวพื้นเมืองของบ้านเรา”

“หนูเคยได้ยินว่าแมวโคราชเป็นแมวนำโชค จริงไหมคะคุณยาย”

“ใช่แล้วจ้า คนโบราณบ้านเราเชื่อว่าแมวโคราชจะเอาโชคมาให้ โดยเฉพาะเรื่องฝนตกต้องตามฤดูกาล เมื่อก่อนถ้ามีการแห่นางแมวเขาจะพาแมวโคราชไปในพิธีขอฝนด้วย”

“คุณยายเล่าเรื่องแมวโคราชให้หนูฟังได้ไหมคะ”

“ได้สิ ยายจะบอกให้รู้ว่าจังหวัดนครราชสีมาหรือโคราชบ้านเราเนี่ย ไม่เพียงเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน แต่ยังมีสัตว์เลี้ยงที่ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดีและเป็นมงคล คือ “แมวโคราช” หรือที่เรียกในภาษาท้องถิ่นว่า “สีสวาด” ลักษณะของแมวโคราชจะมีขนสั้น สีเทาเงิน ตาสีเขียวใส รูปร่างปราดเปรียว คนโคราชเชื่อว่าแมวชนิดนี้จะนำโชคลาภและความสุขมาให้เจ้าของ”

“มีเรื่องเล่าต่อกันมาว่าในอดีตเมื่อหญิงสาวจะแต่งงาน ครอบครัวมักจะมอบแมวโคราชให้เป็นของขวัญ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของชีวิตสมรสที่มีความสุข และหากบ้านใดเลี้ยงแมวโคราชไว้ เชื่อกันว่าจะช่วยขจัดสิ่งชั่วร้าย และนำความ

เจริญรุ่งเรืองมาสู่ครอบครัว แล้วแมวโคราชเนียเป็นแมวหายากมาก คนโคราชเรามีความเชื่อว่าแมวนี้เป็นสัญลักษณ์ของโชคลาภ ความอุดมสมบูรณ์ และความรัก คนโคราชก็เลยนิยมเลี้ยงไว้ในบ้าน เพราะเชื่อว่าแมวโคราชจะปกป้องเจ้าของจากสิ่งชั่วร้าย และทำให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข”

“หนูขอเลี้ยงด้วยคนได้ไหมคะยาย หนูอยากได้โชคดีแบบมากมาย”

“ฮ่า ๆ เด็กน้อยเอ๋ย นี่แหละคือของดีบ้านเรา อย่าลืมเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังด้วยนะลูก”

“แน่นอนค่ะ เมื่อกลับไปโรงเรียนหนูจะไปเล่าเรื่องแมวโคราชให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง”

วันนี้ฝนมีความสุขมากที่ได้มาเยี่ยมยายที่โคราช เพราะนอกจากจะมีความสุขที่ได้เจอยายแล้ว เธอยังได้มีความรู้เกี่ยวกับความเชื่อของคนโคราชที่ไม่เคยรู้ติดตัวกลับมาด้วย ฝนภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นลูกหลานคนโคราช

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
แมวโคราช	แมวบ้านเอ็ง	呵叻猫	แมวพันธุ์พื้นเมืองของโคราช มีขนมีเทาเงิน
เข้าใจ	ซิม	明白	รู้เรื่อง, รู้ความหมาย
โชคดี	หมาน	祝你好运	มีลักษณะที่เป็นไปในทางที่ต้องการ
ฝนตก	ฝนซ่า	雨	น้ำที่ตกลงมาจากฟากฟ้า มองเห็นเป็นสาย
พิธีขอฝน	พาขอฝน	祈雨仪式	ประเพณีของคนภาคอีสานในช่วงหน้าแล้ง
แมวสีสวาด	ดอกเลา	蓝猫	ชื่อพันธุ์แมวพื้นเมืองของโคราช
เสียดาย	ซิดาย	真可惜	รู้สึกพลาดโอกาสที่ควรจะมีจะได้
ด้วย	ดา	也	ตาม, โดย
คิดถึง	กำดั่ง	想	นึกถึง นึกถึงด้วยใจผูกพัน
อุดมสมบูรณ์	บ่ขาดแคลน	丰富	มีครบถ้วน
ขับไล่	ไล่ไป	驱逐	ทำให้ออกไป
ความรัก	ฮักแพง	爱	ความรู้สึกถึงความสุข ความผูกพัน
เล่า	เว้า	告诉	บอกให้คนอื่นฟังด้วยการพูด

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
มากมาย	เตื่อเติ่น	很多	มีเป็นจำนวนมาก
น่ารัก	สะอ่อน	可爱	ความน่ารัก น่ารัก เกี่ยวข้องกับรูปร่างหน้าตา

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. บ้านของยายละม่อมอยู่ที่ไหน
2. ใครมาหายายละม่อม
3. ลูกสาวของยายละม่อมเสียชีวิตอะไร
4. แมวโคราชมีลักษณะอย่างไร
5. ความเชื่อเกี่ยวกับแมวโคราชเป็นอย่างไร

บทอ่าน

(2) ศาลปู่ตา ศรีทธาแห่งชุมชน

ในชุมชนชาวโคราชแทบทุกหมู่บ้านจะมี “ศาลปู่ตา” เป็นที่เคารพบูชา ถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ชาวบ้านเชื่อว่าศาลปู่ตาเป็นที่สถิตของวิญญาณผู้ปกป้องรักษาหมู่บ้าน มีอิทธิฤทธิ์ในการคุ้มครอง ปัดเป่าภัยอันตราย และช่วยให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล

ก่อนเริ่มฤดูเพาะปลูก หรือเมื่อเกิดเหตุไม่คาดคิด เช่น ไร้กระบาด น้ำแล้ง ชาวบ้านจะรวมตัวกันประกอบพิธีเช่นไหว้ “ปู่ตา” โดยการนำอาหารคาวหวาน พวงมาลัย ดอกไม้ และเครื่องบวงสรวงไปยังศาล และรำถวายเพื่อขอพรให้ทุกอย่างผ่านพ้นไปด้วยดี

วันนี้ลุงมัน ชายสูงอายุในชุมชนได้มาร่วมทำพิธีเช่นไหว้ปู่ตากับคนในหมู่บ้าน

"ลุงมัน พิธีนี้สำคัญขนาดไหนครับ" บอย เด็กหนุ่มวัยรุ่นที่ตามพ่อแม่ของตนมาร่วมพิธีได้ถามลุงมัน

"สำคัญมากเลยหลาน ปู่ตาเราคอยดูแลบ้านเรามาชั่วลูกชั่วหลาน ถ้ามีภัยอะไร ท่านก็จะช่วย หลานรู้ไหม ศาลปู่ตาก็เป็นศูนย์รวมจิตใจและความเชื่อที่สำคัญของชาวบ้านในแถบอีสาน รวมถึงในจังหวัดนครราชสีมาของเรา ศาลนี้เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นที่สถิตของ “ผีปู่ตา” ซึ่งเป็นวิญญาณบรรพบุรุษหรือเทพผู้พิทักษ์หมู่บ้าน มีหน้าที่คุ้มครองคนในชุมชนให้แคล้วคลาดจากภัยพิบัติและโรคภัยไข้เจ็บ”

“มิน่าล่ะ ผมเห็นมีการจัดพิธีเช่นไหว้ท่านทุกปี”

“ใช่แล้ว ประเพณีการเคารพบูชาศาลปู่ตานั้นจะมีการจัดพิธีกรรมเป็นประจำทุกปี โดยมักจะตรงกับช่วงก่อนฤดูเพาะปลูก ชาวบ้านจะรวมตัวกันนำอาหารคาวหวาน ดอกไม้ ธูปเทียน ไปบูชาศาล พร้อมกับจัดการแสดงพื้นบ้าน เช่น การฟ้อนรำหรือร้องเพลงโคราช เพื่อขอพรให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล และขอให้ครอบครัวมีความอยู่เย็นเป็นสุข นอกจากนี้ หากหมู่บ้านเกิดปัญหา เช่น โรคระบาด หรือภัยธรรมชาติ ชาวบ้านจะทำพิธีบวงสรวงศาลปู่ตาอีกครั้ง เพื่อขอความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ศาลปู่ตาก็เป็นมากกว่าสถานที่บูชา แต่ยังเป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในชุมชนอย่างแน่นแฟ้น”

“ขอบคุณมากเลยครับลุง ตอนนี้ผมเข้าใจมากกว่าเดิมแล้วว่าทำไมคนในหมู่บ้านของเราถึงให้ความสำคัญกับพิธีนี้”

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
ศาลปู่ตา	ศาลเฒ่าเฮา	祖父的神殿	สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้านในภาคอีสาน
วิญญาณ	ผี	精神	สิ่งที่เชื่อกันว่าเมื่อตายจะออกจากกายอันอ่อนโยนไปหากเกิดใหม่
คุ้มครอง	ป้องกัน	保护	ดูแลให้ปลอดภัย
พิธี	ฮีตครอง	仪式	การกระทำตามประเพณี
ถวายของ	เช่นไหว้	致敬	การบูชา
โรคระบาด	ไข้หัวล่อ	流行性	โรคติดต่อที่แพร่อย่างรวดเร็ว
น้ำแห้งแล้ง	น้ำแล้ง	干旱	แห้งแล้ง ไม่มีน้ำไม่มีฝน
บวงสรวง	ถวายบูชา	牺牲	สักการะเทพดาเจ้าที่
พวงมาลัย	พวงดอกไม้	方向盘	สิ่งที่ประดิษฐ์จากดอกไม้ เป็นพวง

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
ดอกไม้	ดอกดวง	花	ดอกของพืช
ฝนตก	ฝนตก	雨	น้ำที่ตกลงมาจากฟากฟ้า มองเห็นเป็นสาย
เพาะปลูก	ไถหว่าน	栽培	กรรมวิธีในการปลูก บำรุง และเลี้ยงดูพืช
รำ	ฟ้อน	跳舞	เคลื่อนไหวร่างกายโดยมีลีลาท่าทาง
ชุมชน	แก่ว	社区	กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก
อำนาจลึกลับ	อิทธิฤทธิ์	超自然力量	พลังเหนือธรรมชาติ

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ในชุมชนคนโคราชแทบทุกหมู่บ้านจะมีอะไร

2. ชาวบ้านเชื่อว่าศาลปู่ตาเป็นที่สถิตของสิ่งใด

3. พิธีเซ่นไหว้ปู่ตาจัดขึ้นเมื่อใด

4. ผีปู่ตาคือใคร

5. เมื่อถึงพิธีเซ่นไหว้จะนำอะไรไปถวายศาลปู่ตา

ความรู้เพิ่มเติม

ความเชื่อของคนโคราชสะท้อนถึงวิถีชีวิตและรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง ชาวโคราชมีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น “ยาโม” วีรสตรีผู้ปกป้องเมือง ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งจังหวัด รวมถึงการเคารพ “ศาลปู่ตา” ที่เชื่อว่าเป็นที่สถิตของวิญญาณบรรพบุรุษที่ปกป้องรักษาหมู่บ้าน อีกทั้งยังมีความเชื่อเกี่ยวกับ “แม่วโคราช” หรือแม่วสีสวาด ที่ถือว่าเป็นสัตว์มงคล นำโชคลาภและความเจริญมาสู่ผู้เลี้ยง โดยเฉพาะในงานแต่งงานหรือพิธีเสีงฝน จะใช้แม่วโคราชในพิธีกรรมเพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ ความเชื่อเหล่านี้สะท้อนถึงการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ การเคารพบรรพบุรุษ และการรักษาประเพณีดั้งเดิมของคนโคราชอย่างเหนียวแน่นจนถึงปัจจุบัน

补充知识

呵叻人的信仰体现了他们深厚的生活方式与文化根源。呵叻人相信神圣的存在，例如“呀莫”——一位保卫城市的女英雄，是全省人民精神的象征。他们还尊敬“祖灵祠”（ศาลปู่ตา），相信那里居住着守护村庄的祖先灵魂。此外，呵叻人也相信“呵叻猫”或“银灰猫”是吉祥动物，能够为饲养者带来好运与繁荣，尤其在婚礼或求雨仪式中，会用呵叻猫进行祭祀以祈求丰收。这些信仰反映了呵叻人与自然的和谐共处、对祖先的敬仰，以及对传统文化的坚守，至今仍深植人心。

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “แมวโคราชบ้านเอ็ง” และ เรื่อง “ศาลปู่ตา ศรัทธาแห่งชุมชน” แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. แมวโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร?

ก. ขนยาวสีขาว

ข. ขนสีน้ำตาลอ่อน

ค. ขนสีเทาเงินและตาเขียว

ง. ขนสีดำสนิท

2. ชาวโคราชเชื่อว่าแมวโคราชมีคุณสมบัติใด?

ก. ช่วยล่าสัตว์

ข. ทำให้ฝนตก

ค. เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก

ง. นำโชคลาภและความโชคดี

3. แมวโคราชมักมอบให้ใครในงานแต่งงาน?

ก. พ่อเจ้าสาว

ข. หญิงสาวเจ้าสาว

ค. เพื่อนเจ้าบ่าว

ง. ผู้ใหญ่บ้าน

4. พิธี “แห่นางแมว” ใช้แมวโคราชทำอะไร?

ก. ล่าหนูในนา

ข. ทำให้ฝนตก

ค. เพิ่มความรัก

ง. ขับไล่วิญญาณ

5. ชื่อท้องถิ่นของแมวโคราชคืออะไร?

ก. แมวไทย

ข. แมวอีสาน

ค. แมวสีสวาด

ง. แมวดำปลอด

6. ศาลปู่ตาเป็นสถานที่เกี่ยวกับอะไร?

ก. การขายสินค้า

ข. การประกอบพิธีกรรม

ค. การทำบุญวัด

ง. การเลี้ยงสัตว์

7. ชาวบ้านเชื่อว่าศาลปู่ตาเป็นที่สถิตของใคร?

ก. พระอาจารย์

ข. ผีบรรพบุรุษ

ค. วิญญาณชั่ว

ง. เทวดา

8. ศาลปู่ต้ามักตั้งอยู่ที่ใดในหมู่บ้าน?
- ก. หน้าบ้านผู้ใหญ่
ข. กลางทุ่งนา
ค. ใต้ต้นไม้ใหญ่หรือชายป่า
ง. ใต้ถุนโรงเรียน
9. งานบูชาศาลปู่ตาจัดขึ้นเมื่อใด?
- ก. ต้นฤดูฝน
ข. กลางฤดูหนาว
ค. ปลายฤดูร้อน
ง. ทุกวันพระ
10. วัตถุประสงค์ที่บูชาศาลปู่ตาคืออะไร?
- ก. หนังสือและปากกา
ข. รูป เทียน อาหาร
ค. สัตว์เลี้ยง
ง. น้ำหอมและสบู
11. ศาลปู่ตาเป็นสัญลักษณ์ของอะไรในชุมชน?
- ก. ความมั่งคั่ง
ข. ความรัก
ค. ความสามัคคี
ง. ความรู้
12. ถ้าชุมชนเกิดปัญหา ชาวบ้านจะอย่างไรกับศาลปู่ตา?
- ก. รื้อถอน
ข. ขอความช่วยเหลือ
ค. เปลี่ยนที่ตั้ง
ง. ย้ายศาลไปในวัด
13. แมวโคราชได้รับการยอมรับในระดับใดในปัจจุบัน?
- ก. ระดับท้องถิ่น
ข. เฉพาะในครอบครัว
ค. ระดับประเทศและต่างประเทศ
ง. ในกลุ่มเพื่อนบ้าน
14. ในพิธีบูชาศาลปู่ตา มักมีการแสดงใดร่วมด้วย?
- ก. ละครเวที
ข. ลิเก
ค. เพลงพื้นบ้านหรือพ็อนรำ
ง. การเต้นรำสากล
15. วัตถุประสงค์ของบทเรียนนี้คืออะไร?
- ก. เพื่อให้รู้จักวัดโนโคราช
ข. เพื่อเรียนรู้ความเชื่อและวัฒนธรรมโคราช
ค. เพื่อสอนเลี้ยงแมว
ง. เพื่อฝึกออกเสียงภาษาโคราช

บทที่ 5

เพลงพื้นบ้านโคราช

บทอ่าน

(1) เสียงลำแห่งท้องทุ่ง

ในภาคอีสานของไทย โดยเฉพาะที่จังหวัดนครราชสีมา หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “โคราช” มีศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความคิด และอารมณ์ขันของผู้คน เรียกว่า “เพลงโคราช” เพลงโคราชเป็นการขับร้องโดยใช้คำคล้องจองในทำนองเฉพาะ ที่ฟังดูสนุกสนาน บางครั้งแฝงแฉงคิด บางครั้งก็เป็นเรื่องชวนหัว เพลงเหล่านี้มักใช้ร้องในงานบุญ งานแต่ง หรืองานเลี้ยงสังสรรค์ในหมู่บ้าน

หนึ่งในประเภทของเพลงโคราชที่ได้รับความนิยมมากคือ “ลำตัดโคราช” ซึ่งต่างจากลำตัดภาคกลางตรงที่ใช้สำเนียงโคราชและมีทำนองเฉพาะตัว ลำตัดโคราชมักเป็นการร้องตอบโต้ระหว่างชายหญิง บางครั้งใช้แข่งขันประชันฝีปาก ใครร้องเก่ง พูดคล่อง ก็ได้รับเสียงหัวเราะและเสียงปรบมือจากผู้ชม

เย็นวันหนึ่งที่บ้านโคกกระชาย ตรงลานกว้างหน้าวัด มีการจัดแสดงลำตัดโคราชในงานบุญประจำปี ผู้คนในชุมชนต่างมารวมตัวกันอย่างคึกคัก เสียงหัวเราะดังลั่นเมื่อนายบุญยังกับแม่บัวลา ขึ้นเวทีประชันลำตัดกัน

“แม่บัวลาคนงาม พ่อยังขอลาแมนเด้อ ทำแนวไต่ถึงได้ใจพี่หลายขนาดเนี่ย?”

“บักบุญยังเอ๊ย อย่ามาเว้าหลาย พ่อบ่เอ็นแม่ว่าฮ้ายกะคือบุญแท้แล้ว!” เสียงเฮฮาจากผู้ชมดังขึ้นทันทีเมื่อแม่บัวลาตอบโต้สับสนจนรู้สึกว้าวุ่นใจว่าเธอเก่งเกินกว่าที่คิดไว้เพราะหัวไวมากในการร้องโต้ตอบเช่นนี้

ลำตัดโคราชไม่ได้เป็นเพียงแค่ความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านผ่านถ้อยคำ เสียงเพลง และมุขตลก ผู้ฟังสามารถเรียนรู้ทั้งภาษา วัฒนธรรม และมุมมองของคนโคราชผ่านบทเพลงเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันยังมีการอนุรักษ์เพลงโคราชไว้ในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จักและภาคภูมิใจในศิลปะพื้นบ้านของตน

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
เพลงโคราช	เพลงบ้านเอ็ง	呵叻歌曲	เพลงท้องถิ่นพื้นบ้านของโคราช
ลำตัดโคราช	ลำโคราชบ้านเอ็ง	呵叻民歌	การขับร้องโต้ตอบแบบโคราช
ประชัน	ชัดกัน	竞赛	แข่งขันกันโต้ตอบในวงเพลง

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
บุญ	ช่วยบุญ	优点	งานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ
สำเนียง	เสียงเว้า	口音	ลักษณะเสียงพูดของคนแต่ละพื้นที่
หัวเราะ	หัวซื่อ	笑	เปล่งเสียงแสดงความขบขัน ดีใจ
งานบุญ	งานช่วยบุญ	功德活动	งานประเพณีทางศาสนาพุทธ
เวที	หม่องขึ้นร้อง	阶段	พื้นที่สำหรับขึ้นทำการแสดง
ขำขัน	ตลกโปกฮา	有趣的	เรื่องที่ทำให้หัวเราะ อารมณ์ดี
คำคล้องจอง	คำเว้าแม่นกัน	押韵词	คำที่มีเสียงสัมผัสกัน
เกิน, เกินไป	โปกด	太, 超过	ใช้กับลักษณะที่มีมากกว่าหรือยิ่งกว่ากำหนด
อารมณ์ขัน	ม่วนหลาย	幽默	ลักษณะสนุกสนาน ตลกขบขัน
ฝึปาก	ปากแซบ	演讲能力	ความสามารถในการพูดหรือร้องเพลง
เสียงปรบมือ	ปรบมือแปะ ๆ	掌声	การแสดงความชื่นชมโดยการใช้มือ
สังสรรค์	ม่วนนากัน	社交	การรวมกลุ่มเพื่อความสนุกสนาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของโคราชเรียกว่าอะไร

2. เพลงโคราชมีลักษณะอย่างไร

3. เพลงโคราชมักใช้ร้องในงานอะไรบ้าง

4. เพลงโคราชที่ได้รับความนิยมมาก เรียกว่าอะไร

5. ในบทอ่านมีการประชันลำตัดของใครกับใคร

บทอ่าน

(2) ม่วนคักหลาย ลำตัดโคราช

เมื่อเอ่ยถึงเพลงพื้นบ้านของชาวโคราช หลายคนอาจจะนึกถึง “เพลงโคราช” ที่ใช้เสียงพูดแบบโคราชร้องคล้องจองอย่างมีจังหวะ อีกหนึ่งรูปแบบที่ได้รับความนิยมไม่แพ้กันคือ “ลำตัดโคราช” ซึ่งเป็นการแสดงที่ผสมผสานเสียงร้อง ดนตรีพื้นบ้าน และบทพูดตลกขบขันเข้าไว้ด้วยกัน ลำตัดโคราชมักจะร้องแบบโต้ตอบกันระหว่างนักแสดงชายหญิง ใช้ถ้อยคำประชดประชันกันอย่างสนุกสนาน ฟังแล้วเรียกเสียงหัวเราะจากคนดูได้เสมอ

ในงานบุญเดือนหกที่บ้านโนนโพธิ์เหนือปีนี้ มีการจัดลำตัดโคราชขึ้นในช่วงเย็นหลังพระฉันเพล บนเวทีไม้กลางลานวัด

เมื่อบอยรู้ว่ากินอาหารเย็นเสร็จจะได้ไปดูการประชันลำตัดก็ตื่นตื่นรีบกินข้าวคำใหญ่ ๆ ตักทั้งขนมจีน และส้มตำมาอยู่ในจานและกินทีเดียว จนแม่ของบอยอดที่จะบ่นลูกชายของตนไม่ได้

“กินดี ๆ หนอยลูก” แม่บอก

“ก็ผมดีใจจะได้ไปดูประชันลำตัด อยากรีบกินให้อิ่มไว ๆ”

“ไม่ต้องรีบขนาดนั้นก็ได้อีกนานกว่าจะถึงเวลา”

หลังจากกินอาหารเย็นเสร็จ ครอบครัวของบอยก็พากันเดินไปที่วัดเพื่อชมการประชันลำตัดของ “ลุงเถน” และ “ยายอ่อน” ศิลปินประจำหมู่บ้าน ชาวบ้านกำลังพากันมานั่งล้อมวงดูแน่นขนัด เสียงฉิ่ง เสียงฉาบ และพิณพื้นบ้านดังขึ้นเรียกบรรยากาศความม่วนมาเต็มที่ เมื่อถึงเวลา “ลุงเถน” และ “ยายอ่อน” ก็ขึ้นเวทีมาประชันลำตัดกันด้วยท่าที่ครึกครื้น

“ยายอ่อนคนงาม อยากรู้ชื่อ ๆ ว่าผิวบ่มีหรือจ้งมายืนฮ้อยอยู่โดนนี้?”

“อย่ามาปากดียายเถน บ่แม่นว่าช้อยบ่มีผิว แต่ผิวช้อยหลูโดน เบ็งหน้าลุงแล้วอยากให้ข้าวเปลือกช้นดอก!” เสียงฮาดังลั่นลานวัด บางคนถึงกับหัวเราะจนน้ำตาไหล

บทลำตัดมักจะเต็มไปด้วยสำนวนพื้นบ้าน คำคล้องจอง และสำเนียงโคราชแบบแท้ ๆ บางตอนก็สอดแทรกคติธรรม หรือสะท้อนปัญหาสังคมอย่างแนบเนียน แต่ทั้งหมดก็ยังคงอยู่ในกรอบความสนุกสนาน ผู้ฟังได้ทั้งสาระและความบันเทิง บางคนถึงกับจดจำไปฝึกร้องเล่นเองในวงเพื่อนฝูง

ลำตัดโคราชนอกจากจะเป็นความบันเทิง ยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรรักษาไว้ เพราะสะท้อนทั้งวิถีชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ และเอกลักษณ์ท้องถิ่นของคนโคราช ทุกวันนี้ยังมีการจัดสอนลำตัดในโรงเรียนวัดหรือกิจกรรมชุมชน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้ รัก และสืบสานวัฒนธรรมอันทรงคุณค่านี้ต่อไป

คำศัพท์ (词汇)

คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาโคราช	คำศัพท์ภาษาจีน	ความหมาย
อาหารเย็น	เช่าค่า	晚餐	อาหารมื้อเย็น
นักแสดง	คนขึ้นเวที	演员	ผู้ร่วมการแสดงบนเวที
ประชัน	ชัดกัน	竞赛	แข่งขันกันโต้ตอบในวงเพลง
พื้นบ้าน	บ้านเอ็ง	民间	เกี่ยวกับท้องถิ่น
หัวเราะ	หัวซื่อ	笑	เปล่งเสียงแสดงความขบขัน ดีใจ
กำลัง	กำพวม	活力	อยู่ในระหว่างทำบางสิ่งบางอย่าง
กินข้าวคำใหญ่	ชะม่่ม	吃一大口米饭	การรับประทานอาหารด้วยคำที่มีขนาดใหญ่
ขนมจีน	ขนมเส้น	米线	อาหารที่ทำด้วยแป้งข้าวเจ้าหมัก ลักษณะเป็นเส้นกมยาว
ครึกครื้น	ม่วนคักหลาย	快活	มีความสุขสนุกสนานมาก
สำนวนพื้นบ้าน	คำเว้าเก่า ๆ	民间习语	ถ้อยคำที่ใช้กันในชุมชนท้องถิ่น
ฉิ่งฉาบ	ฉิ่งฉับ	钹	เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะ
พิน	พิน	曼陀林	เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะของภาคอีสาน
โต้ตอบ	เว้าสู่กัน	相互影响	การพูดโต้ตอบกันในวงเพลง
คนดู	คนเบ็ง	观看者	ผู้ชม
สืบสาน	เอาไว้ต่อ	继续	การรักษาและส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้คนรุ่นหลัง

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ลำตัดโคราชมีลักษณะอย่างไร

2. ถ้อยคำที่ใช้ในการประชันลำตัดมีลักษณะอย่างไร

3. ทำไมบอยจึงถูกแม่บ่น

4. การประชันลำตัดจัดขึ้นที่ไหน

5. บางตอนของบทลำตัดเป็นอย่างไร

ความรู้เพิ่มเติม

“เพลงโคราช” เป็นศิลปะการขับร้องพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเด่นคือการใช้เสียงพูดในสำเนียงโคราชอย่างชัดเจน โดยเรียงร้อยคำให้คล้องจองในลักษณะของการ “พูดเป็นทำนอง” มากกว่าการร้องแบบมีโน้ตดนตรี เป็นการเล่าเรื่องราว บอกเล่าคติสอนใจ หรือแสดงอารมณ์ขันตามโอกาสต่าง ๆ เช่น งานบุญ งานแต่งงาน หรือเทศกาลของชุมชน เพลงโคราชมักขับร้องโดยผู้ชายหรือผู้หญิงคนเดียว หรือบางครั้งอาจร้องตอบโต้กันแบบคู่สนทนา

ศิลปะของเพลงโคราชไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิง แต่ยังสะท้อนวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และอารมณ์ขันของชาวโคราชได้อย่างลึกซึ้ง โดยมีการใช้คำศัพท์พื้นถิ่น สำนวนโบราณ และการเปรียบเปรยที่แหลมคม ทำให้ผู้ฟังรู้สึกสนุกสนานและจดจำได้ง่าย ปัจจุบัน เพลงโคราชยังได้รับการอนุรักษ์ผ่านการแสดงในงานประเพณีท้องถิ่น และการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของท้องถิ่นนี้อย่างต่อเนื่อง

补充知识

呵叻歌曲 (Iwawโคราช) 是呵叻府人民具有獨特風格的民間說唱藝術。其主要特點是以明顯的呵叻口音進行說唱，注重詞語的押韻與節奏，更像是一種“有旋律的講話”，而不是以樂譜演唱。這種藝術形式常用來講述故事、傳遞人生哲理、或在特定場合如宗教節日、婚禮或社區慶典中表現幽默與情感。演唱者可以是單獨的男性或女性，有時也會採取對唱的方式進行互動。

呵叻歌曲不僅具有娛樂性，更深刻反映了當地人的生活方式、思想信仰與幽默感。它融合了本地詞彙、古老成語以及巧妙的比喻，使聽眾在歡笑中印象深刻。如今，呵叻歌曲仍透過地方傳統節慶的表演與學校課程得以保存與傳承，讓年輕一代持續學習這份珍貴的地方文化遺產。

แบบฝึกหัดท้ายบท

คำชี้แจง : อ่านบทอ่าน เรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” และ เรื่อง “ม่วนคักหลาย ลำตัดโคราช” แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ลำตัดโคราชมีลักษณะเด่นอย่างไร?

ก. การเต้นประกอบจังหวะดนตรี	ข. การร้องเพลงหมอลำ
ค. การขับร้องโต้ตอบด้วยถ้อยคำตลกขบขัน	ง. การรำวงแบบช้า ๆ
2. คำว่า "ม่วนคักหลาย" ในภาษาโคราชมีความหมายว่าอะไร?

ก. เศร้ามาก	ข. สนุกมาก
ค. หิวมาก	ง. เหนื่อยมาก
3. บทลำตัดมักมีเนื้อหาลักษณะใด?

ก. เศร้าโศก	ข. ดุดันและรุนแรง
ค. ตลก สนุกสนาน มีแง่คิด	ง. เจ็บขริ่ม
4. ใครเป็นศิลปินพื้นบ้านที่แสดงในเรื่อง “ม่วนคักหลาย กับลำตัดโคราช”?

ก. ลุงม่วนกับป้าแหว	ข. ลุงแถนกับยายอ่อน
ค. ลุงทิดกับป้านวล	ง. ลุงเคนกับยายแดง
5. ลำตัดโคราชมักใช้เครื่องดนตรีใดประกอบ?

ก. ระนาด	ข. ซออู้
ค. ฉิ่ง ฉาบ และพิณพื้นบ้าน	ง. แคน
6. เหตุใดชาวบ้านจึงนิยมมาดูการแสดงลำตัดโคราช?

ก. เพราะเป็นดนตรีสมัยใหม่	ข. เพราะให้ความรู้ทางวิชาการ
ค. เพราะสนุกสนานและได้หัวเราะ	ง. เพราะแจกของรางวัล
7. คำว่า “คำเว้าเก่า ๆ” ในภาษาโคราชหมายถึงอะไร?

ก. คำพุทธธรรมดา	ข. คำพูดสมัยใหม่
ค. สำนวนพื้นบ้าน	ง. คำหยาบ
8. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เพลงโคราชมักมีลักษณะการขับร้องแบบใด?

ก. การร้องพร้อมกัน	ข. การพูดเป็นจังหวะคล้องจอง
ค. การอ่านบทกลอน	ง. การสวดมนต์
9. บทเพลงโคราชมีความสำคัญในด้านใด?

ก. เพื่อการสู้	ข. เพื่อความรื่นเริงและถ่ายทอดเรื่องราวชีวิต
ค. เพื่อแข่งขัน	ง. เพื่อการประกวด

10. คำว่า "หัวซื่อ" หมายถึงอะไร?

ก. เจียบเฉย

ค. ซื่ออาย

ข. หัวเราะเสียงดัง

ง. ไม่สนใจ

11. เพลงโคราชต่างจากลำตัดโคราชอย่างไร?

ก. เพลงโคราชเป็นการร่ำวง

ค. เพลงโคราชเน้นถ้อยคำคล้องจองด้วยเสียงพูด

ข. เพลงโคราชใช้จังหวะดนตรีร็อก

ง. เพลงโคราชต้องใช้เครื่องเป่า

12. จากเรื่อง “เสียงลำแห่งท้องทุ่ง” เด็กๆ ในหมู่บ้านได้เรียนรู้เพลงโคราชจากใคร?

ก. ครูที่โรงเรียน

ค. วิทย์

ข. ลุงทองคำ

ง. ไทรทัศน์

13. การแสดงลำตัดโคราชมีประโยชน์อย่างไรต่อเยาวชน?

ก. ทำให้เรียนเก่ง

ค. รู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่นและฝึกการพูด

ข. เข้าใจการแต่งกลอน

ง. เล่นกีฬาได้ดี

14. เครื่องดนตรี “พิณ” มีบทบาทอย่างไรในการแสดงพื้นบ้านโคราช?

ก. เป็นฉากประกอบ

ค. ให้จังหวะและบรรยากาศพื้นบ้าน

ข. ใช้ตกแต่งเวที

ง. ใช้ในพิธีศพ

15. ข้อใดแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านโคราชได้ดีที่สุด?

ก. ดูการแสดงผ่านโทรศัพท์

ค. ฝึกเด็กให้ร้องและแสดงลำตัด

ข. จัดประกวดความรู้

ง. เชิญศิลปินต่างชาติ

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

เฉลยแบบทดสอบ

บทที่ 1

1. ค	6. ง	11. ค
2. ข	7. ข	12. ข
3. ค	8. ข	13. ข
4. ง	9. ค	14. ข
5. ข	10. ค	15. ข

บทที่ 2

1. ข	6. ค	11. ข
2. ค	7. ค	12. ข
3. ค	8. ข	13. ค
4. ข	9. ค	14. ข
5. ค	10. ข	15. ค

บทที่ 3

1. ค	6. ข	11. ค
2. ง	7. ข	12. ข
3. ค	8. ข	13. ค
4. ข	9. ค	14. ง
5. ค	10. ค	15. ข

บทที่ 4

1. ค	6. ข	11. ค
2. ง	7. ข	12. ข
3. ข	8. ค	13. ก
4. ข	9. ก	14. ค
5. ค	10. ข	15. ข

บทที่ 5

1. ค	6. ค	11. ค
2. ข	7. ค	12. ข
3. ค	8. ข	13. ค
4. ข	9. ข	14. ค
5. ค	10. ข	15. ค

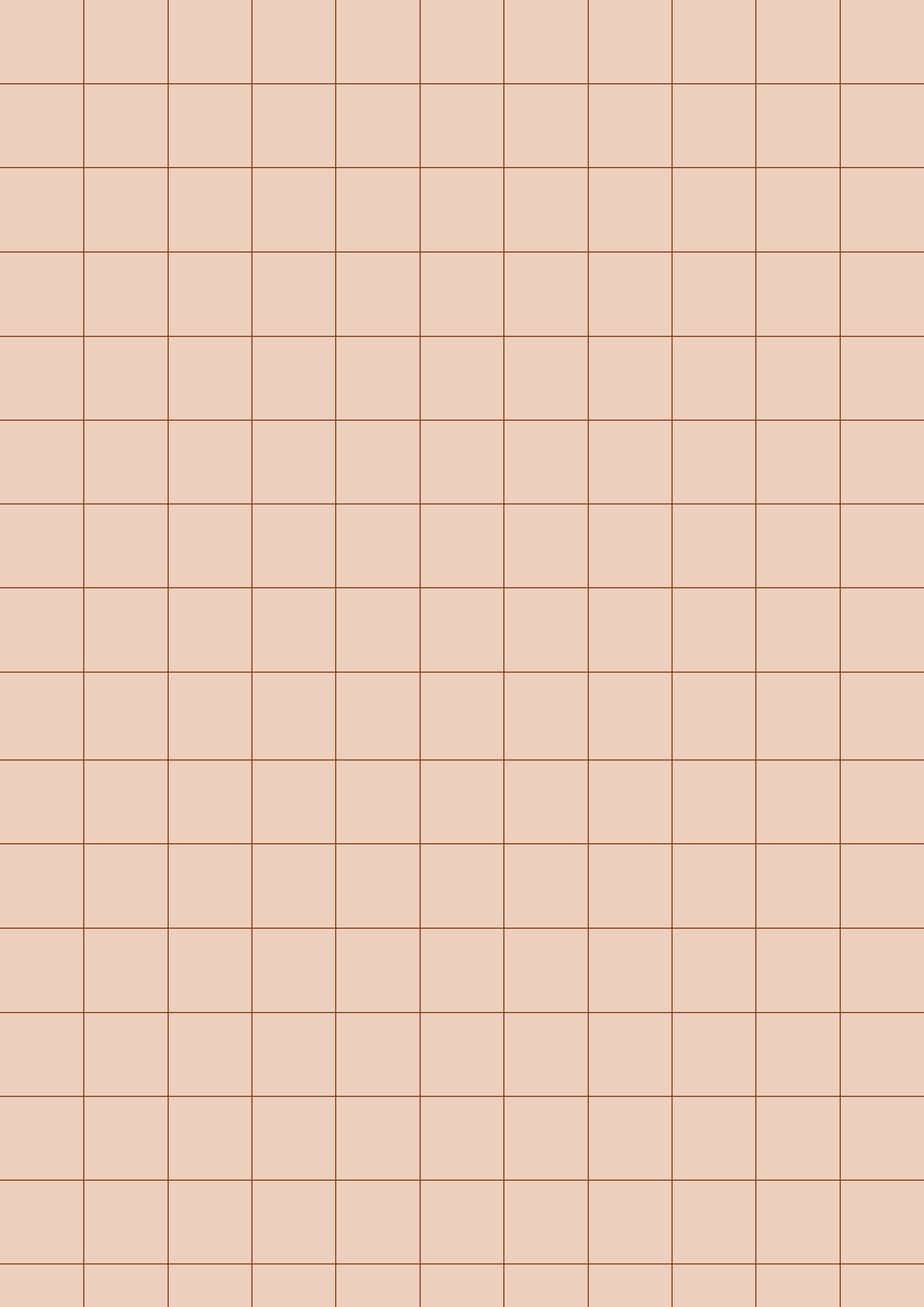
Answer

Question

คณะมนุษยศาสตร์

และศึกษาศาสตร์

ประวัติผู้วิจัย

อาจารย์ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์

วัน/เดือน/ปีเกิด	28 ธันวาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2554	ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2558	ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2556	ปริญญาเอกปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2558	อาจารย์พิเศษสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
พ.ศ. 2560	อาจารย์แลกเปลี่ยนสอนภาษาไทย ณ Yuxi Normal University (ตามโครงการบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ MoU)
พ.ศ. 2566-2567	อาจารย์แลกเปลี่ยนสอนภาษาไทย ณ Yuxi Normal University (ตามโครงการบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ MoU)

แบบรายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนาแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยโคราชสำหรับนักศึกษาชาวจีน

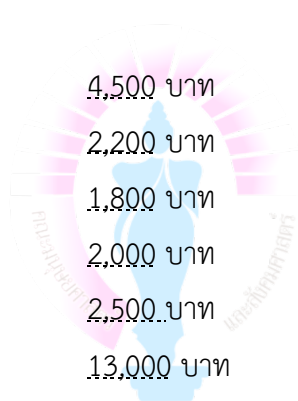
ชื่อหัวหน้าโครงการ ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์

รายงานการเงินระหว่าง 5 กุมภาพันธ์ 2568 ถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2568

1. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตลอดโครงการ 13,000 บาท

2. ค่าใช้จ่าย

2.1 ค่าตอบแทน	4,500 บาท
2.2 ค่าจ้าง	2,200 บาท
2.3 ค่าวัสดุ	1,800 บาท
2.4 ค่าใช้สอย	2,000 บาท
2.5 อื่นๆ	2,500 บาท
2.6 รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	13,000 บาท

(ดร.รุ่งเพชร วรพงศาพิตย์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวุธ คันสร)

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและศิลปวัฒนธรรม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริวดี วิวิธคุณากร)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

